

Euroopan komissio

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Raportti

Kenttättyö: Touko-kesäkuu 2023

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Tämä asiakirja ei edusta Euroopan komission kantaa. Sen sisältämät tulkinnat ja mielipiteet ovat yksinomaan kirjoittajien tulkintoja ja mielipiteitä.

Hankkeen nimi: Erityiseurobarometri 538 Ilmastonmuutos – Raportti

Kieliversio: FI

Luettelon numero: ML-03–23–358-EN-N

ISBN: 978–92–68–05355–3

DOI: 10.2834/653431

© Euroopan unioni, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Kuva: Getty-kuvat

Pierre Dieumegardin laatimaasiakirja [Eurooppa-demokratia-Espe rantolle](#)

Tämän "väliaikaisen" asiakirjantarkoituksena on antaa yhä useammille Euroopan unionin kansalaisille mahdollisuus tutustua Euroopan unionin laatimiin asiakirjoihin (jotka rahoitetaan heidän veroillaan). **Ilman käännöksiä ihmiset suljetaan pois keskustelusta.**

Tämä asiakirja "Eurobarometer" oli [vain englanniksi](#) pdf-tiedostona. Tästä alkuperäisestä tiedostosta teimme Libre Office -ohjelmiston valmistaman odt-tiedoston konekäännöstä varten muille kielille. Tulokset ovat nyt [saatavilla kaikilla virallisilla kielillä](#).

On toivottavaa, että EU:n hallinto ottaa hoitaakseen tärkeiden asiakirjojen kääntämisen. "Tärkeät asiakirjat" eivät ole vain lakeja ja asetuksia, vaan myös tärkeitä tietoja, joita tarvitaan tietoon perustuvien päätösten tekemiseksi yhdessä.

Jotta voisimme keskustella yhteisestä tulevaisuudestamme yhdessä ja mahdollistaa luotettavat käännökset, kansainvälinen esperanto olisi erittäin hyödyllinen sen yksinkertaisuuden, säännöllisyyden ja tarkkuuden vuoksi.

Ota yhteyttä:

[Kontaktto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisältö

JOHDANTO.....	4
TIIVISTELMÄ.....	8
I. EUROOPPALAISET KÄSITYKSET ILMASTONMUUTOKSESTA.....	10
1. Käsitteet ilmastonmuutoksesta maailmanlaajuisena ongelmana.....	11
2. Ilmastonmuutoksen vakavuus.....	27
II. TOIMET ILMASTONMUUTOKSEN TORJUMISEKSI.....	32
1. Vastuu ilmastonmuutoksen torjumisesta.....	33
2. Henkilökohtaiset toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi.....	40
3. Yksittäisten toimien tyypit.....	44
III. ASEENTEET ILMASTONMUUTOKSEN TORJUNTAAN JA PUHTAASEEN ENERGIAAN SIIRTYMISEEN.....	56
1. Suhtautuminen ilmastonmuutokseen liittyviin toimiin.....	59
2. Suhtautuminen fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämiseen.....	63
3. Suhtautuminen julkiseen taloudelliseen tukeen puhtaille energialähteille fossiilisten polttoaineiden tukien sijaan...66	
4. Suhtautuminen ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumiseen.....	70
5. Asenteet ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumiseen ensisijaisena tavoitteena kansanterveyden parantamiseksi.....	73
6. Suhtautuminen ilmastonmuutoksesta aiheutuvien kustannusten ja vihreän siirtymän kustannusten väliseen kompromissiin.....	76
IV. TULEVAISUUTEEN KATSOMINEN.....	79
1. Jäsenvaltioiden nykyiset toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi.....	80
2. Uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet.....	83
3. Energiatohokkuustavoitteet.....	90
4. Ilmastoneutraali Eurooppa vuoteen 2050 mennessä.....	97
V. EU JA ENERGIAKRIISI.....	100
1. EU:n ja jäsenvaltioiden reagointi energiakriisiin vihreän energiapolitiikan avulla.....	101
2. EU:n ja jäsenvaltioiden toimet taloudellisen paineen lievittämiseksi.....	105
VI. EUROOPPALAISET JA HEIDÄN LUONNONYMPÄRISTÖNSÄ.....	115
1. Eurooppalaisten altistuminen ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhkille.....	116
2. Eurooppalaisten pääsy luontoon ja viheralueisiin.....	120
JOHTOPÄÄTÖS.....	123
Tekniset eritelmat.....	126
Kyselyyn.....	131
Kommentit.....	138

JOHDANTO

Euroopan vihreän kehityksen ohjelman myötä Euroopan unioni on sitoutunut tulemaan ensimmäiseksi ilmastoneutraaliksi maanosaksi. EU pyrkii turvaamaan vihreän talouskasvun, joka on irrotettu resurssien käytöstä, jättämättä ketään tai paikkaa jälkeen. Vihreän kehityksen ohjelma käynnistettiin vuonna 2020, ja siinä sitouduttiin vähentämään EU:n kasvihuonekaasujen nettopäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä ja nollassa vuoteen 2050 mennessä. Kesäkuussa 2021 hyväksyttiin eurooppalainen ilmastolaki, jolla asetettiin EU-maille oikeudellinen velvoite saavuttaa molemmat tavoitteet.

Näiden tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeistä on hyväksyä joukko ilmastopoliittisia ehdotuksia, joita kutsutaan 55-valmiuspaketiksi. Tähän yhteiskunnan kokonaispakettiin sisältyy energiaa, liikennettä, päästökauppaa ja vähennyksiä sekä maankäyttöä ja metsätaloutta koskevia sääntöjä. Se sisältää sekä uusia aloitteita että voimassa olevan lainsäädännön tarkistuksia. Ilmastoneutraaliuteen siirtymisen rahoittamiseksi 30 prosenttia EU:n kokonaisuudesta suunnataan ilmastohankkeisiin vuoteen 2027 mennessä¹.

Näiden uudistusten toteuttamiseksi tarvittava vihreä siirtymä on ratkaisevan tärkeää EU:n pitkän aikavälin vaurauden kannalta. Muuttuvalla ilmastolla on jo merkittävä vaikutus Euroopan talouteen ja sen kansalaisiin. Euroopan kesälämpötila oli vuonna 2022 korkein, ja sillä oli merkittäviä terveysvaikutuksia. Euroopassa yli 61,000 kuolemantapausta todettiin kyseisenä vuonna kuumuuteen liittyviksi syiksi². Talouden alalla 40 viime vuoden aikana ilmastoon liittyvät tapahtumat ovat aiheuttaneet maailmanlaajuisesti yli 487 miljardin euron taloudelliset tappiot; jokitulvien ja metsäpalojen taloudelliset kustannukset ovat keskimäärin yli 7 miljardia euroa vuodessa³. EU:n päivä maailmanlaajuisen ilmastokriisin uhreille perustettiin 15. heinäkuuta 2023 ilmastokatastrofien uhrien muistoksi ja tietoisuuden lisäämiseksi tarpeesta vahvistaa ilmastokestävyttämme tällaisia tapahtumia vastaan.

Vihreä siirtymä tarjoaa kansalaisille ja tuleville sukupolville laaja-alaisia etuja, mukaan lukien parempi ja edullisempi julkinen liikenne, puhtaamman energian toimitusvarmuus, biologisen monimuotoisuuden ja puhtaamman ilman ennallistaminen sekä uudet tulevaisuuden vaatimukset täyttäviä työpaikkoja ja taitoja koskevaa koulutusta siirtymää varten.⁴

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

4 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Tämä erityiseurobarometri on viimeisin sarjassa, jossa keskitytään eurooppalaisten asenteisiin ilmastomuutokseen. Viimeisin on maaliskuussa 2021 julkaistu erityiseurobarometri nro 513⁵.

Tämä uusi raportti kattaa kuusi pääaluetta:

- Eurooppalaisten käsitykset ilmastomuutoksen vakavuudesta.
- Ilmastomuutokseen liittyvät toimet: kuka on ensisijainen vastuu ilmastomuutoksen torjumisesta ja millaisia henkilökohtaisia toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi on toteutettu.
- Asenteet toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi ja siirtymiseen puhtaaseen energiaan: mukaan lukien suhtautuminen ilmastomuutokseen liittyviin toimiin, tuki fossiilisten polttoaineiden tuonin vähentämiseksi ja julkisen taloudellisen tuen tarjoaminen puhtaalle energialle, toimien ja toimien toteuttamatta jättämisen kustannusvaikutukset sekä asenteet ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumiseen.
- Tulevaisuuteen katsoen: tekevätkö kansalliset hallitukset riittävästi ilmastomuutoksen torjumiseksi? olisiko kansallisten hallitusten tai Euroopan unionin asetettava uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet; kansallisten hallitusten ja EU:n on tärkeää toteuttaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi; ja EU:n talouden ilmastoneutraaliuden tukeminen vuoteen 2050 mennessä.
- EU ja energiakriisi: olisiko vihreän siirtymän nopeutta nopeutettava nykyisen energiakriisin vuoksi ja miten EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen.
- Eurooppalaisten pääsy luontoon ja viheralueisiin
- Eurooppalaisten altistuminen ympäristö- ja ilmastoriskeille ja -uhkille

Tuloksia verrataan mahdollisuuksien mukaan aiempien tutkimusten tuloksiin. Vertailussa edelliseen vuonna 2021 tehtyyn tutkimukseen olisi kuitenkin kiinnitettävä huomiota covid-19-pandemian aiheuttamien metodologisten erojen vuoksi. Erityisesti paljon suurempi osa vastaajista haastateltiin verkossa – eikä henkilökohtaisesti – vuoden 2021 laitosta varten tuolloin voimassa olleiden sulkutoimien rajoitusten vuoksi.

5 [Ilmastonmuutos – heinäkuu 2021 – Eurobarometri-tutkimus \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kyselyn toteutti Kantar-verkosto Euroopan unionin 27 jäsenvaltiossa 10. toukokuuta ja 5. kesäkuuta 2023 välisenä aikana.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Tässä kyselyssä käytetyt menetelmät

Tämä ilmastonmuutosta koskeva erityiseurobarometri 538 oli osa Eurobarometri-aaltoa 99,3, ja se toteutettiin 10. toukokuuta ja 5. kesäkuuta 2023 välisenä aikana. Käytetty menetelmä oli viestinnän pääosaston (mediaseuranta ja Eurobarometri-yksikkö) toteuttamat vakimuotoiset Eurobarometri-tutkimukset⁶. Haastattelut toteutettiin kasvokkain haastatteleamalla joko fyysisesti ihmisten kodeissa tai etäyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideohaastattelut ("online face-to-face" tai CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) toteutettiin vain Tšekissä, Tanskassa, Maltalla ja Suomessa. Tämän raportin liitteenä on Kantar-verkoston jäsenlaitosten suorittamia haastatteluja koskeva tekninen muistio. Siinä määritellään myös luottamusvälit.

Koko raportin tuloksia verrataan vuoden 2021 Eurobarometri-erityistutkimukseen 513⁷. Covid-19-pandemian vaikutusten vuoksi joissakin maissa vuonna 2021 käytettiin kuitenkin tietokoneavusteista verkkohaastattelua (CAWI). Maat, joissa menetelmä eroaa täysin vuodesta 2021, ovat Belgia, Tšekki, Tanska, Viro, Irlanti, Latvia, Liettua, Luxemburg, Portugali, Suomi ja Ruotsi. Maat, joissa menetelmä eroaa osittain vuoteen 2021 verrattuna, ovat Kreikka, Malta, Alankomaat, Slovenia ja Slovakia. Sen vuoksi kehitystä vuoteen 2021 verrattuna olisi tulkittava varoen. Tuloksia on mahdollisuuksien mukaan verrattu vuoden 2019 erityiseurobarometriin 490⁸. Tämän kertomuksen liitteessä olevassa teknisessä muistiossa täsmennetään myös erot menetelmissä vuosina 2023–2021.

EU:n yleisen tietosuojasetuksen⁹ (GDPR) mukaisesti vastaajilta kysyttiin, suostuisivatko he esittämään kysymyksiä kysymyksistä, joita voitaisiin pitää arkaluonteisina.

Haluamme kiittää kaikkia Euroopan unionin kansalaisia, jotka ovat tarjonneet aikaansa osallistua tähän kyselyyn.

Ilman heidän aktiivista osallistumistaan tämä tutkimus ei olisi ollut mahdollinen.

Huom. Tässä raportissa EU-maihin viitataan niiden virallisilla lyhenteillä. Tässä raportissa käytetyt lyhenteet ovat:

Belgia	OLE	Liettua	LT
Bulgaria	BG	Luxemburg	LU
Tšekki	CZ	Unkari	HU
Tanska	DK	Malta	MT
Saksa	DE	Alankomaat	NL
Viro	EE	Itävalta	OSOITTEES SA
Irlanti	IE	Puola	PL
Kreikka	EL	Portugali	PT
Espanja	ES	Romania	RO
Ranska	FR	Slovenia	SI
Kroatia	HR	Slovakia	SK
Italia	SE	Suomi	FI
Kyproksen tasavalta	CY *	Ruotsi	SE
Latvia	LV		

Euroopan unioni – 27 jäsenvaltion painotettu keskiarvo

EU27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT

euroalue

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE

Muu kuin euroalue

* Kypros kokonaisuudessaan on yksi Euroopan unionin 27 jäsenvaltiosta. Yhteisön säännösten soveltaminen on kuitenkin keskeytetty siinä osassa maata, joka ei ole Kyproksen tasavallan hallituksen määräysvallassa. Käytännön syistä ainoastaan Kyproksen tasavallan hallituksen määräysvallassa olevassa maan osassa suoritettavat haastattelut kuuluvat CY-luokkaan ja EU27:n keskiarvoon.

6 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

7 [Ilmastonmuutos – heinäkuu 2021 – Eurobarometri-tutkimus \(europa.eu\)](#)

8 [Ilmastonmuutos – syyskuu 2019 – Eurobarometri-tutkimus \(europa.eu\)](#)

9 2016/679

TIIVISTELMÄ

Ilmastonmuutos on maailman kolmanneksi vakavin ongelma, ja yli kolme neljäsosaa eurooppalaisista on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on itsessään erittäin vakava ongelma.

- Vastaajien mukaan yhtä vaihtoehtoa valittaessa kolme koko maailman vakavinta ongelmaa ovat köyhyys, nälkä ja juomaveden puute (20 %), aseelliset konfliktit (19 %) ja ilmastonmuutos (17 %).
- Ilmastonmuutosta pidetään maailman vakavimpana ongelmana seitsemässä maassa: Belgia, Tanska, Saksa, Irlanti, Malta, Alankomaat, Itävalta Suomi ja Ruotsi. Se sijoittuu kolmen parhaan joukkoon 16:sta 27 maasta.
- Kun 46 prosenttia vastaajista katsoo, että ilmastonmuutos on yksi maailman vakavimmista ongelmista, se on kolmanneksi köyhyyden, nälän ja juomaveden puutteen (58 prosenttia) ja aseellisten konfliktien (52 prosenttia) takana. Yli joka viides vastaaja kussakin jäsenvaltiossa on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on yksi maailman vakavimmista ongelmista.
- Yli kolme neljäsosaa (77 %) kaikista vastaajista pitää ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana tällä hetkellä. Näin on suurimmalla osalla vastaajista kaikissa jäsenvaltioissa. Itse asiassa 31 % antaa sille maksimipistemäärän 10, mikä osoittaa, että se on erittäin vakava ongelma.

Yli yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta on toteuttanut ainakin yhden toimen ilmastonmuutoksen torjumiseksi, vaikka enemmistö katsoo, että hallitukset, yritykset ja teollisuus ovat vastuussa tällä alalla.

- Suurin osa eurooppalaisista katsoo, että Euroopan unioni (56 %), kansalliset hallitukset (56 %) ja yritykset ja teollisuus (53 %) ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta. Yli kolmannes katsoo, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat vastuussa (36 %) tai ovat henkilökohtaisesti vastuussa (35 %), kun taas 29 % katsoo, että ympäristöryhmät ovat vastuussa. Vastaajat voivat valita useita vastauksia.
- Yli kuusi kymmenestä (63 %) sanoo ryhtyneensä toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana, ja 21 jäsenvaltiossa suurin osa ilmoitti ryhtyneensä toimiin.
- Yli yhdeksän kymmenestä vastaajasta on toteuttanut ainakin yhden toimen ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ja kussakin jäsenvaltiossa vähintään kahdeksan kymmenestä on toteuttanut vähintään yhden toimen.

- Ainoat toimet, joihin ainakin puolet ryhtyy, ovat jätteen vähentäminen ja sen säännöllinen erottaminen kierrätystä varten (70 %) ja kertakäyttötuotteiden kulutuksen vähentäminen (53 %). Molemmat toimet ovat vähentyneet vuodesta 2021.
- Lähes neljä kymmenestä (37 %) sanoo, että kun ostat uuden kodinkoneen, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä heidän valinnassaan. Tulos on toinen peräkkäinen lasku sitten vuoden 2019.
- Muita toimia, joihin vähintään joka viides ryhtyy, ovat lihan ostaminen ja syöminen (31 %), säännöllisesti ympäristöystävällisten vaihtoehtojen käyttäminen yksityisautolle, kuten kävely, pyöräily, julkisen liikenteen tai autojen yhteiskäyttö (28 %) tai luomuruoan ostaminen ja syöminen (28 %).

Suurin osa eurooppalaisista on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen torjunta voi hyödyttää

- Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta (84 %) on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava ensisijainen tavoite kansanterveyden parantamiseksi (41 prosenttia on täysin samaa mieltä, 43 prosenttia yleensä samaa mieltä).
- Lähes kahdeksan kymmenestä (78 %) on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiseen olisi myönnettävä enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin sitä, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä (36 prosenttia on täysin samaa mieltä, 42 prosenttia on yleensä samaa mieltä).
- Kolme neljäsosaa vastaajista (75 %) oli sitä mieltä, että ilmastonmuutokseen liittyvien toimien toteuttaminen johtaa innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä (29 prosenttia on täysin samaa mieltä, 46 prosenttia yleensä samaa mieltä).
- Lähes yhtä moni (73 %) on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen kustannukset ovat paljon korkeammat kuin vihreään siirtymään investomisesta aiheutuvat kustannukset (33 prosenttia on täysin samaa mieltä, 40 prosenttia yleensä samaa mieltä).
- Seitsemän kymmenestä vastaajasta (70 %) oli sitä mieltä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti (27 prosenttia on täysin samaa mieltä, 43 prosenttia yleensä samaa mieltä).

- Yli kuusi kymmenestä (63 %) on sitä mieltä, että sopeutuminen ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin voi hyödyttää kansalaisia EU:ssa.

Kansalliset hallitukset ja EU tukevat voimakkaasti uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden asettamista ja energiatehokkuuden parantamista vuoteen 2030 mennessä.

- 67 prosenttia vastaajista katsoo, että heidän maansa hallitus ei tee tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi, mikä on kahdeksan prosenttiyksikköä vähemmän kuin maaliskuussa 2021. Suomalaisia vastaajia lukuun ottamatta enemmistö kaikissa jäsenvaltioissa kuitenkin katsoo, että heidän hallituksensa ei tee tarpeeksi.
- Lähes yhdeksän kymmenestä pitää tärkeänä, että niiden kansallinen hallitus (87 prosenttia) ja Euroopan unioni (87 prosenttia) ryhtyvät toimiin uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tämä on kaikkien aikojen alhaisin tuki verrattuna aiempiin tutkimuksiin.
- Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta pitää tärkeänä, että heidän kansallinen hallituksensa (86 prosenttia) ja Euroopan unioni (85 prosenttia) ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja). Jälleen kerran, kun on kyse kansallisesta hallituksesta, tämä on kaikkien aikojen alhaisin tuki.
- Lähes yhdeksän kymmenestä (88 prosenttia) yhtyy toteamukseen, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä minimiin samalla kun kompensoidaan jäljellä olevat päästöt, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Vähintään seitsemän kymmenestä vastaajasta kussakin jäsenvaltiossa ajattelee näin.

Suurin osa eurooppalaisista katsoo, että siirtymistä vihreään talouteen olisi nopeutettava

- Kun otetaan huomioon Venäjän toimista johtuvat energian hintapiikit ja kaasun toimitusrajoitukset, 58 prosenttia vastaajista katsoo, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä olisi nopeutettava, energiatehokkuutta olisi lisättävä ja vihreään talouteen siirtymistä nopeutettava. Neljännes (25 %) katsoo, että siirtymävauhti olisi säilytettävä. 12 prosenttia katsoo, että energiakriisin ja vihreään talouteen siirtymisen aikana olisi käytettävä enemmän fossiilisia polttoaineita.
- Uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi (29 prosenttia) ja taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi, kuten energiayhtiöiden voittojen verottaminen ja energian hintakattojen määrääminen (29 prosenttia), ovat ensisijaisia toimenpiteitä energiakriisin aiheuttamien taloudellisten paineiden lievittämiseksi ja ainoat toimenpiteet, jotka ainakin yksi neljästä mainitsee.

Yli kolmannes kokee olevansa henkilökohtaisesti alttiina ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhkille.

- Lähes neljä kymmenestä (37 %) sanoo olevansa henkilökohtaisesti alttiina ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhkille (7 prosenttia erittäin alttiina, 30 prosenttia hieman alttiina). Kansallisella tasolla on huomattavia eroja, sillä altistumisen koetut osuudet vaihtelivat Portugalin 64 prosentista Suomen 9 prosenttiin.

I. EUROOPPALAISET KÄSITYKSET ILMASTONMUUTOKSESTA

Tämän raportin ensimmäisessä luvussa tutkitaan, pitävätkö eurooppalaiset ilmastonmuutoksen eniten vai yhtenä maailman vakavimmista ongelmista. Lisäksi keskustellaan eurooppalaisten käsityksistä ilmastonmuutoksen vakavuudesta.

1. Käsitykset ilmastonmuutoksesta maailmanlaajuisena ongelmana

Ilmastonmuutos on kolmanneksi maailman vakavimpien ongelmien joukossa.

Vastajille annettiin luettelo 11 ongelmasta ja kysyttiin, mitä he pitävät maailman vakavimpana.¹⁰ Ilmastonmuutos on kolmanneksi vakavin ongelma "köyhyyden, nälän ja juomaveden puutteen" ja "aseellisten konfliktien" jälkeen.

Joka viides (20 prosenttia) mainitsee köyhyydestä, nälästä ja juomaveden puutteesta, kolmen prosenttiyksikön kasvusta maaliskuusta 2021 ja paremmuusjärjestyksen noususta toiseen.

Lähes yhtä monet vastaajat mainitsevat aseellisia

QC1a Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (%-EU27)

konflikteja (19 %, + 15 prosenttiyksikköä). Tämä ongelma on siirtynyt edellisen tutkimuksen kahdeksannesta sijasta

10 QC1a. Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma?

nykyisen aallon toiseksi¹¹. Tämä johtuu todennäköisesti sodan puhkeamisesta Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022.

Lähes joka viides (17 %, -1 prosenttiyksikköä) on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on kaikkein vakavin yksittäinen ongelma. Nyt se sijoittuu kolmanneksi, kun se sijoittui ensimmäiseksi vuonna 2021.

Taloudellinen tilanne pysyy kannassaan (11 %, -3 prosenttiyksikköä) ja on ainoa muu ongelma, jonka ainakin joka kymmenes vastajista mainitsee. Maailman väestönkasvu on noussut seitsemännestä viidenteen asemaan (7 %, + 1 prosenttiyksikköä).

Muita ongelmia mainitsee enintään yksi kahdestakymmenestä: ydinaseiden leviäminen (5 %, + 3), luonnon heikkeneminen (5 %, -2 prosenttiyksikköä), demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen (5 %, -2 prosenttiyksikköä), kansainvälinen terrorismi (4 %, ei muutoksia), tartuntatautien leviäminen (4 %, -13 prosenttiyksikköä) ja saastumisesta johtuvat terveysongelmat (3 %, -1 prosenttiyksikköä).

On syytä huomata, että tartuntatautien leviämistä koskevat maininnat (-13 prosenttiyksikköä) vähenevät huomattavasti ja putoavat kolmannekselta yhdeksänteen asentoon¹².

11 Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 tämän tutkimuksen vuosien 2021 ja 2023 aaltojen kenttätöyön välillä, ja sen hyökkäyssota on käynnissä.

12 Edellinen kysely tehtiin noin vuoden covid-19-pandemiasta.

Erityiseurobarometri 538

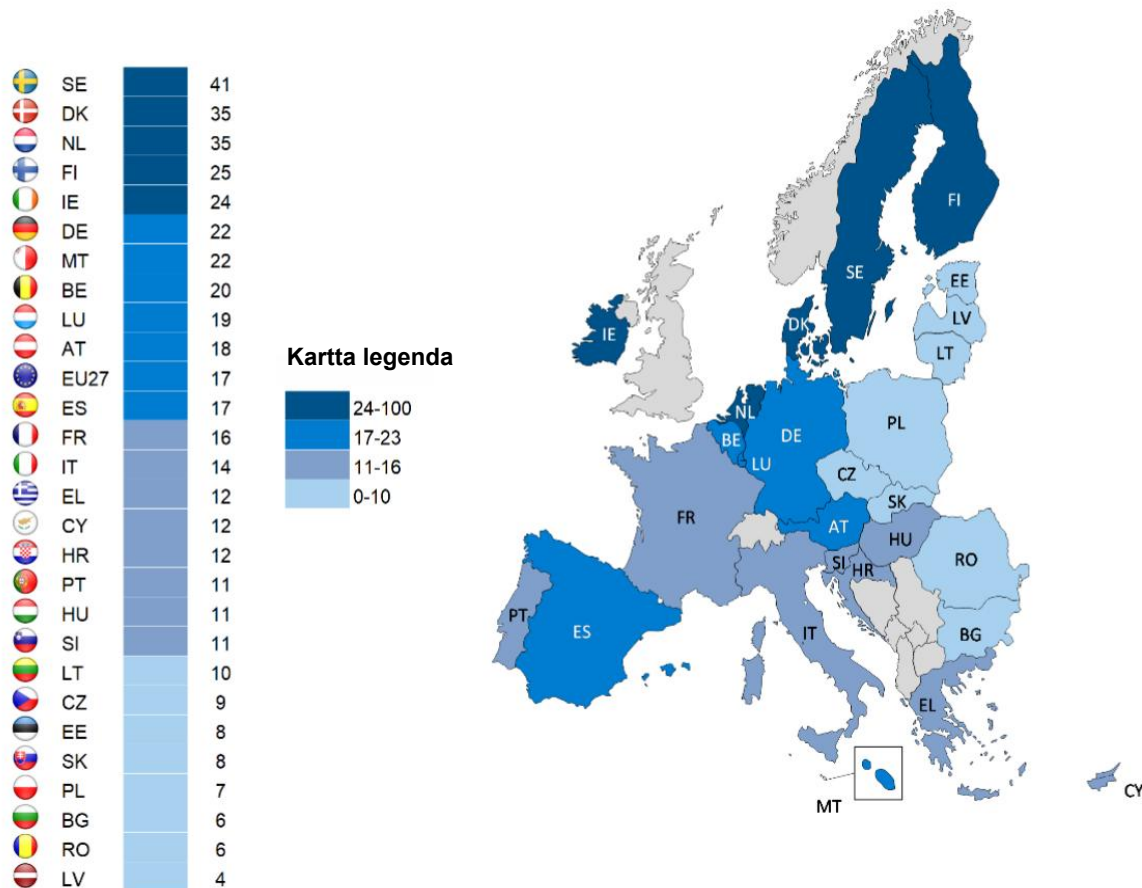
Ilmastonmuutos

Kaiken kaikkiaan useampi kuin joka viides (22 %) valitsi joko ilmastonmuutoksen tai luonnon heikkenemisen yhdeksi koko maailman vakavimmaksi ongelmaksi.

Niiden vastaajien osuus, jotka pitävät ilmastonmuutosta maailman vakavimpana ongelmana, vaihtelee huomattavasti maantieteellisesti. Lausunto on laajimmillaan Ruotsissa (41 %), Tanskassa ja Alankomaissa (35 %) ja vähiten latviassa (4 %), Romaniassa ja Bulgariassa (6 %).

Kuten kartasta käy ilmi, EU:n pohjois- ja länsiosassa asuvat vastaajat pitävät yleensä todennäköisimmin ilmastonmuutosta vakavimpana yksittäisenä ongelmana, kun taas itäisillä alueilla asuvat vastaajat ajattelevat yleensä vähiten näin.

QC1a Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (%-EU27)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansalliset tulokset osoittavat, että köyhyyttä, nälkää ja juomaveden puutetta pidetään maailman vakavimpana ongelmana kahdeksassa maassa, erityisesti Luxemburgissa (30 prosenttia), Kreikassa ja Espanjassa (molemmat 29 prosenttia) sekä Ranskassa ja Portugalissa (molemmissa 27 prosenttia). Sitä vastoin tätä pidetään vakavimpana ongelmana vain 12 prosentissa Maltassa ja Latviassa ja 13 prosentissa Puolassa, Romaniassa ja Italiassa. Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute sijoittuvat EU:n 27 jäsenvaltiosta kolmen parhaan joukkoon 25:stä.

Köyhyydellä, nälällä ja juomaveden ja ilmastonmuutoksen puutteella on ensisijainen asema Belgiassa (molemmat 20 %) ja Itävallassa (molemmat 18 %), kun taas Unkarissa köyhyys, nälkä ja juomaveden puute jakavat ensimmäisen aseman aseellisisissa konflikteissa (molemmissa 17 %).

Vakavin ongelma on myös aseelliset konfliktit yhdeksässä maassa, kuten Puolassa (37 %) ja Virossa (33 %) sekä Latviassa ja Tšekissä (molemmissa 28 %). Ne mainitaan epätodennäköisimmin vakavana ongelmana Kreikassa (6 %), Alankomaissa (8 %) ja Ruotsissa (11 %). Aseelliset konfliktit kuuluvat kolmeen eniten mainittuun ongelmaan 23 jäsenvaltiossa.

Ilmastonmuutos on ainoa toinen ongelma, joka sijoittuu ensimmäiseksi missä tahansa maassa, ja se on eniten mainittu ongelma seitsemässä maassa, mukaan lukien Ruotsissa (41 %), Alankomaissa ja Tanskassa (molemmat 35 %). Sitä vastoin 4 prosenttia vastaajista Latviassa, 6 prosenttia Bulgariassa ja 7 prosenttia Puolassa pitää tätä vakavimpana ongelmana. Ilmastonmuutos sijoittuu kolmen parhaan joukkoon kaikkiaan 16 maassa.

Ainakin yhdessä maassa on kolme suurinta ongelmaa:

- Taloudellista tilannetta pidetään toiseksi tai kolmanneksi vakavimpana ongelmana 17 maassa,

mukaan lukien Kreikassa (26 prosenttia), Portugalissa (24 prosenttia) ja Italiassa (20 prosenttia). Se mainitaan todennäköisimmin vakavana ongelmana Ruotsissa (2 %), Alankomaissa (3 %) ja Suomessa (4 %).

- Kasvava maailman väkiluku on Alankomaissa kolmanneksi suurin (16 %). Sen mainitsevat myös vähintään yksi kymmenestä vastaajasta Suomessa (12 %), Saksassa (11 %) ja Tanskassa (10 %).
- Ydinaseiden leviäminen on Liettuassa toiseksi suurin (14 %).
- Kolmanneksi eniten mainittu ongelma on luonnon heikkeneminen Sloveniassa (15 %) ja Unkarissa (11 %).
- Ruotsissa kolmanneksi mainittu ongelma on demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen (12 %).
- Kansainvälinen terrorismi on Maltan kolmanneksi eniten mainittu ongelma (14 %).

QC1a Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (%)

	EU27	OLE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OS OIT TE ES SA	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	20	20	16	14	14	18	10	20	29	29	28	21	13	27	12	14	30	17	12	17	18	13	28	13	19	21	14	15
Aseelliset konfliktit	19						15	26	28	20	21	18	23	16	28	26	13	17	16	8	17	37	15	18	17	22	19	11
Ilmastonmuutos	17	20	6	9	35	22	8	24	12	17	16	12	14	12	4	10	19	11	22	35	18	7	11	6	11	8	25	41
Taloudellinen tilanne	11	9	17	10	6	8	16	10	26	16	6	12	20	17	15	13	5	12	9	3	11	9	24	16	7	13	4	2
Kasvava maailman väkiluku	7	8	3	9	10	11	5	6	4	3	6	3	3	1	4	4	9	9	4	16	7	5	3	6	6	5	12	6
Ydinaseiden leviäminen	5	6	6	5	2	3	4	5	4	4	4	9	5	6	9	14	3	7	7	2	4	6	3	8	8	7	6	4
Luonnon heikkeneminen	5	5	5	6	2	3	8	2	3	4	9	5	5	8	4	6	5	11	6	4	8	3	5	5	15	6	8	4
Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen	5	5	5	4	5	7	3	3	5	6	7	3	3	2	4	2	6	3	6	8	5	2	2	9	5	5	6	12
Kansainvälinen terrorismi	4	6	4	5	2	4	5	5	3	2	8	5	3	4	6	2	4	2	14	3	3	7	2	5	5	5	2	2
Tartuntatautien leviäminen	4	3	6	5	2	1	5	3	6	2	2	5	6	4	8	4	3	7	1	1	4	7	2	8	3	5	2	2
Saastumisesta johtuvat terveysongelmat	3	3	5	2	2	1	3	4	2	2	3	7	4	3	5	4	3	4	3	1	3	4	4	5	4	3	1	1
Muu (Spontaaninen)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Ei mitään (Spontaneous)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
En tiedä	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Vuoden 2021 maaliskuun jälkeen merkittävimmät muutokset EU:n tasolla ovat olleet se, että vastaajat ovat huomattavasti harvemmin sanoneet, että vakavin ongelma on tartuntatautiin leviäminen (-13 prosenttiyksikköä), ja huomattavasti todennäköisemmin mainitsevat aseelliset konfliktit (+ 15 prosenttiyksikköä). Nämä muutokset näkyvät myös kansallisen tason tuloksissa¹³.

Kaikissa jäsenvaltioissa vastaajat pitävät tartuntatautiin leviämistä maailman vakavimpana yksittäisenä ongelmana, ja seitsemässä maassa muutos on vähintään 20 prosenttiyksikköä: Bulgaria (6 %, -30 prosenttiyksikköä), Italia (6 %, -28 prosenttiyksikköä), Malta (1 %, -28 prosenttiyksikköä), Unkari (7 %, -27 prosenttiyksikköä), Kroatia ja Viro (5 % kumpikin, -24 prosenttiyksikköä) ja Slovakia (5 %, -22 prosenttiyksikköä).

Vastaajat pitävät aseellisia konflikteja nyt todennäköisemmin vakavimpana ongelmana kaikissa maissa, ja viidessä maassa kasvu on vähintään 20 prosenttiyksikköä: Puola (37 %, + 28 prosenttiyksikköä), Viro (33 %, + 28 prosenttiyksikköä), Bulgaria (26 %, + 23 prosenttiyksikköä), Tšekki (28 %, + 21 prosenttiyksikköä) ja Italia (23 %, + 21 prosenttiyksikköä).

Vaikka korotukset ovat pienempiä, on syytä huomata, että kussakin maassa vastaajat pitävät ydinaseiden leviämistä todennäköisemmin vakavimpana ongelmana, ja näin on erityisesti Liettuassa (14 prosenttia, + 11 prosenttiyksikköä).

Muita merkittäviä muutoksia maaliskuun 2021 jälkeen ovat muun muassa seuraavat:

- Portugalissa vastaajat mainitsevat nyt vähemmän todennäköisesti ilmastonmuutosta (11 %, -11 prosenttiyksikköä) tai demokratian ja oikeusvaltion heikkenemistä (2 %, -12 prosenttiyksikköä)
- Portugalissa (24 %, + 10 prosenttiyksikköä) taloustilannetta pidetään nyt todennäköisemmin vakavimpana ongelmana, kun taas Italiassa (20 %, -11 prosenttiyksikköä) ja Espanjassa (16 %, -10 prosenttiyksikköä) vastaajat tekevät niin vähemmän.
- Kreikan vastaajat (29 %, + 11 prosenttiyksikköä) pitävät nyt todennäköisemmin köyhyyttä, nälkää ja juomaveden puutetta vakavimpana ongelmana.

13 Tämän kyselyn vuosien 2021 ja 2023 aaltojen kenttätöiden välillä Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022, ja sen hyökkäyssota on käynnissä. Vuoden 2021 kysely tehtiin noin vuoden covid-19-pandemiasta.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maailman vakavimman yksittäisen ongelman sosiodemografinen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Naiset mainitsevat todennäköisemmin köyhyyden, nälän ja juomaveden puutteen kuin miehet (22 prosenttia vs. 17 prosenttia).
- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he mainitsevat ilmastonmuutoksen ja mitä todennäköisemmin he mainitsevat aseellisia konflikteja. Esimerkiksi 24 prosenttia 15–24-vuotiaista on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on maailman vakavin ongelma, kun yli 55-vuotiaista vastaava luku on 14 prosenttia.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän mainitsee ilmastonmuutoksen ja mitä vähemmän hän mainitsee köyhyydestä, nälästä ja juomaveden puutteesta tai aseellisista konflikteista. Esimerkiksi yli 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 21 prosenttia pitää ilmastonmuutosta vakavimpana ongelmana, kun vastaava luku on 10 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä tai sitä nuoremmista.
- Opiskelijat (30 %) ovat todennäköisemmin kuin muissa yhteiskunnallis-ammattillisissa ryhmissä, ja erityisesti kotihenkilöt (8 %) mainitsee ilmastonmuutoksen. Eläkeläiset mainitsevat todennäköisimmin aseelliset konfliktit, erityisesti verrattuna opiskelijoihin (22 prosenttia vs. 14 prosenttia), kun taas kotitaloushenkilöt ja työttömät (kukin 24 prosenttia) mainitsevat todennäköisemmin köyhyydestä, nälästä ja juomaveden puutteesta kuin muissa ryhmissä.
- Mitä vähemmän vastaajalla on vaikeuksia maksaa laskuja, sitä todennäköisemmin he mainitsevat aseellisia konflikteja ja ilmastonmuutosta ja sitä vähemmän he mainitsevat köyhyyttä, nälkää, juomaveden puutetta ja taloudellista tilannetta. Esimerkiksi 19 %, joilla ei koskaan tai lähes koskaan ole vaikeuksia maksaa laskuja, mainitsee ilmastonmuutoksen verrattuna niihin, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta.
- Mitä korkeammalla sosiaaliportailla vastaaja asettaa itsensä, sitä todennäköisemmin he ajattelevat ilmastonmuutoksen olevan vakavin ongelma, ja sitä vähemmän he mainitsevat köyhyyttä, nälkää ja juomaveden puutetta. Esimerkiksi 23 prosenttia niistä, jotka katsovat kuuluvansa yläluokkaan, mainitsevat ilmastonmuutoksen, kun taas 12 prosenttia niistä, jotka pitävät itseään osana työväenluokkaa.

Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet henkilökohtaisia toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, sanovat todennäköisemmin, että ilmastonmuutos on vakavin

ongelma kuin ne, jotka eivät ole toimineet (20 % vs. 11 %)¹⁴.

14 Toimien toteuttamista koskevien tulosten täydellinen analyysi on luvussa 2 olevassa 2 jaksossa.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

	Ilmastonmuutos	Kansainvälinen terrorismi	Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	Tartuntatauti- ien leviäminen	Taloudellinen tilanne	Saastumisesta johtuvat terveysongelmat	Ydinaseiden leviäminen	Aseelliset konfliktit	Kasvava maailman väkiluku	Luonnon heikkeneminen	Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen
EU27	17	4	20	4	11	3	5	19	7	5	5
Sukupuoli											
Äijä	18	4	17	3	12	3	5	19	8	5	6
Nainen	16	5	22	4	11	3	5	19	5	5	5
Ikä											
15–24	24	4	20	3	12	2	4	16	5	6	4
25–39	18	4	20	4	13	3	4	17	7	5	5
40–54	17	4	19	4	12	2	4	19	7	5	7
55+	14	5	20	4	11	3	5	21	7	4	5
Koulutus (loppu)											
—15	10	4	25	4	13	3	5	22	4	4	4
16–19	13	5	20	4	13	3	5	20	7	5	5
20+	21	4	18	3	10	2	4	18	8	5	7
Opiskelee edelleen	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka											
Itsenäiset ammatinharjoittajat	16	3	16	5	15	3	5	19	6	5	7
Johtajat	23	3	19	2	10	2	4	17	9	4	6
Muut valkoiset kaulukset	16	4	18	4	13	3	3	21	7	5	6
Ruumiillisen työn tekijät	14	5	21	4	11	3	5	18	8	5	6
Talohenkilöt	8	4	24	5	16	5	5	19	4	3	6
Työtön	15	4	24	3	16	4	4	15	5	5	5
Eläkkeellä	14	5	20	4	9	3	6	22	6	5	5
Opiskelijat	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet											
Suurimman osan ajasta	10	6	24	4	15	4	5	15	6	6	5
Aika ajoin	13	4	19	4	16	3	5	17	6	6	6
Lähes koskaan/ei koskaan	19	4	19	3	10	2	5	20	7	5	6
Harkitse kuulumista											
Työväenluokka	12	5	24	4	12	3	4	20	6	5	4
Alempi keskiluokka	15	4	21	3	11	2	5	22	6	4	6
Keskiluokka	18	4	18	4	12	3	5	18	7	5	6
Ylempi keskiluokka	28	2	15	2	10	2	4	16	10	5	6
Ylempi luokka	23	7	13	4	8	1	6	21	9	5	3
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi											
Kyllä	20	4	20	3	10	3	4	17	7	5	6
Ei	11	6	18	5	14	3	5	21	6	5	5

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Myöhemmässä kysymyksessä vastaajat pystyivät nimeämään samasta luettelosta enintään kolme vakavaa lisäongelmaa¹⁵. Alla esitettyssä tuloksessa yhdistyvät molempien kysymysten tulokset. Kun otetaan huomioon kaikkien vastaajien vastaukset, neljä suurinta ongelmaa ovat edelleen samat. Lähes kuusi kymmenestä (58 prosenttia, + 4 prosenttiyksikköä) katsoo, että köyhyys, nälkä ja juomaveden puute ovat yksi vakavimmista ongelmista, kun taas 52 prosenttia vastaa aseellisista konflikteista, mikä on 29 prosenttiyksikköä enemmän kuin maaliskuussa 2021. Nämä ovat ainoita ongelmia, joita ainakin puolet vastaajista pitää vakavina.

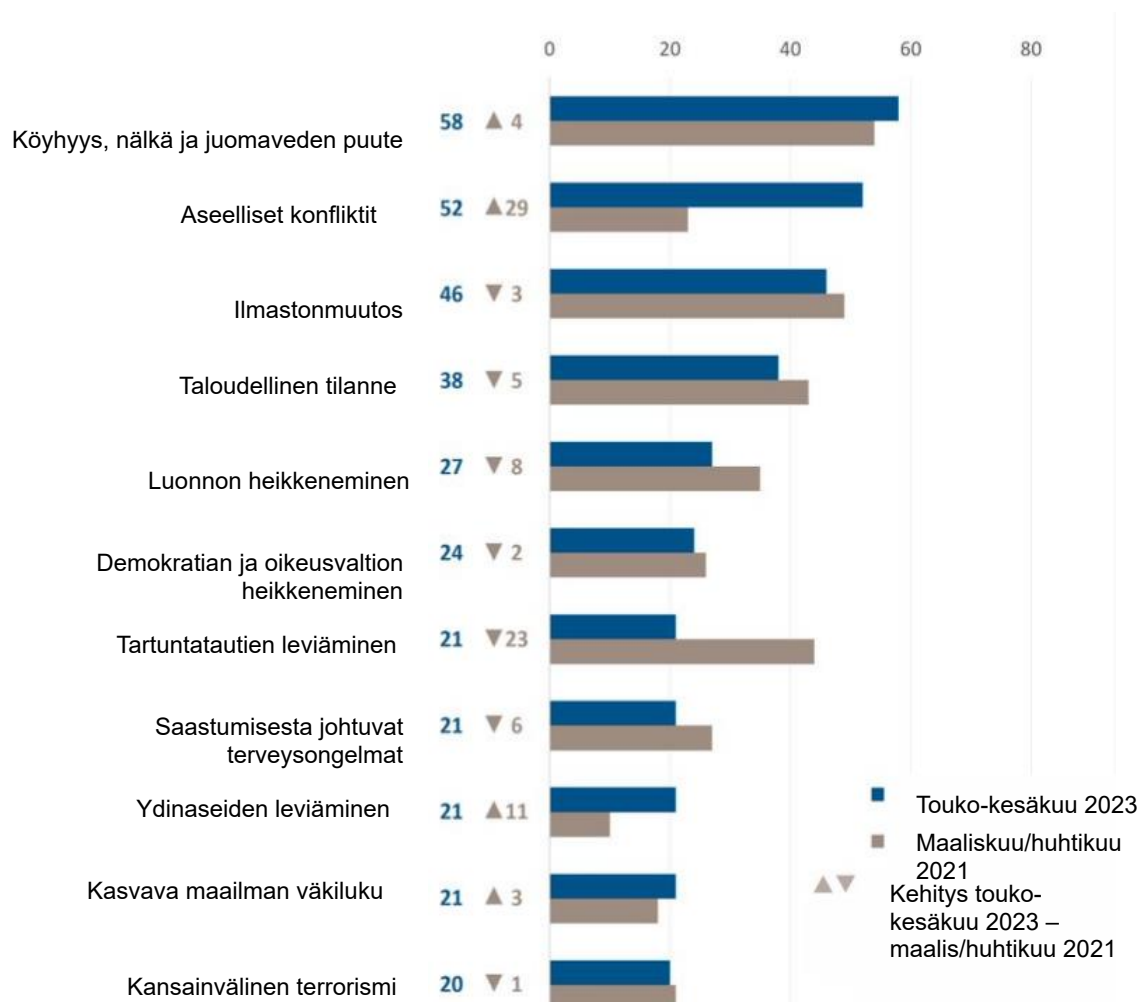
Yli neljä kymmenestä (46 %, -3 prosenttiyksikköä) sanoo, että ilmastonmuutos on vakava ongelma, kun taas 38 % (-5 prosenttiyksikköä) mainitsee taloudellisen tilanteen ja 27 % (-8 prosenttiyksikköä) luonnon heikkenemisestä.

Kaikki muut ongelmat mainitaan ainakin joka viides: demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen (24 %, -2 prosenttiyksikköä), tartuntatautiin leviäminen (21 %, -23 prosenttiyksikköä), saastumisesta johtuvat

terveysongelmat (21 %, -6 prosenttiyksikköä), ydinaseiden leviäminen (21 %, + 11 prosenttiyksikköä), maailman väestönkasvu (21 %, 3 prosenttiyksikköä) ja kansainvälinen terrorismi (20 %, --1 prosenttiyksikköä).

Maalis-huhtikuuhun 2021 verrattuna vastaajat mainitsevat nyt paljon harvemmin tartuntatautiin leviämisen, mutta paljon todennäköisemmin he mainitsevat aseelliset konfliktit ja ydinaseiden leviämisen.

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (% – EU27)

15 QC1T. Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma?

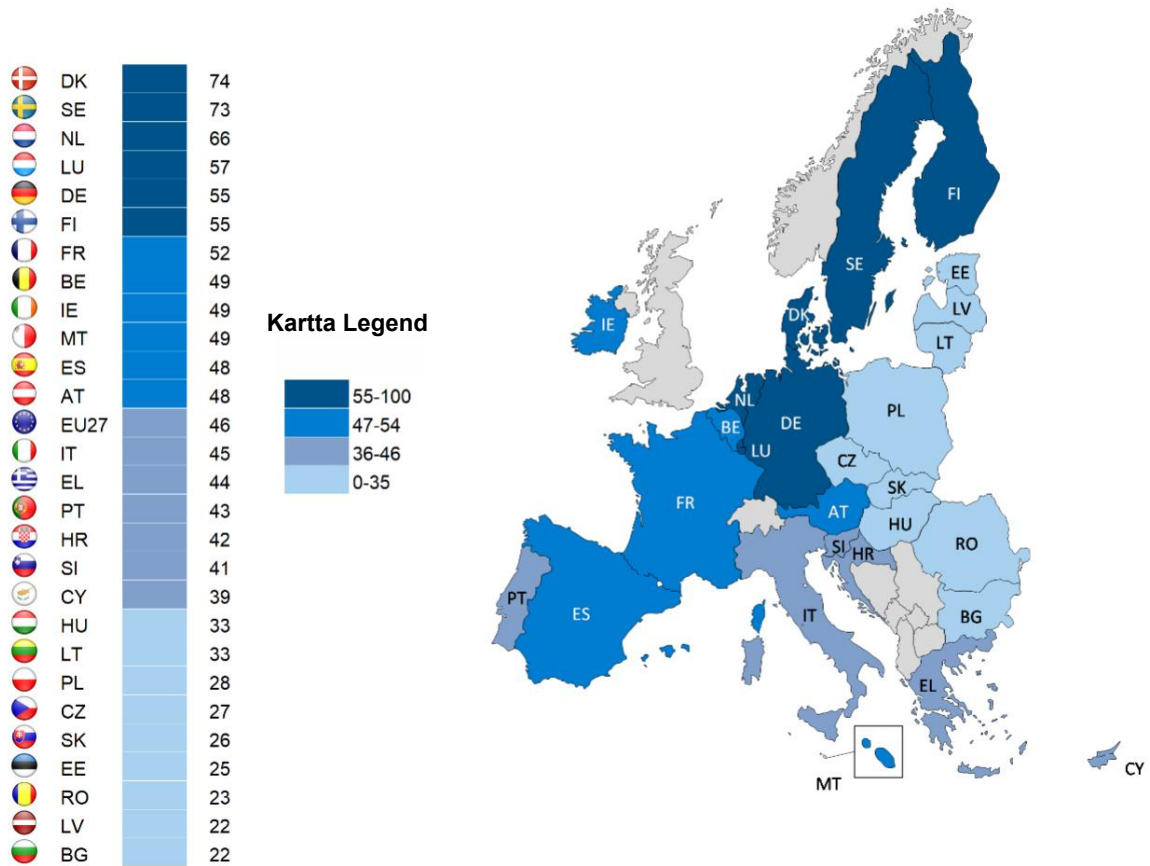
Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansalliset tulokset osoittavat, että enemmän kuin yksi viidestä vastaajasta kussakin maassa on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on yksi maailman vakavimmista ongelmista. Osuudet vaihtelevat Tanskan 74 prosentista, Ruotsin 73 prosentista ja Alankomaiden 66 prosentista Latviaan ja Bulgariaan 22 prosenttiin ja Romaniaan 23 prosenttiin.

Kartasta käy ilmi, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on yksi vakavimmista ongelmista, löytyvät todennäköisemmin EU:n pohjois- ja länsiosista.

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (Ilmastonmuutos%)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kolme ongelmaa sijoittuvat ensimmäiseksi kansallisella tasolla. Eniten mainittu ongelma on 16 maassa köyhyys, nälkä ja juomaveden puute: osuus vastaajista oli 70 prosenttia Kreikassa ja 69 prosenttia Espanjassa ja Luxemburgissa ja 51 prosenttia Irlannissa ja Maltassa. Aseellisia konflikteja mainitaan eniten kahdeksassa maassa, mukaan lukien Virossa (66 %). Suomessa köyhyys, nälänhätä, juomaveden puute ja aseelliset konfliktit ovat samanarvoisia (molemmat 56 %). Ilmastonmuutos on eniten mainittu ongelma Tanskassa (74 %) ja Ruotsissa (73 %).

Yhdistetyt vastaukset osoittavat, että köyhyyttä, nälkää ja juomaveden puutetta pidetään vakavana ongelmana kussakin maassa yli kolmanneksella. Osuudet vaihtelevat 71 prosentista Ruotsissa, 70 prosentista Kreikassa ja 69 prosentista Espanjassa ja Luxemburgissa 35 prosenttiin Latviassa ja 41 prosenttiin Virossa ja Romaniassa. Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute sijoittuvat kolmen parhaan joukkoon 26 jäsenvaltiossa.

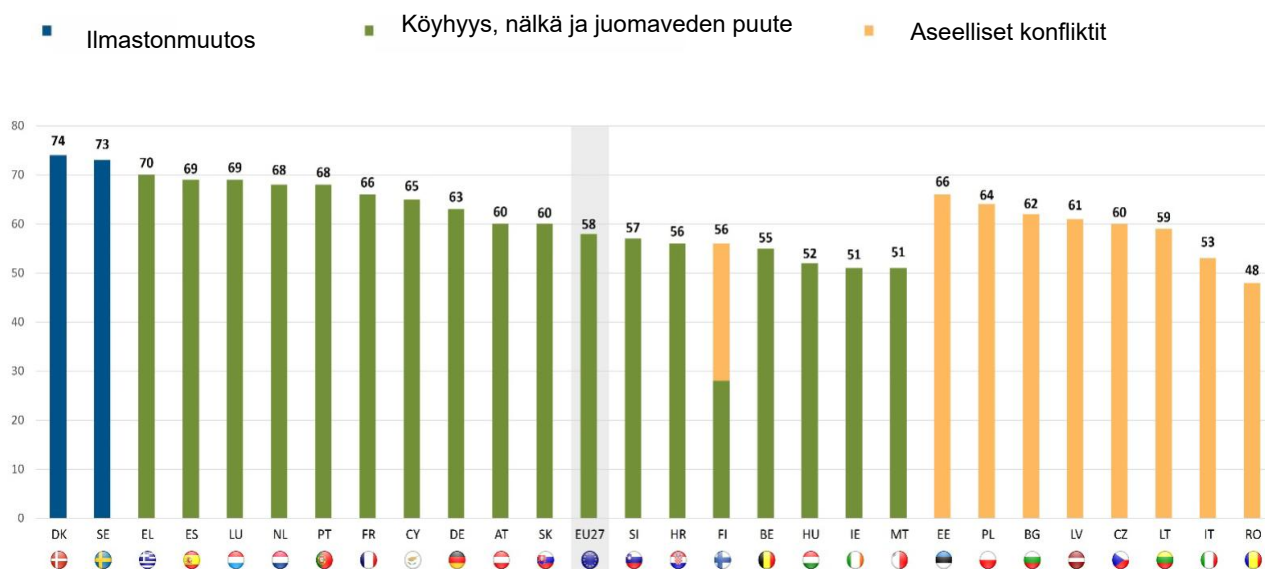
Aseelliset konfliktit ovat yksi kolmesta eniten mainitusta ongelmasta 25 jäsenvaltiossa. Osuudet vaihtelevat Viron 66 prosentista, Puolan 64 prosentista ja Bulgarian 62 prosentista Kreikan 38 prosenttiin, Maltan 40 prosenttiin ja Portugaliin 41 prosenttiin.

Ilmastonmuutos on ainoa ongelma, joka on etusijalla missä tahansa maassa. Sen mainitsee useampi kuin yksi viidestä vastaajasta kussakin jäsenvaltiossa. Tanskassa (74 %), Ruotsissa (73 %) ja Alankomaissa (66 %) ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että ilmastonmuutos on yksi vakavimmista ongelmista, kun taas Latviassa ja Bulgariassa vastaava osuus on 22 prosenttia ja Romaniassa 23 prosenttia. Ilmastonmuutos on yksi kolmesta yleisimmistä ongelmista 15 maassa.

Neljä muuta ongelmaa esiintyy kolmen parhaan joukossa ainakin yhdessä maassa:

- Taloustilanne sijoittuu 13 maassa toiseksi tai kolmanneksi. Kaikkien jäsenvaltioiden osuus, joka pitää tätä vakavana ongelmana, vaihtelee Kreikan 64 prosentista, Portugalin 59 prosentista ja Kyproksen 56 prosentista Alankomaiden 14 prosenttiin, Ruotsissa 17 prosenttiin ja Suomessa 20 prosenttiin.
- Toiseksi eniten mainittu ongelma on Sloveniassa (49 %) ja kolmanneksi eniten Unkarissa (41 %) ja Suomessa (38 %). Se mainitaan laajalti myös Itävallassa (39 %), mutta epätodennäköisimmin Irlannissa (14 %), Puolassa (18 %) ja Latviassa (19 %).
- Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen on kolmanneksi eniten mainittu asia Ruotsissa (56 prosenttia, joka liittyy aseellisiin konflikteihin). Ruotsi on ainoa maa, jossa ainakin neljä kymmenestä mainitsee tämän vakavana ongelmana koko maailmalle ja 37 prosenttia Alankomaissa ja 34 prosenttia Saksassa. Sitä vastoin 11 prosenttia Liettuassa ja 12 prosenttia Kyproksessa mainitsee tämän.
- Ydinaseiden leviäminen on kolmanneksi eniten mainittu kohde Liettuassa (41 %), ja Liettua on ainoa maa, jossa yli kolmannes mainitsee tämän asian.

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (% – eniten mainittu vastaus maittain)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (%)

	EU27	OL E	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OS OIT TE ES SA	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Aseelliset konfliktit	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
Ilmastonmuutos	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
Taloudellinen tilanne	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
Luonnon heikkeneminen	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
Ydinaseiden leviäminen	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
Kasvava maailman väkiluku	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
Saastumisesta johtuvat terveysongelmat	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Tartuntatautien leviäminen	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Kansainvälinen terrorismi	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Muu (Spontaaninen)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
Ei mitään (Spontaneous)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
En tiedä	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

EU:n tasolla maininnat kolmesta ongelmasta ovat muuttuneet erityisesti maaliskuuhun 2021 jälkeen: aseelliset konfliktit (+ 29 prosenttiyksikköä), ydinaseiden leviäminen (+ 11 prosenttiyksikköä) ja tartuntatautien leviäminen (-23 prosenttiyksikköä). Nämä muutokset heijastuvat myös kansallisella tasolla¹⁶.

Aseellisten selkkausten mainitseminen vakavana ongelmana on lisääntynyt huomattavasti kaikissa jäsenvaltioissa. Itse asiassa kasvu on 13 jäsenvaltiossa vähintään 30 prosenttiyksikköä. Suurin kasvu on Bulgariassa (62 %, + 43 prosenttiyksikköä), Italiassa (53 %, + 38 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (56 %, + 36 prosenttiyksikköä).

Myös ydinaseiden leviämistä koskevat maininnat ovat lisääntyneet kaikissa maissa. Suurimmat vastaajat ovat Maltalla (33 %, + 26 prosenttiyksikköä), Liettuassa (41 %, + 23 prosenttiyksikköä), Kroatiassa (31 %, + 18 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (27 %, + 18 prosenttiyksikköä).

Sen sijaan tartuntatautien leviämistä koskevat maininnat ovat vähentyneet kaikissa 27 jäsenvaltiossa: eniten vastaajista Maltassa (18 %, -46 prosenttiyksikköä), Italiassa (32 %, -38 prosenttiyksikköä), Bulgariassa (34 %, -32 prosenttiyksikköä) ja Itävallassa (16 %, -32 prosenttiyksikköä).

Vaikka ilmastonmuutoksen maininnat EU:n tasolla ovat muuttuneet suhteellisen vähän, tämä peittää huomattavan vaihtelun kansallisella tasolla. Maininnat ovat vähentyneet 19 maassa, ja yhdeksässä maassa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä. Suurin osuus on Portugalissa (43 %, -20 prosenttiyksikköä), Virossa (25 %, -19 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (49 %, -17 prosenttiyksikköä). Sen sijaan maininnat ilmastonmuutoksesta ovat lisääntyneet hieman seitsemässä maassa (1–4 prosenttiyksikköä), eikä Espanjassa ole tapahtunut muutosta (48 %).

Lisäksi on kuusi ongelmaa, joissa kansallisen tason muutokset ovat olleet vähintään 10 prosenttiyksikköä maaliskuuhun 2021 jälkeen.

- Köyhyyttä, nälkää ja juomaveden puutetta mainitsevien vastaajien osuus on kasvanut 22 maassa, mukaan lukien Ruotsissa (71 %, + 14 prosenttiyksikköä), Tanskassa (61 %, + 12 prosenttiyksikköä), Slovakiassa (60 %, + 11 prosenttiyksikköä), Suomessa (56 %, + 11 prosenttiyksikköä) ja Itävallassa (60 %, + 10 prosenttiyksikköä). Maininnat ovat vähentyneet kolmessa maassa, kuten Romaniassa (41 prosenttia, -12 prosenttiyksikköä), ja ne ovat pysyneet ennallaan Kyproksessa (65 prosenttia) ja Latviassa (35 prosenttia).

- Maininnat taloustilanteesta ovat lisääntyneet kahdeksassa maassa, mukaan lukien Portugali (59 %, + 16 prosenttiyksikköä), mutta ne ovat vähentyneet 17 maassa, erityisesti Italiassa (52 %, -19 prosenttiyksikköä), Kroatiassa (37 %, -17 prosenttiyksikköä), Espanjassa (53 %, -12 prosenttiyksikköä) ja Sloveniassa (26 %, -10 prosenttiyksikköä). Slovakiassa (43 %) ja Suomessa (20 %).
- Saastumisesta johtuvien terveysongelmien osuus on vähentynyt 19 maassa, mukaan lukien Malta (27 %, -16 prosenttiyksikköä), Romaniassa (21 %, -16 prosenttiyksikköä), Puolassa (17 %, -13 prosenttiyksikköä), Italiassa (25 %, -12 prosenttiyksikköä) ja Saksassa (15 %, -10 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin maininnat ovat lisääntyneet neljässä maassa, kuten Irlannissa (27 prosenttia, + 10 prosenttiyksikköä), ja ne ovat pysyneet vakaina neljässä maassa.
- Vastaajat mainitsevat nyt vähemmän kansainvälisen terrorismin 18 maassa, mukaan lukien Ruotsissa (15 %, -20 prosenttiyksikköä), Tanskassa (17 %, -18 prosenttiyksikköä), Tšekissä (22 %, -16) ja Suomessa (19 %, -15 prosenttiyksikköä). Maininnat ovat lisääntyneet muissa yhdeksässä maassa, kuten Maltassa (39 %, + 21 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (27 %, + 10 prosenttiyksikköä).
- Maininnat luonnon heikkenemisestä ovat vähentyneet 25 jäsenvaltiossa. Yhdeksässä maassa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä, ja kahdessa maassa lasku on vähintään 20 prosenttiyksikköä: Tšekki (28 %, -21 prosenttiyksikköä) ja Irlanti (14 %, -20 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin maininnat ovat lisääntyneet Itävallassa (39 %, + 4 prosenttiyksikköä) ja Unkarissa (41 %, + 1 prosenttiyksikköä).
- Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen 20 maassa on nyt epätodennäköisempää kuin vuonna 2021. 11 maassa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä, ja suurinta on Portugalissa (17 %, -22 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (20 %, -21 prosenttiyksikköä). Maininnat lisääntyivät kuudessa maassa, mukaan lukien Ruotsissa (56 prosenttia, + 5 prosenttiyksikköä), ja pysyivät muuttumattomina Ranskassa (21 prosenttia).

¹⁶ Tämän kyselyn vuosien 2021 ja 2023 aaltojen kenttätöön välillä Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta 2022, ja sen hyökkäyssota on käynnissä. Vuoden 2021 kysely tehtiin noin vuoden covid-19-pandemiasta.

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (%)

		EU27	OLE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OSO ITTE ESS A	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Ilmastonmuutos	Touko-kesäkuu 2023	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼3	▼12	▼6	▼11	*4	▼3	▼19	▼17	3	=	1	1	*4	▼3	▼9	▼11	▼1	▼4	▼13	▼4	1	▼13	▼20	▼3	▼6	▼13	*4	▼1
Kansainvälinen terrorismi	Touko-kesäkuu 2023	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	▼3	7	▼16	▼18	▼2	▼4	10	▼1	*4	▼4	7	3	▼5	▼2	▼3	▼6	▼1	(21)	▼3	▼9	6	▼7	8	*4	▼1	▼15	▼20
Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	Touko-kesäkuu 2023	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	*4	1	3	*4	12	3	2	▼7	7	7	3	1	*5	=	=	8	7	1	7	*5	10	3	▼2	▼12	◆	11	11	14
Tartuntatauti- en leviäminen	Touko-kesäkuu 2023	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼23	▼6	▼32	▼17	▼23	▼21	▼26	▼24	▼8	▼24	▼14	▼31	▼38	▼1	▼14	▼21	▼13	▼30	▼46	▼15	▼32	▼24	▼15	▼24	▼19	▼28	▼19	▼11
Taloudellinen tilanne	Touko-kesäkuu 2023	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼5	▼3	▼8	7	2	*5	9	*5	▼6	▼12	▼4	▼17	▼19	▼8	1	▼2	▼1	▼5	▼3	▼4	▼6	▼9	—16	▼7	▼10	=	=	2
Saastumista johtuvat terveysongelmat	Touko-kesäkuu 2023	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼6	=	▼8	▼3	*5	▼10	▼5	10	=	▼1	=	1	▼12	▼7	▼4	▼1	▼1	▼8	▼16	▼8	▼7	▼13	9	▼16	▼6	▼6	▼6	=
Ydinaseiden leviäminen	Touko-kesäkuu 2023	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	11	14	17	13	11	9	6	10	11	13	6	18	*15	8	10	(23)	11	—16	(26)	7	8	13	9	*15	18	17	13	10
Aseelliset konfliktit	Touko-kesäkuu 2023	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	(29)	(24)	(43)	(25)	30	(26)	(34)	(23)	13	(34)	(23)	30	(38)	—16	—16	(22)	(22)	(34)	30	*15	30	(34)	17	(35)	(31)	(29)	(36)	(23)
Kasvava maailman väkiluku	Touko-kesäkuu 2023	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	3	▼5	2	▼3	▼4	7	▼8	▼2	3	1	*4	6	2	3	▼7	1	▼6	7	8	*5	9	*4	▼2	2	2	3	▼8	▼8
Luonnon heikkeneminen	Touko-kesäkuu 2023	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼8	▼9	▼6	▼21	▼3	▼15	▼7	▼20	▼10	▼4	▼6	▼5	▼4	▼12	▼15	▼9	▼10	1	▼18	▼5	*4	▼6	▼7	▼8	▼1	▼10	▼8	▼7
Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen	Touko-kesäkuu 2023	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼2	▼14	1	▼14	▼9	*4	▼16	▼21	▼5	▼1	=	▼4	3	▼12	▼13	▼14	▼15	▼4	▼2	2	▼1	▼14	▼22	3	▼17	▼1	▼8	*5
Muu (Spontaanien)	Touko-kesäkuu 2023	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	=	=	=	=	=	1	1	1	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	=	1	=	=	1	=	▼1	1	=
Ei mitään (Spontaneos)	Touko-kesäkuu 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	=	=	3	=	▼1	1	=	=	▼1	▼1	=	1	=	=	1	=	=	=	1	=	=	1	▼1	▼1	=	▼1	=

Yhdistettyjen tulosten sosiodemografinen analyysi osoittaa, että yli kolmannes kussakin ryhmässä mainitsee ilmastonmuutoksen ja korostaa myös seuraavia eroja:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he mainitsevat ilmastonmuutoksen: Noin 52 prosenttia 15–24-vuotiaista verrattuna 43 prosenttiin yli 55-vuotiaista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän mainitsee ilmastonmuutoksen: Yli 20-vuotiaista koulutuksen päättäneistä vastaajista 53 prosenttia, kun vastaava luku oli 38 prosenttia 15-vuotiaista tai sitä nuoremmista.
- Ilmastonmuutosta todennäköisimmin mainitsevat opiskelijat (59 %) ja johtajat (57 %).
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (49 %), mainitsevat todennäköisemmin ilmastonmuutoksen kuin ne, joilla on enemmän vaikeuksia.
- Vastaajat, jotka pitävät itseään ylemmässä keskiluokassa (60 %) tai ylemmässä luokassa (57 %), mainitsevat ilmastonmuutoksen todennäköisemmin kuin ne, jotka tunnistavat kuuluvansa keski- tai työväenluokkaan (40 %).

Lopuksi vastaajat, jotka ovat ryhtyneet toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi, pitävät sitä paljon todennäköisemmin yhtenä vakavimmista ongelmista kuin ne, jotka eivät ole ryhtyneet toimiin (53 prosenttia vs. 35 prosenttia).

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC1T Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma? (% – EU)

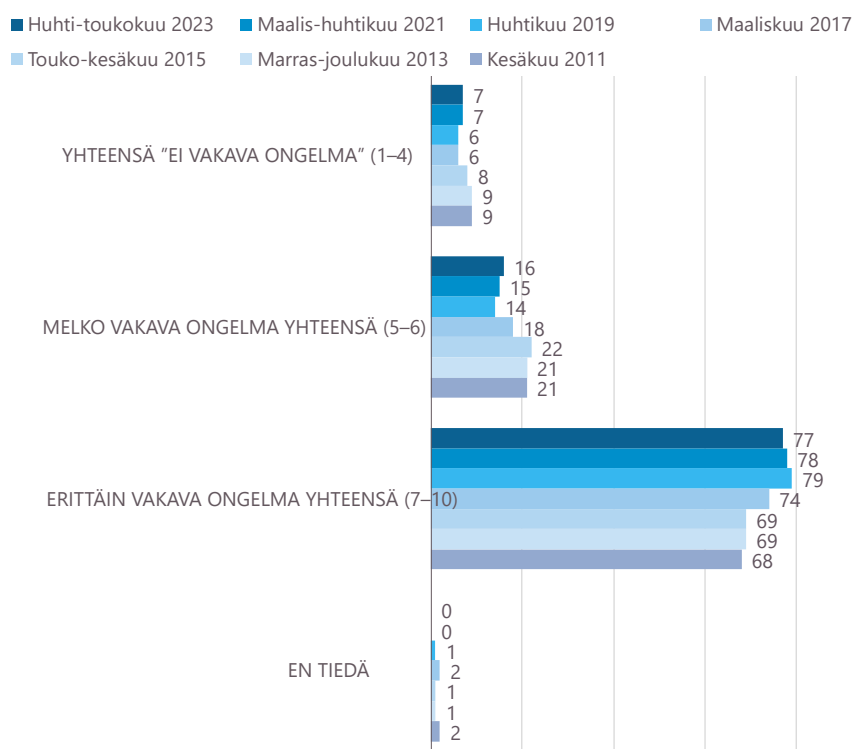
	Ilmaston muutos	Kansainvälinen terrorismi	Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	Tartuntatautiin leviäminen	Taloudellinen tilanne	Saastumisesta johtuvat terveysongelmat	Ydinaseiden leviäminen	Aseelliset konfliktit	Kasvava maailman väkiluku	Luonnon heikkeneminen	Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen
EU27	46	20	58	21	38	21	21	52	21	27	24
Sukupuoli											
Äijä	46	19	56	20	39	20	21	52	24	28	24
Nainen	47	21	59	22	37	21	21	53	19	27	23
Ikä											
15–24	52	18	59	19	38	21	20	49	20	32	23
25–39	48	18	58	19	39	22	20	50	22	28	25
40–54	47	20	56	20	39	20	21	53	23	27	24
55+	43	22	58	23	37	20	23	54	21	25	23
Koulutus (loppu)											
—15	38	20	60	26	45	21	22	55	17	23	17
16–19	42	22	55	22	41	21	22	52	21	26	22
20+	53	20	59	17	33	20	20	53	25	30	28
Opiskelee edelleen	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka											
Itsenäiset ammatinharjoittajat	44	18	53	22	44	20	24	52	22	29	27
Johtajat	57	16	58	14	33	20	19	55	26	30	29
Muut valkoiset kaulukset	45	20	55	22	39	20	20	52	23	27	25
Ruumiillisen työn tekijät	43	22	57	21	40	21	21	51	22	26	22
Talohenkilöt	38	21	58	28	43	26	19	51	15	22	22
Työtön	48	21	62	24	48	21	17	50	19	25	21
Eläkkeellä	42	24	58	22	35	20	24	55	20	25	21
Opiskelijat	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet											
Suurimman osan ajasta	39	24	58	23	44	23	21	46	19	31	22
Aika ajoin	41	21	54	24	44	23	22	48	19	26	21
Lähes koskaan/ei koskaan	49	20	59	19	35	19	21	55	22	27	25
Harkitse kuulumista											
Työväenluokka	40	21	62	24	43	23	20	53	19	27	19
Alempi keskiluokka	42	22	59	22	39	19	22	53	18	26	23
Keskiluokka	49	20	55	20	37	20	22	52	22	28	25
Ylempi keskiluokka	60	15	57	15	32	20	21	51	30	28	33
Ylempi luokka	57	22	50	21	28	16	22	50	27	29	24
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi											
Kyllä	53	18	62	19	35	21	20	52	22	29	26
Ei	35	24	49	25	43	20	23	53	20	23	20

2. Ilmastonmuutoksen vakavuus

Lähes kahdeksan kymmenestä eurooppalaisesta katsoo, että ilmastonmuutos on erittäin vakava ongelma. Vastaajia pyydettiin kertomaan, kuinka vakava ongelma heidän mielestään ilmastonmuutos on tällä hetkellä asteikolla 1–10. ”1” tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on ”erittäin vakava ongelma”¹⁷. Vastaukset on jaettu kolmeen ryhmään: vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta ”erittäin vakavana ongelmana” (vastaukset 7–10), ne, jotka pitävät sitä melko vakavana ongelmana (vastaukset 5 ja 6), ja ne, jotka pitävät sitä ”ei vakavana ongelmana” (vastaukset 1–4).

Yli kolme neljäsosaa vastaajista (77 %, -1 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2017) katsoo, että ilmastonmuutos on tällä hetkellä erittäin vakava ongelma. Itse asiassa, vaikka harkittaisiin vain vastauksia 8–10, yli kuusi kymmenestä vastaajasta pitää sitä vakavana ongelmana. Jopa 31 % antaa sille maksimipistemäärän 10, mikä osoittaa, että se on erittäin vakava ongelma.

QC2R Ja kuinka vakava ongelma luulet ilmastonmuutoksen olevan tällä hetkellä? Käytä asteikkoa 1–10, jossa ”1” tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on ”erittäin vakava ongelma”. (% – EU27)

¹⁷ QC2R. Ja kuinka vakava ongelma luulet ilmastonmuutoksen olevan tällä hetkellä? Käytä asteikkoa 1–10, jossa ”1” tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on ”erittäin vakava ongelma”.

Erityiseurobarometri 538

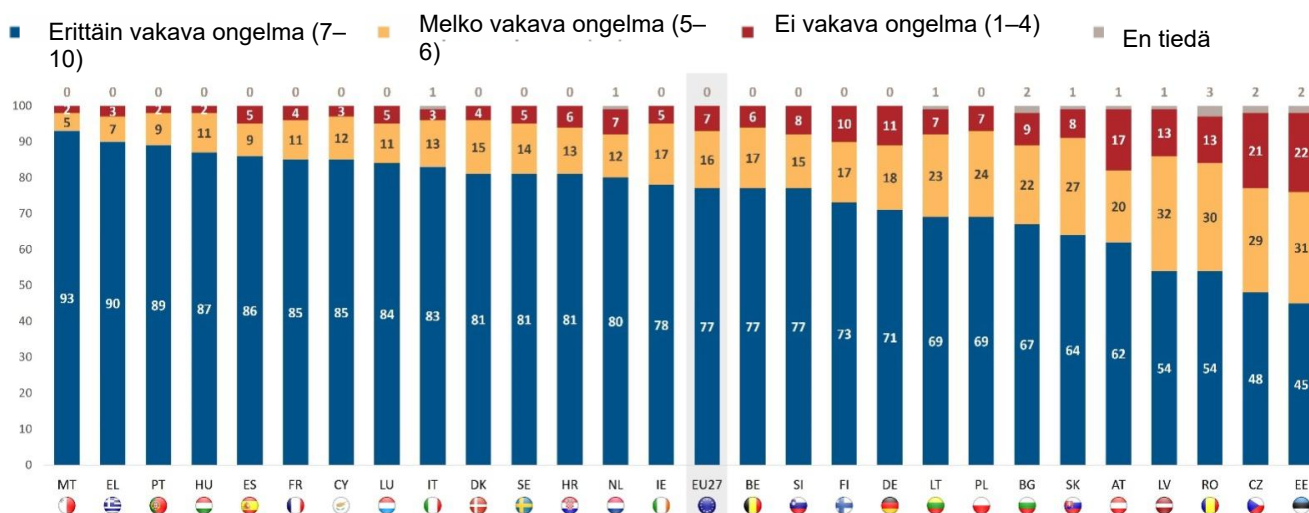
Ilmastomuutos

Vastaajien mielestä ilmastonmuutos on tällä hetkellä erittäin vakava ongelma kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Osuudet vaihtelevat Maltan 93 prosentista, Kreikan 90 prosentista ja Portugalin 89 prosentista Viron 45 prosenttiin, Tšekin 48 prosenttiin ja Romanian ja Latvian 54 prosenttiin.

Ilmastomuutos on melko vakava ongelma: Latviassa 32 prosenttia, Virossa 31 prosenttia ja Romaniassa 30 prosenttia, Maltalla 5 prosenttia, Kreikassa 7 prosenttia ja Portugalissa ja Espanjassa 9 prosenttia.

Lisäksi on seitsemän maata, joissa vähintään joka kymmenes vastaajista katsoo, ettei ilmastonmuutos ole vakava ongelma: Viro (22 %), Tšekki (21 %), Itävalta (17 %), Latvia, Romania (molemmat 13 %), Saksa (11 %) ja Suomi (10 %). Sitä vastoin vain 2 prosenttia Maltalla, Portugalissa ja Unkarissa antaa tämän vastauksen.

QC2R Ja kuinka vakava ongelma luulet ilmastonmuutoksen olevan tällä hetkellä? Käytä asteikkoa 1–10, jossa "1" tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on "erittäin vakava ongelma". (%)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Muutokset maaliskuuhun 2021 jälkeen¹⁸ ovat vaihtelevia. Kymmenessä maassa ilmastonmuutosta pidetään nyt todennäköisemmin erittäin vakavana ongelmana. Suurin kasvu on Maltalla (93 %, +7 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, +1 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019) ja Suomessa (73 %, +7 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Sitä vastoin tämä näkemys on laskenut 14 maassa, ja neljässä maassa lasku on ollut vähintään kymmenen prosenttiyksikköä: Viro (45 %, -18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -14 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Tšekki (48 %, -16 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -23 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Slovakia (64 %, -13 prosenttiyksikköä) ja Romania (54 %, -12 prosenttiyksikköä). Alankomaissa (80 %), Sloveniassa (77 %) ja Puolassa (69 %).

QC2R Ja kuinka vakava ongelma luulet ilmastonmuutoksen olevan tällä hetkellä? Käytä asteikkoa 1–10, jossa ”1” tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on ”erittäin vakava ongelma”. (%)

		EU27	MT	FI	EL	LU	HU	DK	ES	FR	HR	SE	NL	PL	SI	SE	PT	IE	LT	CY	OLE	LV	OSO ITTE ESS A	BG	DE	RO	SK	CZ	EE
Ei vakava ongelma (1–4)	Touko-kesäku u 2023	7	2	10	3	5	2	4	5	4	6	5	7	7	8	3	2	5	7	3	6	13	17	9	11	13	8	21	22
	Δ Maalis-huhtiku u 2021	=	▼3	▼8	▼2	=	▼3	▼5	1	▼1	1	▼3	1	=	=	▼1	=	▼3	▼2	▼1	=	▼4	*5	*5	3	2	*4	6	6
Melko vakava ongelma (5–6)	Touko-kesäku u 2023	16	5	17	7	11	11	15	9	11	13	14	12	24	15	13	9	17	23	12	17	32	20	22	18	30	27	29	31
	Δ Maalis-huhtiku u 2021	1	▼3	1	▼4	▼6	▼3	=	▼5	▼2	▼3	1	▼2	=	=	1	2	6	*4	*5	*5	8	1	2	*5	9	9	8	10
Erittäin vakava ongelma (7–10)	Touko-kesäku u 2023	77	93	73	90	84	87	81	86	85	81	81	80	69	77	83	89	78	69	85	77	54	62	67	71	54	64	48	45
	Δ Maalis-huhtiku u 2021	▼1	7	7	6	6	6	*5	*5	*4	2	2	=	=	=	▼1	▼2	▼3	▼3	▼4	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼13	▼16	▼18
En tiedä	Touko-kesäku u 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	0	3	1	2	2
	Δ Maalis-huhtiku u 2021	=	▼1	=	=	=	=	=	▼1	▼1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	1	1	=	1	=	2	2

¹⁸ Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että joka ryhmässä yli seitsemän kymmenestä vastaajasta pitää ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana. On kuitenkin joitakin merkittäviä eroja:

- Mitä nuorempi vastaaja, sitä todennäköisemmin he ajattelevat näin: 81 prosenttia 15–24-vuotiaista pitää ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana verrattuna 75 prosenttiin yli 55-vuotiaista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin tämä on erittäin vakava ongelma: Yli 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 81 prosenttia ja 15 vuotta täyttäneistä 74 prosenttia.
- Opiskelijat (86 %) ja johtajat (82 %) ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että ilmastonmuutos on erittäin vakava ongelma, erityisesti verrattuna kotitaloushenkilöihin (73 %).
- Ne, jotka sijoittuvat ylemmän keskiluokan (83 %) ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että ilmastonmuutos on erittäin vakava ongelma, erityisesti verrattuna niihin, jotka sijoittuvat alemman keskiluokan (72 %).

Analyysi osoittaa myös – ehkä ei yllättävää – että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (94 %) tai yksi vakavimmista (89 %) ongelmista maailmassa, sanovat paljon todennäköisemmin, että se on hyvin vakava ongelma kuin ne, jotka ajattelevat, että ilmastonmuutos ei ole yksi maailman vakavimmista ongelmista (64 %).

Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet henkilökohtaisia toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, pitävät todennäköisemmin ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana kuin ne, jotka eivät ole ryhtyneet mihinkään toimiin (84 % vs 64 %).

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC2R Ja kuinka vakava ongelma luulet ilmastonmuutoksen olevan tällä hetkellä? Käytä asteikkoa 1–10, jossa "1" tarkoittaa, että se ei ole lainkaan vakava ongelma ja 10, mikä tarkoittaa, että se on "erittäin vakava ongelma". (% – EU)				
	Ei vakava ongelma (1–4)	Melko vakava ongelma (5–6)	Erittäin vakava ongelma (7–10)	En tiedä
EU27	7	16	77	0
Sukupuoli				
Äijä	8	16	76	0
Nainen	6	16	77	1
Ikä				
15–24	4	15	81	0
25–39	7	14	79	0
40–54	8	15	77	0
55+	7	17	75	1
Koulutus (loppu)				
—15	6	19	74	1
16–19	8	19	73	0
20+	7	12	81	0
Opiskelee edelleen	3	11	86	0
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	10	15	75	0
Johtajat	6	12	82	0
Muut valkoiset kaulukset	6	17	77	0
Ruumiillisen työn tekijät	9	16	75	0
Talohenkilöt	6	20	73	1
Työtön	8	16	76	0
Eläkkeellä	7	18	74	1
Opiskelijat	3	11	86	0
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet				
Suurimman osan ajasta	8	16	75	1
Aika ajoon	8	18	74	0
Lähes koskaan/ei koskaan	7	15	78	0
Harkitse kuulumista				
Työväenluokka	7	18	74	1
Alempi keskiluokka	9	18	72	1
Keskiluokka	6	15	79	0
Ylempi keskiluokka	5	12	83	0
Ylempi luokka	6	14	80	0
Ilmastonmuutos				
Suurin ongelma	1	5	94	0
Yksi ongelmista	2	9	89	0
Ei ongelma	12	23	64	1
Käsitys ilmastonmuutoksesta				
Ei vakava ongelma	100	0	0	0
Melko vakava ongelma	0	100	0	0
Erittäin vakava ongelma	0	0	100	0
On ryhtynyt toimiin ilmaston torjumiseksi				
Kyllä	5	11	84	0
Ei	11	24	64	1

II. TOIMET ILMASTONMUUTOKSEN TORJUMISEKSI

Tässä luvussa keskitytään toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Siinä keskustellaan siitä, mitkä toimijat eurooppalaiset katsovat olevan vastuussa ilmastonmuutoksen torjumisesta, ja tarkastellaan myös toimia, joita eurooppalaiset toteuttavat henkilökohtaisesti ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

1. Vastuu ilmastonmuutoksen torjumisesta

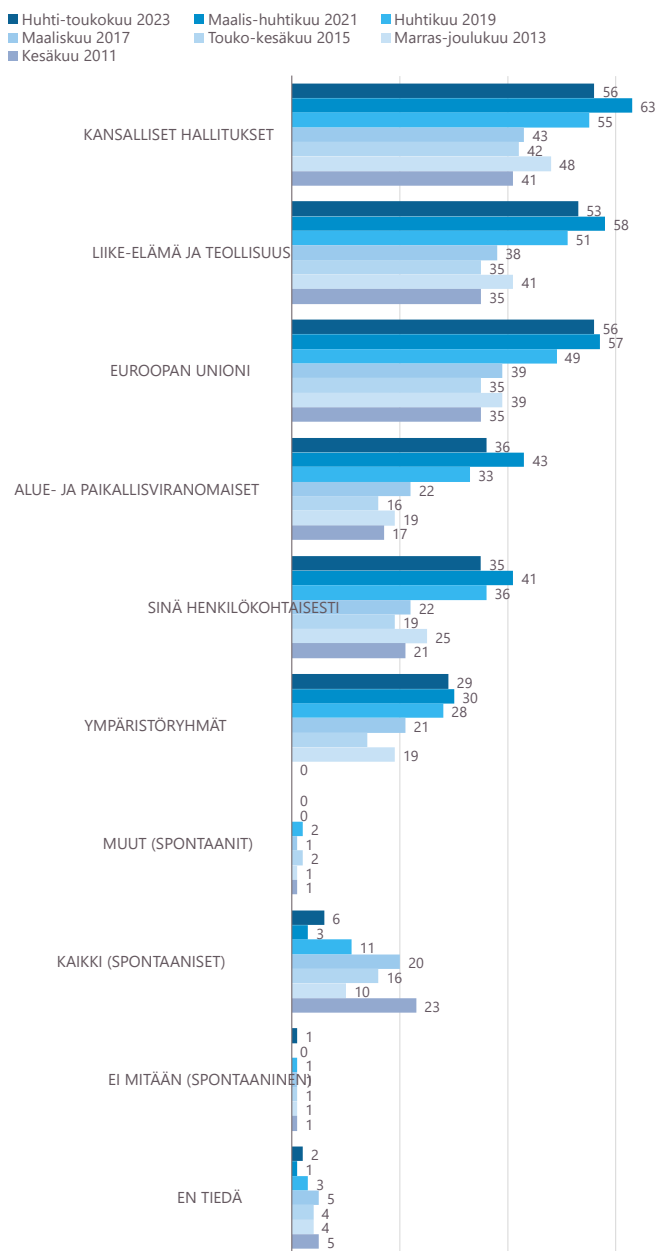
Useimmat eurooppalaiset ovat sitä mieltä, että EU:ssa ilmastonmuutoksen torjunnasta vastaavat Euroopan unioni, kansalliset hallitukset sekä yritykset ja teollisuus.

Vastaajilta kysyttiin, mitkä toimijat EU:ssa (kuuden henkilön luettelosta) ovat heidän mielestään vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta. Useat vastaukset olivat mahdollisia.¹⁹ Eniten mainittuja ovat Euroopan unioni (56 %, --1 prosenttiyksikköä maaliskuu-huhtikuusta 2021) ja kansalliset hallitukset (56 %, -6 prosenttiyksikköä) ja seuraavaksi eniten yritykset ja teollisuus (53 %, -5 prosenttiyksikköä). Nämä kaikki mainitaan vähemmän todennäköisesti kuin maaliskuu-huhtikuussa 2021, mutta ne ovat edelleen ainoita toimijoita, jotka vähintään neljä kymmenestä vastaajasta mainitsi. Pidemmillä aikavälillä vastaajat kantavat nyt paljon todennäköisemmin vastuuta ilmastonmuutoksen torjumisesta kuin vuosina 2013–2017.

Yli kolmannes vastaajista on sitä mieltä, että alue- ja paikallisviranomaiset (36 prosenttia, -7 prosenttiyksikköä) tai itse (35 prosenttia, -6 prosenttiyksikköä) ovat vastuussa, kun taas 29 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että ympäristöryhmät ovat vastuussa.

Hieman yli yksi kahdestakymmenestä (6 prosenttia, + 3 prosenttiyksikköä) sanoo spontaanisti, että kaikki luetellut toimijat ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa.

QC3 Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa? (USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA) (% – EU27)

19 QC3. Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa?

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

14 jäsenvaltiossa vastaajat ovat todennäköisimmin todennäköisimmin sitä mieltä, että kansalliset hallitukset ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta, ja eniten vastaajia on Maltalla (84 %), Ruotsissa (80 %) ja Tanskassa (77 %). Sitä vastoin Sloveniassa (35 %), Romaniassa (40 %) ja Latviassa (43 %). Kansalliset hallitukset sijoittuvat kaikkien 27 jäsenvaltion kolmen parhaan joukkoon.

Espanjassa kansalliset hallitukset ja Euroopan unioni ovat samanarvoisia (molemmat 56 %), kun taas Bulgariassa (molemmat 48 %) ja Alankomaissa (molemmat 68 %) kansalliset hallitukset ovat samanarvoisia yritysten ja teollisuuden kanssa.

Euroopan unioni on 27 jäsenvaltiossa kolmen suurimman toimijan joukossa, joiden katsotaan olevan vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta. Se on eniten mainittu toimija kuudessa maassa, mukaan lukien Luxemburgissa (76 prosenttia), Ranskassa ja Belgiassa (molemmat 65 prosenttia) ja Espanjassa (53 prosenttia). Myös Maltan (79 %) ja Tanskan (75 %) vastaajat mainitsevat Euroopan unionin laajasti. Romaniassa (37 %), Latviassa (38 %) ja Bulgariassa (39 %) vastaajat katsovat EU:n olevan vähiten vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta.

Neljässä maassa vastaajat ovat useimmiten sitä mieltä, että yritykset ja teollisuus ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta: Saksa (66 %), Unkari (60 %), Itävalta (59 %) ja Slovenia (58 %). Bulgariassa (molemmat 48 prosenttia) ja Alankomaissa (sekä 68 prosenttia) yritykset ja teollisuus ovat samanarvoisia kansallisten hallitusten kanssa. Yritykset ja teollisuus mainitaan laajasti myös Kreikassa (73 %) ja Maltassa

(68 %). Ruotsi on ainoa maa, jossa yritys ja teollisuus eivät ole kolmen parhaan joukossa.

Alue- ja paikallisviranomaiset ovat kolmanneksi eniten mainittu toimija Kreikassa (45 %), Itävallassa (43 %), Espanjassa (38 %) ja Bulgariassa (33 %), mutta ne mainitaan eniten Maltassa (67 %), Luxemburgissa (53 %) ja Ruotsissa (46 %). Ne mainitaan vähiten Tšekissä (19 prosenttia) ja Puolassa, Latviassa ja Italiassa (kaikki 26 prosenttia).

On viisi maata, joissa vähintään puolet vastaajista katsoo olevansa henkilökohtaisesti vastuussa: Malta (63 %), Luxemburg (62 %), Ruotsi (60 %), Tanska (54 %) ja Alankomaat (53 %). Sitä vastoin 16 prosenttia Tšekissä ja 17 prosenttia Bulgariassa ja Puolassa ovat samaa mieltä. Tämä on kolmanneksi eniten mainittu tuote Ruotsissa ja Alankomaissa (53 %).

Ympäristöryhmät ovat Itävallan kolmanneksi eniten mainittuja toimijoita (sekä alue- ja paikallisviranomaiset, molemmat 43 prosenttia). Ne mainitaan laajalti myös Maltassa (61 %), Luxemburgissa (53 %) ja Liettuassa (43 %), mutta vastaajat Bulgariassa (16 %), Tšekissä (17 %) ja Italiassa (18 %).

On syytä huomata, että on viisi maata, joissa ainakin joka kymmenes sanoo spontaanisti, että kaikki nämä toimijat ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta: Portugali (32 %), Espanja (13 %), Itävalta (11 %) ja Liettua ja Bulgaria (10 %).

QC3 Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa? (USEAT VASTAUKSET MAHDOLLISIA) (%)

	EU27	OL E	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OS OI TT EE SS A	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kansalliset hallitukset	56	49	48	54	77	61	55	56	74	56	61	50	46	69	43	57	63	48	84	68	52	46	47	40	35	64	62	80
Euroopan unioni	56	65	39	41	75	63	45	51	73	56	65	53	51	63	38	50	76	41	79	67	52	43	52	37	43	50	55	74
Liike-elämä ja teollisuus	53	52	48	46	65	66	44	42	73	54	56	47	43	67	39	56	66	60	68	68	59	34	41	33	58	63	60	55
Alue- ja paikallisviranomaiset	36	35	33	19	44	44	30	34	45	38	40	41	26	38	26	37	53	29	67	35	43	26	35	31	28	34	29	46
Sinä henkilökohtaisesti	35	40	17	16	54	48	22	39	32	36	46	26	20	41	24	37	62	18	63	53	40	17	28	18	22	26	42	60
Ympäristöryhmät	29	29	16	17	33	31	23	30	32	29	42	42	18	39	26	43	53	24	61	19	43	22	31	21	23	28	24	28
Muu (Spontaaninen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
Kaikki (Spontaneous)	6	3	10	4	4	4	5	9	5	13	4	3	9	4	4	10	2	8	2	2	11	3	32	5	8	3	1	1
Ei mitään (Spontaneous)	1	1	1	2	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3	1	0	1	1	1	0	0
En tiedä	2	1	6	4	0	1	3	1	0	2	3	0	3	0	3	2	1	1	2	0	2	2	2	4	1	1	2	0

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansallisella tasolla mielipiteet siitä, kuka vastaa ilmastonmuutoksen torjunnasta, ovat vaihdelleet huhtitoukokuusta 2021 lähtien²⁰.

EU:n tasolla se osuus, joka katsoo kansallisten hallitusten olevan vastuussa, on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä, ja 18 jäsenvaltiossa tämä suuntaus toistuu. Itse asiassa 13 maassa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä, ja eniten se on havaittu Irlannissa (56 %, -18 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, + 8 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), Sloveniassa (35 %, 17 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Italiassa (46 %, -17 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Maininnat kansallisesta hallituksesta ovat lisääntyneet kuudessa maassa, mukaan lukien Malta (84 %, + 9 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 18 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), ja ne ovat pysyneet ennallaan Kreikassa (74 %), Slovakiassa (64 %) ja Ranskassa (61 %).

Euroopan unionin maininnat ovat lisääntyneet 15 maassa, kuten Liettuassa (50 %, + 17 prosenttiyksikköä), Tanskassa (75 %, + 15 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (79 %, + 10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 20 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Muissa 12 maassa vastaajat pitävät EU:n vastuuta vähemmän todennäköisenä, sillä eniten laskua on havaittu Romaniassa (37 %, -15 prosenttiyksikköä), Irlannissa (51 %, -14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 6 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Portugalissa (52 %, -12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Sloveniassa (43 %, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

13 maassa vastaajien mielestä alue- ja paikallisviranomaisten vastuu on nyt epätodennäköisempää, ja viidessä maassa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä: Puola (26 %, -20 prosenttiyksikköä), Italia (26 %, -20 prosenttiyksikköä), Romania (31 %, -15 prosenttiyksikköä), Irlanti (34 %, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Espanja (38 %, -10 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin 11 maassa vastaajat mainitsevat nyt todennäköisemmin alue- ja paikallisviranomaiset, ja tämä on erityisen voimakasta Luxemburgissa (53 %, + 18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 23 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Maltalla (67 %, + 14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 26 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Liettuassa (37 %, + 10 prosenttiyksikköä). Mielipiteet eivät ole muuttuneet Ranskassa (40 %) eikä Belgiassa tai Portugalissa (molemmat 35 %).

EU:n tasolla yritysten ja teollisuuden maininnat ovat vähentyneet viisi prosenttiyksikköä, ja tämä suuntaus

toistuu 16 jäsenvaltiossa, mukaan lukien Romania (33 %, -16 prosenttiyksikköä), Irlannissa (42 %, -14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Bulgariassa (48 %, -10 prosenttiyksikköä) ja Italiassa (43 %, -10 prosenttiyksikköä). Muissa 11 maassa maininnat ovat lisääntyneet erityisesti Kreikassa (73 %, + 11 prosenttiyksikköä), Maltassa (68 %, + 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 25 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Liettuassa (56 %, + 10 prosenttiyksikköä).

18 maassa vastaajat eivät enää usko olevansa henkilökohtaisesti vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta. Suurin lasku on Portugalissa (28 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Irlannissa (39 %, -13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Puolassa (17 %, -13 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Maininnat ovat lisääntyneet kuudessa maassa, mukaan lukien Tanskassa (54 %, + 13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Maltassa (63 %, + 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 23 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), mutta ne ovat pysyneet ennallaan Ranskassa (46 %), Kroatiassa ja Slovakiassa (molemmat 26 %).

Ympäristöryhmien maininnat ovat lisääntyneet 15 maassa, ja viidessä maassa kasvu on vähintään kymmenen prosenttiyksikköä: Luxemburg (53 %, + 28 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 22 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Liettua (43 %, + 16 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Tanska (33 %, + 15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, + 10 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Malta (61 %, + 13 prosenttiyksikköä) ja Latvia (26 %, + 10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Sitä vastoin maininnat ovat vähentyneet kymmenessä maassa, kuten Italiassa (18 %, -14 prosenttiyksikköä), Romaniassa (21 %, -13 prosenttiyksikköä) ja Kyproksessa (39 %, -10 prosenttiyksikköä).

²⁰ Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC3 Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa? (USEAT VASTAUKSET MAHDOLLISIA) (%)

		EU27	MT	DK	LT	SE	LU	FI	EL	FR	SK	DE	CY	HR	NL	OS OI TT EE SS A	PT	OLE	ES	RO	EE	HU	BG	LV	CZ	PL	SE	SI	IE
Kansalliset hallitukset	Touko- kesäku u 2023	56	84	77	57	80	63	62	74	61	64	61	69	50	68	52	47	49	56	40	55	48	48	43	54	46	46	35	56
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼7	9	*5	◆5	*4	3	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼5	▼8	▼10	▼11	▼11	▼11	▼12	▼12	▼13	▼13	▼16	▼16	▼17	▼17	▼18
Euroopan unioni	Touko- kesäku u 2023	56	79	75	50	74	76	55	73	65	50	63	63	53	67	52	52	65	56	37	45	41	39	38	41	43	51	43	51
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼1	10	*15	17	*5	10	2	8	3	3	1	▼6	2	▼3	▼5	▼12	▼4	▼2	▼15	6	▼2	▼7	3	*4	2	▼5	▼10	▼14
Alue- ja paikallisviranom aiset	Touko- kesäku u 2023	36	67	44	37	46	53	29	45	40	34	44	38	41	35	43	35	35	38	31	30	29	33	26	19	26	26	28	34
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼7	14	7	10	2	18	2	2	=	2	▼2	▼8	*5	▼5	▼3	=	=	▼10	▼15	▼2	▼8	▼7	1	2	▼20	▼20	▼7	▼11
Liike-elämä ja teollisuus	Touko- kesäku u 2023	53	68	65	56	55	66	60	73	56	63	66	67	47	68	59	41	52	54	33	44	60	48	39	46	34	43	58	42
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼5	11	9	10	*4	8	▼2	11	*4	3	▼8	6	▼3	▼4	▼7	▼7	▼5	▼6	▼16	▼5	▼5	▼10	1	*5	▼9	▼10	▼4	▼14
En tiedä	Touko- kesäku u 2023	35	63	54	37	60	62	42	32	46	26	48	41	26	53	40	28	40	36	18	22	18	17	24	16	17	20	22	39
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼6	11	13	9	*4	8	▼4	▼1	=	=	▼7	▼5	=	▼4	▼8	▼15	▼1	▼6	▼8	▼4	▼5	▼4	*4	▼6	▼13	▼8	▼2	▼13
Sinä henkilökohtaise sti	Touko- kesäku u 2023	29	61	33	43	28	53	24	32	42	28	31	39	42	19	43	31	29	29	21	23	24	16	26	17	22	18	23	30
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	▼1	13	*15	—16	6	(28)	*5	7	*5	2	=	▼10	2	▼4	=	8	*5	▼3	▼13	3	▼3	▼7	10	7	▼9	▼14	▼2	▼6
Ympäristöryhm ät	Touko- kesäku u 2023	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	=	=	=	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=
Muu (Spontaaninen)	Touko- kesäku u 2023	6	2	4	10	1	2	1	5	4	3	4	4	3	2	11	32	3	13	5	5	8	10	4	4	3	9	8	9
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	3	▼3	*4	10	1	2	1	3	3	=	1	1	2	2	6	(32)	3	6	3	*5	*5	3	*4	*4	2	*5	*5	9
Kaikki (Spontaneous)	Touko- kesäku u 2023	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	2	0	0	1	3	0	1	1	1	1	0	1	1	2	1	1	1	0
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	1	=	=	1	=	1	▼1	=	=	1	1	▼1	=	1	3	=	1	1	=	1	=	=	1	2	1	1	1	=
Ei mitään (Spontaneous)	Touko- kesäku u 2023	2	2	0	2	0	1	2	0	3	1	1	0	0	0	2	2	1	2	4	3	1	6	3	4	2	3	1	1
	Δ Maalis- huhtiku u 2021	1	1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	=	1	=	=	=	1	2	1	=	1	3	▼1	*4	3	*4	1	1	1	1

Sosiodemografisten tulosten analyysissä korostetaan seuraavia seikkoja:

- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisempää on antaa vastuu jokaiselle toimijalle. Esimerkiksi 60 prosenttia vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista on sitä mieltä, että vastuu on EU:n vastuulla, kun vastaava luku on 52 prosenttia 15-vuotiaista tai sitä nuoremmista.
- Ympäristöryhmiä lukuun ottamatta johtajat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että jokainen toimija on vastuussa. Opiskelijat ja johtajat ovat todennäköisimmin siirtäneet vastuun EU:lle (62 prosenttia).
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että jokainen toimija on vastuussa. Esimerkiksi 59 prosenttia sanoo tämän kansallisista hallituksista, kun vastaava luku on 52 prosenttia niistä, joilla on vaikeuksia maksaa laskuja suurimman osan ajasta.
- Ne, jotka pitävät itseään ylemmän keskiluokan jäsenenä, ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että jokainen toimija on vastuussa, vaikkakin ympäristöryhmien tapauksessa yhtä suuri osa niistä, jotka pitävät itseään osana keskiluokkaa, ajattelee näin (molemmat 30 %).

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta vakavimpana ongelmana tai yhtenä vakavimmista ongelmista, pitävät todennäköisemmin jokaista toimijaa vastuullisena verrattuna niihin, jotka eivät pidä ilmastonmuutosta vakavana ongelmana. Esimerkiksi 70 prosenttia niistä, jotka pitävät ilmastonmuutosta vakavimpana ongelmana, ja 64 prosenttia niistä, jotka pitävät sitä yhtenä vakavimmista ongelmista, katsoo myös EU:n olevan vastuussa, kun taas 48 prosenttia niistä, jotka eivät pidä ilmastonmuutosta vakavana ongelmana maailmalle.

Mitä vakavammin vastaaja näkee ilmastonmuutoksen, sitä todennäköisemmin kukin toimija on vastuussa sen torjumisesta. Esimerkiksi 58 prosenttia niistä, jotka pitävät ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana, katsoo, että yritykset ja teollisuus ovat vastuussa, kun taas 35 prosenttia katsoo, että se ei ole vakava ongelma. Sama malli pätee, kun verrataan niitä, jotka ovat tai eivät ole ryhtyneet henkilökohtaisiin toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC3 Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa? (USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA) (% – EU)								
	Kansalliset hallitukset	Euroopan unioni	Alue- ja paikallisviranomaiset	Liike-elämä ja teollisuus	Sinä henkilökohtaisesti	Ympäristöryhmät	Muu (Spontaaninen)	Kaikki (Spontaneous)
EU27	56	56	36	53	35	29	0	6
Sukupuoli								
Äijä	56	57	35	53	35	27	0	6
Nainen	56	56	37	53	36	30	0	7
Ikä								
15–24	56	59	34	53	34	30	0	6
25–39	56	58	38	56	37	31	0	6
40–54	57	57	36	54	37	28	0	7
55+	55	54	35	52	33	27	0	7
Koulutus (loppu)								
—15	51	52	32	49	28	24	0	10
16–19	53	54	35	53	33	29	0	6
20+	61	60	39	56	41	31	0	5
Opiskelee edelleen	59	62	37	58	37	29	0	6
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka								
Itsenäiset ammatinharjoittajat	53	56	35	52	32	28	0	8
Johtajat	63	62	42	59	44	31	0	5
Muut valkoiset kaulukset	56	58	34	53	34	28	0	6
Ruumiillisen työn tekijät	52	54	35	52	35	29	0	7
Talohenkilöt	52	52	30	45	27	23	0	11
Työtön	55	58	37	55	37	37	0	6
Eläkkeellä	55	53	35	52	33	28	0	6
Opiskelijat	59	62	37	58	37	29	0	6
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet								
Suurimman osan ajasta	52	55	35	50	27	27	0	9
Aika ajoon	49	51	34	48	28	27	0	7
Lähes koskaan/ei koskaan	59	59	37	56	39	30	0	6
Harkitse kuulumista								
Työväenluokka	55	54	37	53	32	28	0	9
Alempi keskiluokka	52	53	31	50	31	26	1	8
Keskiluokka	56	57	37	54	36	30	0	5
Ylempi keskiluokka	63	65	40	60	46	30	1	4
Ylempi luokka	57	62	35	46	35	24	0	6
Ilmastonmuutos								
Suurin ongelma	66	70	45	61	47	35	0	5
Yksi ongelmista	62	64	42	60	44	34	0	6
Ei ongelma	49	48	30	47	27	24	0	7
Käsitys ilmastonmuutoksesta								
Ei vakava ongelma	34	30	20	35	16	15	1	5
Melko vakava ongelma	44	44	27	41	23	23	0	6
Erittäin vakava ongelma	60	62	39	58	40	31	0	7
On ryhtynyt toimiin ilmaston torjumiseksi								
Kyllä	62	62	42	60	43	32	0	7
Ei	46	46	26	42	21	22	0	6

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

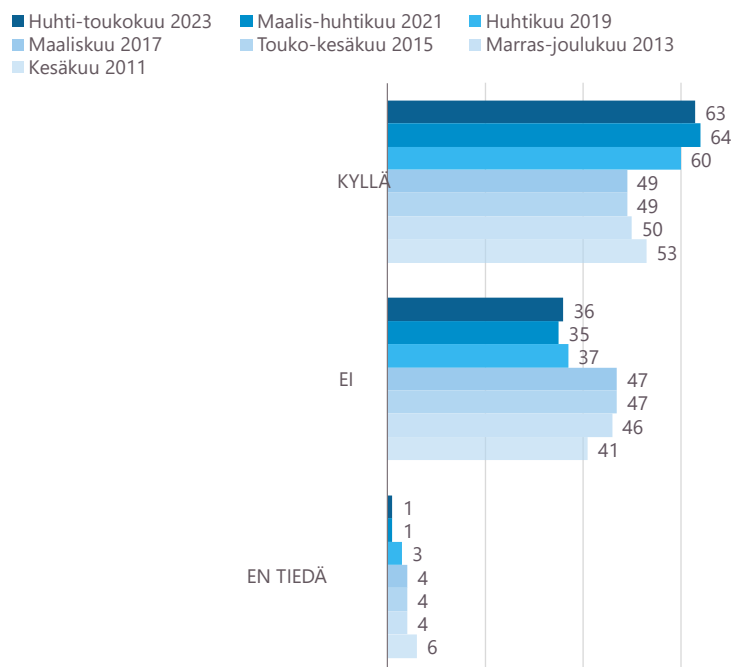
2. Henkilökohtaiset toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi

Yli kuusi kymmenestä eurooppalaisesta on henkilökohtaisesti ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisen puolen vuoden aikana.

Maalis-huhtikuun 2021 jälkeen niiden vastaajien osuus, jotka sanovat toteuttaneensa henkilökohtaisia toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana (63 %, --1 prosenttiyksikköä) on muuttunut vain vähän²¹. Yli kolmannes (36 %, + 1 prosenttiyksikköä) sanoo, että he eivät ole ryhtyneet toimiin, kun taas 1 % (ei muutosta) ei tiedä.

Pidemmällä aikavälillä toimien osuus on pysynyt suhteellisen vakaana huhtikuusta 2019 lähtien, mutta huomattavasti enemmän kuin vuosina 2011–2017.

QC5 Oletko itse ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana? (% – EU27)

21 QC5. Oletteko itse ryhtyneet toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana?

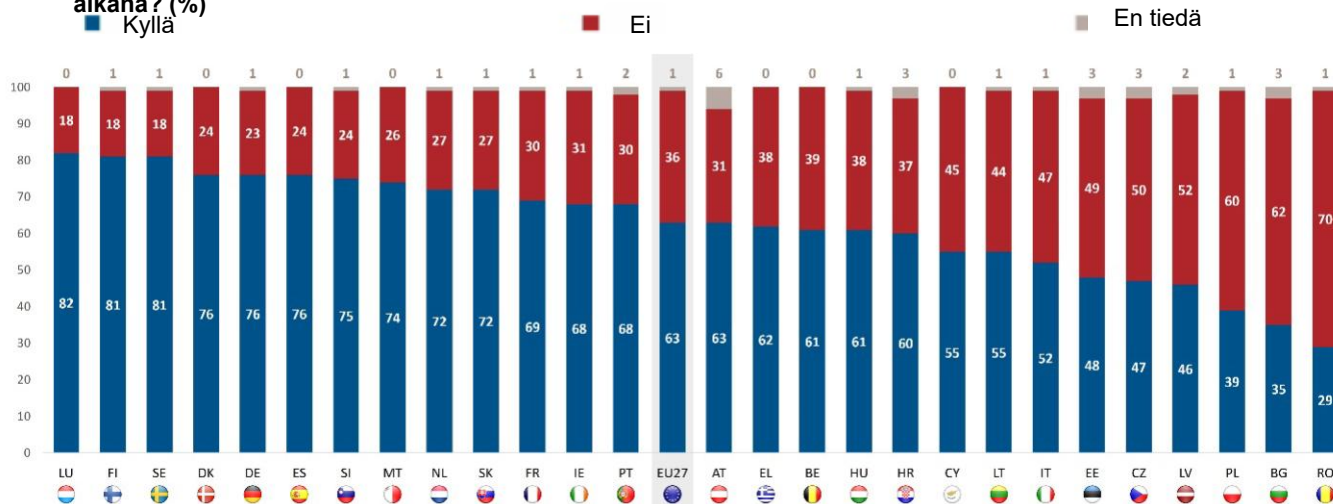
Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Kansallisella tasolla suurin osa 21 jäsenvaltion vastaajista kertoo ryhtyneensä toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana, ja seitsemässä maassa vähintään kolme neljäsosaa on tehnyt niin: Luxemburg (82 %), Suomi ja Ruotsi (81 %), Tanska, Saksa ja Espanja (kumpikin 76 %) ja Slovenia (75 %).

ilmastonmuutosta kuuden viime kuukauden aikana. Suurin kasvu on Tanskassa (76 %, +14 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021), Alankomaissa (72 %, +11 prosenttiyksikköä) ja Luxemburgissa (82 %, +9 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

QC5 Oletko itse ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana? (%)

Asteikon toisessa päässä vain 29 prosenttia Romaniassa, 35 prosenttia Bulgariassa ja 39 prosenttia Puolassa sanoo ryhtyneensä henkilökohtaisiin toimiin tänä aikana.

Vuoden 2021 huhti-toukokuun kehityssuuntaukset²² ovat vaihtelevia. Kymmenessä jäsenvaltiossa vastaajat sanovat nyt todennäköisemmin ryhtyneensä torjumaan

Sitä vastoin vastaajat 11 maassa, mukaan lukien Portugalin (68 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -6 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Puolassa (39 %, -13 prosenttiyksikköä) ja Kyproksessa (55 %, -10 prosenttiyksikköä), eivät ole yhtä todennäköisesti sanoneet ryhtyneensä toimiin.

Muissa kuudessa maassa ei ole tapahtunut muutoksia.

QC5 Oletko itse ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana? (%)

	EU27	DK	NL	LU	FI	LT	SE	EL	ES	FR	HR	MT	SI	SK	OL	DE	RO	BG	CZ	IE	HU	EE	TT	CY	PL	PT		
Kyllä																												
Touko-kesäkuu 2023	63	76	72	82	81	55	81	62	52	46	48	76	69	60	74	75	72	61	76	29	35	47	68	61	63	55	39	68
Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	14	11	9	8	7	7	*4	*4	*4	1	=	=	=	=	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼6	▼8	▼10	▼13	▼15	
Ei																												
Touko-kesäkuu 2023	36	24	27	18	18	44	18	38	47	52	49	24	30	37	26	24	27	39	23	70	62	50	31	38	31	45	60	30
Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼14	▼12	▼9	▼9	▼8	▼8	▼4	▼4	▼6	▼4	1	=	▼2	2	▼1	▼1	1	2	1	3	=	3	6	*4	10	13	13
En tiedä																												
Touko-kesäkuu 2023	1	0	1	0	1	1	1	0	1	2	3	0	1	3	0	1	1	0	1	1	3	3	1	1	6	0	1	2
Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	=	1	=	1	1	1	=	=	2	3	▼1	=	2	▼2	1	1	=	=	1	=	3	1	=	*4	=	=	2

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Yli puolet kunkin sosiodemografisen ryhmän vastaajista sanoo toteuttaneensa henkilökohtaisesti toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, mutta joitakin merkittäviä eroja on:

- 25–54-vuotiaiden (66 %) vastaajat sanovat todennäköisemmin ryhtyneensä toimiin verrattuna nuoriin (61 %) tai vanhempiin (60 %) vastaajiin.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän on ryhtynyt toimiin: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksensa päättäneistä 71 prosenttia on tehnyt niin, kun vastaava luku on 55 prosenttia, jotka ovat lopettaneet koulutuksen 15-vuotiaana tai sitä nuorempana.
- Johtajat (74 %) sanovat ryhtyneensä toimiin todennäköisemmin kuin muissa sosiaalis-ammattillisissa ryhmissä, erityisesti työttömiin verrattuna (57 %).
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (67 %), sanovat todennäköisemmin ryhtyneensä toimiin kuin ne, joilla on enemmän vaikeuksia.
- Ne, jotka pitävät itseään ylemmässä keskiluokassa (75 %), sanovat todennäköisemmin ryhtyneensä toimiin kuin ne, jotka katsovat olevansa osa muita sosiaalisten tikkaiden luokkia ja erityisesti työväenluokkaa (59 %).

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (76 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (71 %), ovat todennäköisemmin ryhtyneet toimiin verrattuna niihin, jotka eivät pidä ilmastonmuutosta vakavimpana ongelmana (55 %).

QC5 Oletko itse ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana? (% – EU)

	Kyllä	Ei	En tiedä
EU27	63	36	1
Sukupuoli			
Äijä	61	38	1
Nainen	65	34	1
Ikä			
15–24	61	38	1
25–39	66	33	1
40–54	66	33	1
55+	60	38	2
Koulutus (loppu)			
—15	55	44	1
16–19	60	39	1
20+	71	28	1
Opiskelee edelleen	67	32	1
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	65	34	1
Johtajat	74	25	1
Muut valkoiset kaulukset	63	35	2
Ruumiillisen työn tekijät	63	36	1
Talohenkilöt	58	41	1
Työtön	57	42	1
Eläkkeellä	59	40	1
Opiskelijat	67	32	1
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	58	41	1
Aika ajoin	55	44	1
Lähes koskaan/ei koskaan	67	32	1
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	59	40	1
Alempi keskiluokka	60	39	1
Keskiluokka	64	35	1
Ylempi keskiluokka	75	25	0
Ylempi luokka	65	35	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	76	23	1
Yksi ongelmista	71	28	1
Ei ongelma	55	44	1
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	41	57	2
Melko vakava ongelma	44	54	2
Erittäin vakava ongelma	69	30	1

3. Yksittäisten toimien tyypit

Yli yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta on toteuttanut ainakin yhden toimen ilmastonmuutoksen torjumiseksi

Vastaajat saivat luettelon 15 toimesta ja kysyivät, mihin toimiin he olivat itse ryhtyneet ilmastonmuutoksen torjumiseksi²³. Yli yhdeksän kymmenestä (93 %, -3 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021) oli toteuttanut ainakin yhden toimen.

Ylivoimaisesti yleisin mainittu toimi on jätteen vähentäminen ja sen säännöllinen erottaminen kierrätystä varten (70 %, -5 prosenttiyksikköä). Tämä ja kertakäyttötuotteiden kulutuksen vähentäminen (53 %, -6 prosenttiyksikköä) ovat ainoita toimia, jotka vähintään puolet vastaajista mainitsee. Molemmissa tapauksissa vastaajat eivät kuitenkaan ole yhtä todennäköisesti sanoneet ryhtyvänsä kaikkiin toimiin kuin vuonna 2021.

Lähes neljä kymmenestä (37 %) sanoo, että kun ostat uuden kodinkoneen, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä heidän valinnassaan: viiden prosenttiyksikön lasku vuodesta 2021 lähtien ja toinen peräkkäinen lasku vuodesta 2019.

Hieman yli kolme kymmenestä (31 %, ei muutosta) ostaa ja syö vähemmän lihaa.

Yli neljännes vastaajista sanoo käyttävänsä yksityisautolleen säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja, kuten kävelyä, pyöräilyä, julkisen liikenteen käyttöä tai autojen yhteiskäyttöä (28 %, -2 prosenttiyksikköä) tai että he ostavat ja syövät enemmän luomuruokaa (28 %, -4 prosenttiyksikköä).

Muita toimia on toteuttanut alle yksi viidestä vastaajasta, ja muutos on ollut vähäistä vuoden 2021 jälkeen.

Useampi kuin joka kymmenes sanoo, että he ovat eristäneet kotinsa paremmin vähentääkseen energiankulutustaan (17 %, -1 prosenttiyksikköä), he harkitsevat elintarvikkeidensa hiilijalanjälkeä ja joskus mukauttavat ostoksiaan vastaavasti (15 %, -1 prosenttiyksikköä),

Noin joka kymmenes on asentanut kotiinsa laitteita, joilla hallitaan ja vähennetään energiankulutusta (11 prosenttia, +1 prosenttiyksikköä), otetaan huomioon kuljetusten hiilijalanjälki suunnitellessaan lomaa ja muita pidempiä matkoja ja joskus mukautetaan suunnitelmiaan vastaavasti (11 prosenttia, ei muutosta) tai on siirtynyt energiantoimittajaan, joka tarjoaa enemmän uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa kuin edellinen (10 prosenttia, ei muutosta).

Alle joka kymmenes on asentanut aurinkopaneeleja kotiinsa (9 %, +1 prosenttiyksikköä), ostanut uuden auton ja sen alhainen polttoainekulutus oli tärkeä tekijä heidän

valinnassaan (7 %, -1 prosenttiyksikköä), ovat ostaneet vähän energiaa käyttävän kodin (4 %, ei muutosta) tai ostaneet sähköauton (3 %, +1 prosenttiyksikköä).

Pitkän aikavälin kehityssuuntausten tarkastelu osoittaa, että niiden ihmisten määrä, jotka yrittävät vähentää jätteitään tai vähentää kertakäyttötuotteiden kulutustaan, on alimmillaan sitten vuoden 2013.

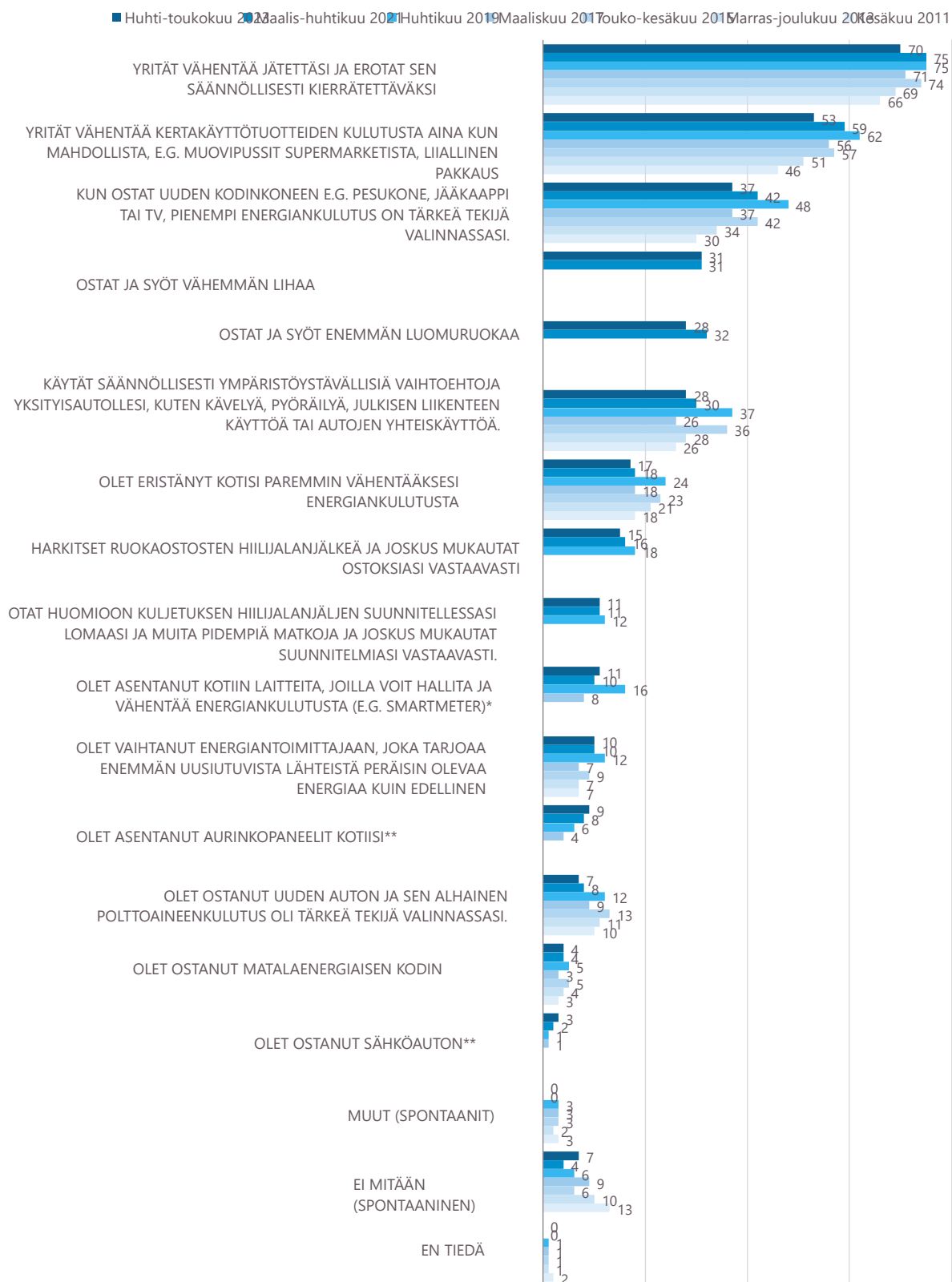
Niiden vastaajien osuus, jotka sanovat pienemmän energiankulutuksen olevan tärkeä tekijä uuden kodinkoneen ostamisessa, on laskenut samalle tasolle kuin vuonna 2017, kun taas niiden vastaajien osuus, jotka ovat eristäneet paremmin kotinsa tai ostaneet uusia matalalla polttoainekulutuksella varustettuja autoja, ovat nyt kaikkien aikojen alhaisimmillaan.

23 QC6. Mitä seuraavista toimista, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

QC6 Mitä seuraavista toimista, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA) (% – EU27)

Ilmastomuutos

Kansallisella tasolla vähintään kahdeksan kymmenestä vastaajasta kussakin jäsenvaltiossa ilmoittaa toteuttaneensa vähintään yhden toimen ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana. Kaikki Maltan vastaajista (100 %), kuten 99 % Ruotsissa ja 98 % Luxemburgissa, Sloveniassa ja Alankomaissa. Vastaava luku oli 80 prosenttia Bulgariassa, 83 prosenttia Kyproksessa ja 85 prosenttia Romaniassa.

Verrattuna maaliskuuhun 2021²⁴ vastaajat 21 maassa ovat nyt harvemmin sanoneet toteuttaneensa ainakin yhden toimen. Suurin lasku on Portugalissa (87 %, -13 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021), Puolassa (87 %, -10 prosenttiyksikköä), Tšekissä (91 %, -8 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Latviassa (89 %, -8 prosenttiyksikköä vuodesta 2021). Malta (100 %, +3 prosenttiyksikköä) ja Romania (85 %, +2 prosenttiyksikköä) ovat ainoat maat, joissa vastaajat ovat nyt todennäköisemmin toteuttaneet ainakin yhden toimen, kun taas Ruotsissa (99 %), Luxemburgissa (98 %), Ranskassa (96 %) ja Suomessa (95 %).

Yhtä maata lukuun ottamatta vastaajat sanovat useimmiten pyrkivänsä vähentämään jätettä ja erottelevat sen säännöllisesti kierrätystä varten, vaikka osuus vaihtelee 91 prosentista Maltan ja Ruotsin vastaajista ja 82 prosentista Ranskassa ja Luxemburgissa 36 prosenttiin Romaniassa ja 49 prosenttiin Puolassa. Tämä toimi on kuitenkin kolmen parhaan joukossa kaikissa jäsenvaltioissa, sillä se on Bulgariassa kolmanneksi eniten mainittu (26 prosenttia).

"Kun ostat uuden kodinkoneen, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä valinnassasi" on ainoa toinen vaihtoehto, joka sijoittuu ensimmäiseksi kansallisella tasolla, ja se on Bulgariassa eniten mainittu toimi (39 %). Tämän toimen mainitsee myös vähintään puolet kaikista vastaajista Maltassa (67 %), Alankomaissa (54 %), Ruotsissa (52 %) ja Sloveniassa (51 %). Tämä on kolmanneksi eniten mainittu toimi 16 maassa.

Toiseksi mainittu toimenpide on 26 jäsenvaltiossa, jotka pyrkivät vähentämään kertakäyttötuotteiden kulutusta aina kun se on mahdollista, ja osuus vaihtelee 81 prosentista Ruotsissa, 78 prosentista Maltalla ja 71 prosentista Alankomaissa, 31 prosenttiin Romaniassa, 32 prosenttiin Bulgariassa ja 36 prosenttiin Puolassa. Tämä toimi sijoittuu kolmen parhaan joukkoon kussakin jäsenvaltiossa, ja Bulgariassa se jakaa toisen aseman ja eristää kodin paremmin energiankulutuksen vähentämiseksi.

Lihan ostaminen ja syöminen on kolmanneksi eniten mainittu toimenpide Alankomaissa (58 %), Saksassa (47 %) ja Ranskassa (41 %), ja sen mainitsee myös vähintään puolet kaikista vastaajista Ruotsissa ja

Luxemburgissa (molemmat 53 %). Sitä vastoin vain 11 prosenttia Puolassa ja 13 prosenttia Portugalissa ja Liettuaissa ilmoittaa ryhtyvänsä toimiin.

Ympäristöystävällisten vaihtoehtojen säännöllinen käyttö yksityisautossa on kolmanneksi mainittu toimenpide Ruotsissa (63 %), Suomessa (45 %) ja Irlannissa (29 %), ja se mainitaan laajalti myös Alankomaissa (56 %) ja Luxemburgissa (47 %). Vähiten vastaajat mainitsivat sen Puolassa (12 %), Italiassa ja Kroatiassa (molemmat 14 %).

Neljässä maassa luomuruoan ostaminen ja syöminen on kolmanneksi mainittu toimi: Luxemburg (60 %), Slovenia (56 %), Tanska (47 %) ja Itävalta (41 %). Tämä mainitaan myös Ruotsissa vähintään puolet (52 %). Sitä vastoin Unkarissa 11 prosenttia, Puolassa 12 prosenttia ja Bulgariassa 14 prosenttia ilmoittaa ryhtyvänsä toimiin.

Bulgariassa asunnon eristäminen energiankulutuksen vähentämiseksi on toiseksi toiseksi ja kertakäyttötuotteiden kulutuksen vähentäminen (molemmat 32 %). Myös 43 prosenttia vastaajista Alankomaissa ja 32 prosenttia Sloveniassa mainitsee kodin paremman eristyksen.

Mitään muita toimia ei näy missään maassa kolmen parhaan joukossa. Muiden toimien merkittäviä tuloksia ovat muun muassa seuraavat:

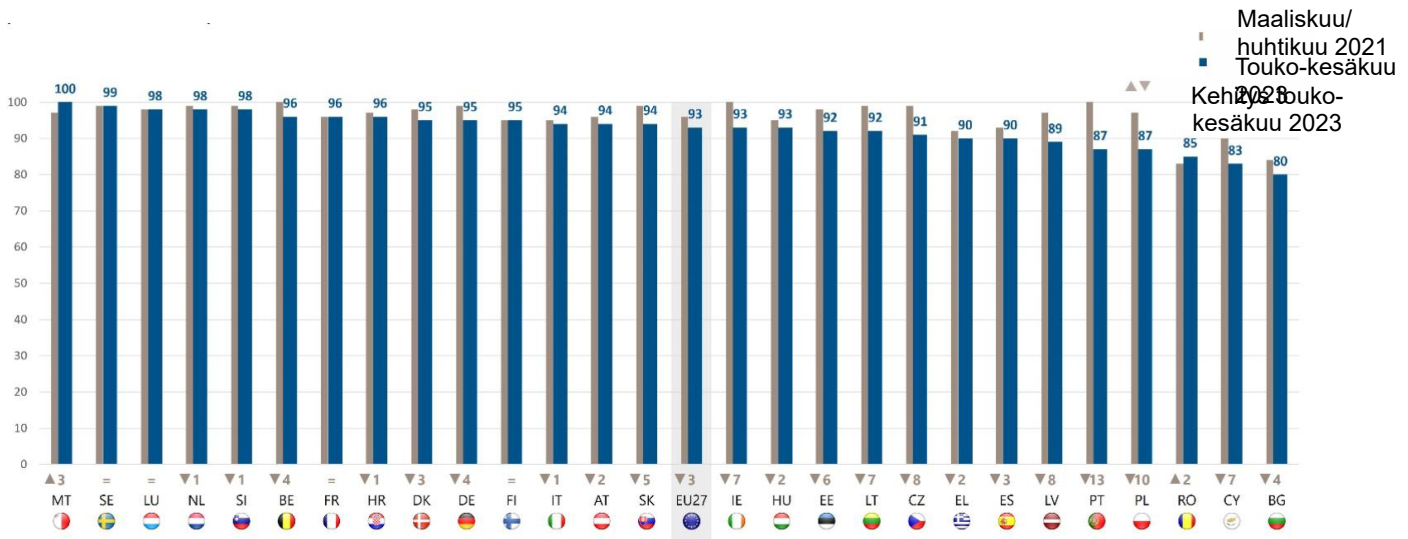
- Ruotsissa (46 %) ja Alankomaissa (41 %) vastaajat sanovat todennäköisemmin kuin muissa maissa, että he ottavat huomioon elintarvikeostojensa hiilijalanjäljen ja mukauttavat ostoksiaan joskus.
- Alankomaissa (44 prosenttia) vastaajista on todennäköisempää kuin muissa maissa, että he ovat asentaneet kotiinsa laitteita, joilla hallitaan ja vähennetään energiankulutusta. Malta (33 prosenttia) ja Luxemburg (20 prosenttia) ovat ainoat muut maat, joissa ainakin joka viides sanoo toimineensa näin.
- Ruotsissa vastaajista (43 %) on todennäköisempää kuin muissa maissa, että he ottavat huomioon kuljetustensa hiilijalanjäljen loma- tai pidempiä matkoja suunnitellessaan.
- Ruotsi (25 %) on myös ainoa maa, jossa vähintään joka viides sanoo vaihtaneensa energiantoimittajaan, joka tarjoaa suuremman osan uusiutuvista lähteistä peräisin olevasta energiasta.
- Alankomaat (43 %), Kypros (25 %) ja Malta (21 %) ovat ainoita maita, joissa vähintään joka viides on asentanut aurinkopaneeleja kotiinsa.
- Lähes joka viides vastaajista Luxemburgissa (19 %) ilmoitti ostaneensa vähäenergiaisen asunnon. Myös joka kymmenes Alankomaissa (12 %) ja Kyproksella (10 %) ilmoitti tehneensä tämän.

24 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

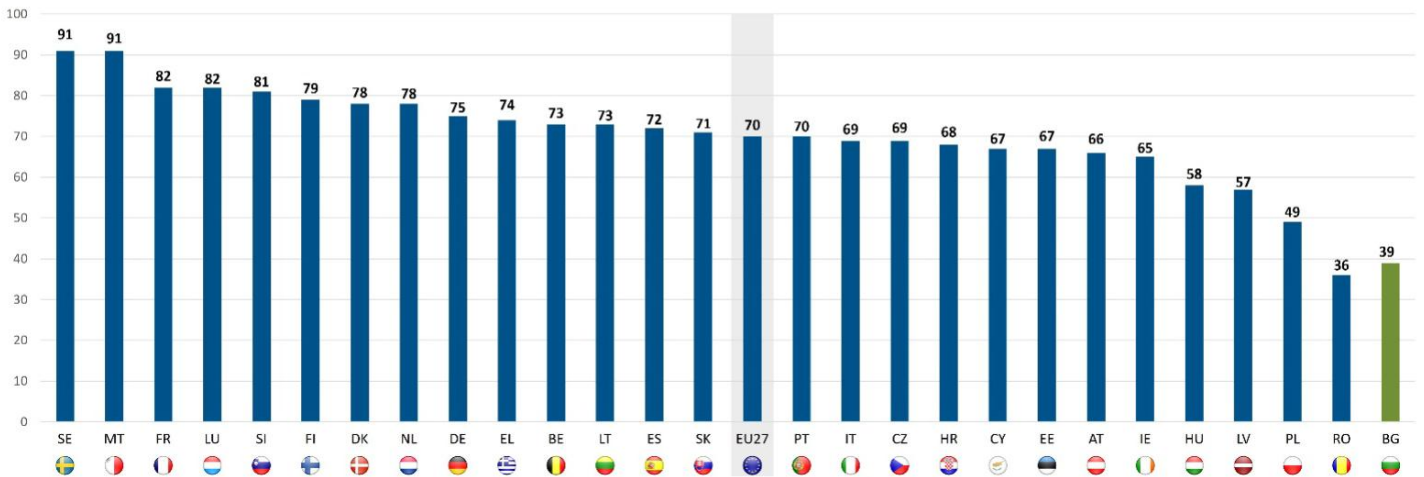
Ilmastonmuutos

QC6 Mitä seuraavista toimita, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (Useita ANSWERS POSSIBLE) (% Yhteensä ”vähintään yksi toimi”)

QC6. Mitä seuraavista toimita, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (Useita vastauksia mahdollisia) (% – Mainituin vastaus maittain)

- Yrität vähentää jätettäsi ja erotat sen säännöllisesti kierrätettäväksi
- Kun ostat uuden kodinkoneen (esim. pesukone, jääkaappi tai TV), pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä valinnassasi.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC6 Mitä seuraavista toimita, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (USEAT VASTAUKSET MAHDOLLISIA) (%)

	EU27	OL E	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OS OI TT EE SS A	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Yrität vähentää jätettäsi ja erotat sen säännöllisesti kierrätettäväksi	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91
Yrität vähentää kertakäyttötuotteiden kulutusta aina kun mahdollista (esim. muovipussit supermarketista, ylimääräiset pakkaukset)	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81
Kun ostat uuden kodinkoneen (esim. pesukone, jääkaappi tai TV), pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä valinnassasi.	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52
Ostat ja syöt vähemmän lihaa	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53
Käytät säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja yksityisautollesi, kuten kävelyä, pyöräilyä, julkisen liikenteen käyttöä tai autojen yhteiskäyttöä.	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63
Ostat ja syöt enemmän luomuruokaa	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52
Olet eristänyt kotisi paremmin vähentääksesi energiankulutusta	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17
Harkitset ruokaostosten hiilijalanjälkeä ja joskus mukautat ostoksiasi vastaavasti	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46
Olet asentanut kotiin laitteita, joilla voit hallita ja vähentää energiankulutusta (esim. älymittari)	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17
Otat huomioon kuljetuksen hiilijalanjäljen suunnitellessasi lomaasi ja muita pidempiä matkoja ja joskus mukautat suunnitelmiasi vastaavasti.	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43
Olet vaihtanut energiantoimittajaan, joka tarjoaa enemmän uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa kuin edellinen	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25
Olet asentanut aurinkopaneelit kotiisi	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9
Olet ostanut uuden auton ja sen alhainen polttoaineenkulutus oli tärkeä tekijä valinnassasi.	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	16	6	13	17
Olet ostanut matalaenergiaisen kodin	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4
Olet ostanut sähköauton	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9
Muu (Spontaaninen)	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Ei mitään (Spontaneous)	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1
En tiedä	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0
Yhteensä "vähintään yksi toimi"	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99

EU:n tasolla on tapahtunut vain pieniä muutoksia huhtitoukokuun 2021 jälkeen²⁵. Ne peittävät kuitenkin suuremmat kansallisen tason muutokset, jotka ovat vähintään 10 prosenttiyksikköä 13:ssa pyydetystä 15 toimesta.

20 maassa vastaajat ovat nyt harvemmin sanoneet yrittävänsä vähentää jätettään ja erottaa sen kierrätystä varten, ja viidessä maassa vähennys on vähintään 10 prosenttiyksikköä: Irlanti (65 %, -24 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, -5 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), Tšekki (69 %, -19 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Belgia (73 %, -13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Portugali (70 %, -12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -6 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Puola (49 %, -11 prosenttiyksikköä). Kuudessa maassa, mukaan lukien Malta (91 prosenttia, +9 prosenttiyksikköä), vastaajat ryhtyvät nyt todennäköisemmin tähän toimeen, kun taas Sloveniassa ei ole tapahtunut muutosta (81 prosenttia).

21 maassa niiden vastaajien osuus, jotka ilmoittivat yrittävänsä vähentää kertakäyttötuotteiden kulutustaan, on vähentynyt mahdollisuuksien mukaan ja kolmessa maassa yli 20 prosenttiyksikköä: Portugali (49 %, -26 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Irlanti (52 %, -25 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -8 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Tšekki (49 %, -22 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Vastaajien määrä on vähentynyt huomattavasti myös Virossa (61 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Italiassa (40 %, -11 prosenttiyksikköä), Latviassa (48 %, -10 prosenttiyksikköä) ja Puolassa (36 %, -10 prosenttiyksikköä). Sen sijaan toimet ovat lisääntyneet viidessä maassa, mukaan lukien Malta (78 %, +7 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +17 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), kun taas Unkarissa ei ole tapahtunut muutosta (55 %).

Niiden vastaajien osuudessa on tapahtunut vieläkin suurempia kansallisia muutoksia, jotka sanovat, että kun ostat uutta kodinkonetta, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä heidän valinnassaan: Portugalissa (31 %, -42 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Irlannissa (28 %, 28 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Tšekissä (46 %, -22 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Virossa (40 %, -22 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -18 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Maininnat ovat vähentyneet kaikkiaan 19 maassa. On viisi maata, mukaan lukien Ruotsi (52 %, +11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Suomi (42 %, +12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), jossa vastaajat ovat nyt todennäköisemmin ryhtyneet

näihin toimiin. Muutoksia ei havaittu Luxemburgissa (48 %) eikä Itävallassa (38 %).

Vähemmän lihan ostamista ja syömistä koskevat evoluutiot sekoittuvat. Vastaajat 15 maassa ovat nyt todennäköisemmin sanoneet tekevänsä näin, ja eniten kasvua on tapahtunut Luxemburgissa (53 %, +7 prosenttiyksikköä) ja Ruotsissa (53 %, +7 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin maininnat ovat vähentyneet yhdeksässä maassa ja erityisesti Portugalissa (13 %, -26 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (26 %, -12 prosenttiyksikköä). Ranskassa (41 %), Latviassa (17 %) ja Espanjassa (15 %).

Verrattuna vuoteen 2021 vastaajilla 19 maassa on nyt vähemmän todennäköistä, että he ostavat ja syövät enemmän luonnonmukaisia elintarvikkeita, ja näin on erityisesti Portugalissa (17 prosenttia, 18 prosenttiyksikköä), Ranskassa (28 prosenttia, 13 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (21 prosenttia, -12 prosenttiyksikköä). Muissa kahdeksassa jäsenvaltiossa vastaajat ryhtyvät nyt todennäköisemmin tähän toimeen, ja eniten kasvua on Luxemburgissa (60 %, +12 prosenttiyksikköä). Italiassa ei ole tapahtunut muutosta (29 %).

Maininta ympäristöystävällisten vaihtoehtojen säännöllisestä käytöstä yksityisautoille on vähentynyt 15 maassa, mukaan lukien Portugali (16 %, -22 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Irlannissa (29 %, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Tšekissä (24 %, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja kymmenessä maassa, mukaan lukien Ruotsissa (63 %, +21 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Maltalla (42 %, +16 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +11 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Suomessa (45 %, +14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Latviassa ei ole tapahtunut muutosta (26 %).

Vastaajien osuus, joka eristää paremmin kotinsa energiankulutuksen vähentämiseksi, on vähentynyt 13 maassa, mukaan lukien Irlannissa (22 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Portugalissa (11 %, 18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Sitä vastoin maininnat ovat lisääntyneet 12 maassa, erityisesti Luxemburgissa (28 %, +13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Suomessa (19 %, +11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Sloveniassa (32 %) ja Latviassa (16 %).

16 maassa niiden vastaajien osuus, jotka sanovat harkitsevansa elintarvikeostojensa hiilijalanjälkeä ja joskus mukauttaa ostoksiaan vastaavasti, on pienentynyt. Suurin osuus on Portugalissa (8 %, -21 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Irlannissa (22 %, 18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Tšekissä (10 %, 14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä

25 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

vuodesta 2019) ja Belgiassa (22 %, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Tämä käyttäytyminen on lisääntynyt yhdeksässä maassa, mukaan lukien Ruotsissa (46 %, +12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja pysyy muuttumattomana neljässä maassa.

Niiden vastaajien osuus, jotka ovat asentaneet kotiinsa laitteita energiankulutuksen hallintaan ja vähentämiseen, on kasvanut 18 maassa, mukaan lukien Suomi (17 %, +10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Se on vähentynyt kuudessa maassa, mukaan lukien Portugali (7 %, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), ja se on pysynyt muuttumattomana Itävallassa (20 %), Kroatiassa (7 %) ja Bulgariassa (3 %).

Ruotsissa (43 prosenttia, +16 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) vastaajat ottavat nyt paljon todennäköisemmin huomioon kuljetustensa hiilijalanjäljen lomaa ja muita pidempiä matkoja suunnitellessaan ja joskus mukauttavat suunnitelmiaan vastaavasti. Kaiken kaikkiaan tähän toimeen vastanneiden osuus on kasvanut 14 maassa, vähentynyt 12 maassa ja pysynyt muuttumattomana Sloveniassa (10 %).

Vuoteen 2021 verrattuna vastaajat kymmenessä maassa, kuten Belgiassa (14 prosenttia, -11 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (13 prosenttia, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), ovat nyt vähemmän todennäköisesti siirtyneet energiantoimittajaan, joka tarjoaa suuremman osuuden uusiutuvista lähteistä peräisin olevasta energiasta. 13 maassa vastaajat ryhtyvät nyt todennäköisemmin tähän toimeen, kun taas muissa neljässä maassa ei ole tapahtunut muutoksia.

Aurinkopaneelien asentaminen kotimaahan on vähentynyt seitsemässä maassa, mukaan lukien Portugali (5 %, -12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), lisääntynyt 16 maassa, mukaan lukien Alankomaat (43 %, +7 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +20 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), ja se on pysynyt muuttumattomana neljässä maassa.

Luxemburgilaiset vastaajat (19 prosenttia, +10 prosenttiyksikköä) ovat nyt todennäköisemmin ostaneet vähäenergiaisen asunnon. Kypros (10 %, +6 prosenttiyksikköä) on ainoa maa, jossa kehitys on yli neljä prosenttiyksikköä kumpaankin suuntaan.

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

QC6 Mitä seuraavista toimista, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (USEAT VASTAUKSET MAHDOLLISIA) (%)

		EU27	OLE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	OS OIT TEE SSA	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Yrittä vähentää jätettäsi ja erotat sen säännöllisesti kierrätettäväksi	Touko-kesäkuu 2023	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼5	▼13	▼5	▼19	▼2	▼6	▼6	▼24	*5	▼6	▼1	1	▼5	▼8	▼2	*4	▼1	▼5	9	▼9	▼1	▼11	▼12	▼2	=	▼5	*4	*5
Yrittä vähentää kertakäyttötuotteiden kulutusta aina kun mahdollista (esim. muovipussit, supermarketista, ylimääräiset pakkaukset)	Touko-kesäkuu 2023	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼6	▼5	▼7	▼22	▼6	▼9	▼15	▼25	▼2	▼4	3	▼1	▼11	1	▼10	▼9	▼4	=	7	▼2	▼3	▼10	▼26	▼3	▼1	▼9	1	1
Kun ostat uuden kodinkoneen (esim. pesukone, jääkaappi tai TV), pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä valinnassasi.	Touko-kesäkuu 2023	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼5	▼14	▼2	▼22	▼3	▼8	▼22	▼28	▼11	*5	▼3	1	▼5	1	▼13	▼14	=	▼4	9	▼11	=	▼4	▼42	▼3	▼6	▼4	12	11
Ostat ja syöt vähemmän lihaa	Touko-kesäkuu 2023	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	▼5	*4	▼8	2	▼2	2	▼12	▼7	=	=	*4	3	3	=	▼6	7	*4	*5	3	6	▼3	▼26	2	1	▼5	*5	7
Ostat ja syöt enemmän luomuruokaa	Touko-kesäkuu 2023	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼4	▼6	2	▼5	▼4	▼6	▼5	▼12	▼6	3	▼13	*4	=	▼6	▼1	▼5	12	▼1	9	▼2	▼7	▼7	▼18	▼7	7	▼1	2	8
Käytät säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja yksityisautollesi, kuten kävelyä, pyöräilyä, julkisen liikenteen käyttöä tai autojen yhteiskäyttöä.	Touko-kesäkuu 2023	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼2	3	▼3	▼11	7	▼7	▼3	▼11	▼9	▼3	*4	▼3	▼3	1	=	▼6	8	3	—16	=	▼1	▼2	▼22	▼1	2	▼5	14	(21)
Olet eristänyt kotisi paremmin vähentääksesi energiankulutusta	Touko-kesäkuu 2023	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	▼3	1	▼9	*5	▼6	▼9	▼15	▼5	2	▼1	▼2	3	*4	=	▼5	13	*4	2	6	▼1	▼1	▼18	▼3	=	*5	11	7
Harkitsit ruokaostosten hiilijalanjälkeä ja joskus mukautat ostoksiasi vastaavasti	Touko-kesäkuu 2023	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	▼11	=	▼14	2	▼1	▼4	▼18	▼3	2	2	=	▼1	3	3	▼3	▼2	▼3	=	6	=	▼2	▼21	▼1	▼3	▼1	▼1	12
Olet asentanut kotiin laitteita, joilla voit hallita ja vähentää energiankulutusta (esim. älymittari)	Touko-kesäkuu 2023	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	*5	=	▼2	8	=	*4	▼6	▼2	2	*4	1	▼2	3	=	3	8	1	*4	1	*5	1	▼9	3	*4	▼3	10	8
Otat huomioon kuljetuksen hiilijalanjäljen suunnitellessasi lomaasi ja muita pidempiä matkoja ja joskus mukautat suunnitelmiasi vastaavasti.	Touko-kesäkuu 2023	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	▼2	1	▼6	*4	▼4	▼2	▼3	▼2	1	*4	▼1	2	*4	3	▼3	9	▼1	6	6	3	▼1	▼3	1	=	▼3	8	—16
Olet vaihtanut energiantoimittajaan, joka tarjoaa enemmän uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa kuin edellinen	Touko-kesäkuu 2023	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	▼11	=	▼1	2	▼2	*4	▼10	▼3	3	▼1	2	1	1	2	=	9	1	=	▼2	▼2	▼1	▼4	2	=	1	6	8
Olet asentanut aurinkopaneelit kotiasi	Touko-kesäkuu 2023	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼7	=	2	▼1	1	=	▼5	▼3	3	2	2	1	6	2	▼1	=	=	2	7	*5	▼2	▼12	2	*4	3	3	*4
Olet ostanut uuden auton ja sen alhainen polttoaineenkulutus oli tärkeä tekijä valinnassasi.	Touko-kesäkuu 2023	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	16	6	13	17
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼1	=	2	▼1	*4	▼6	▼6	▼4	▼5	3	2	▼2	▼1	▼1	▼1	▼1	6	▼1	3	1	▼1	▼2	▼6	=	2	▼1	3	*4
Olet ostanut matalaenergiaisen kodin	Touko-kesäkuu 2023	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	▼2	▼1	▼2	*4	▼1	▼2	1	▼3	2	2	▼1	=	6	=	=	10	1	2	2	1	▼3	▼4	2	1	1	3	2
Olet ostanut sähköauton	Touko-kesäkuu 2023	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	=	1	1	6	=	1	1	=	1	1	2	1	1	2	=	2	1	*5	*4	*4	▼1	▼2	=	1	▼1	*4	*5
Muu (Spontaaninen)	Touko-kesäkuu 2023	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	=	=	=	2	1	1	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	1	=	=	1	=	=	▼1	=
Ei mitään (Spontaneous)	Touko-kesäkuu 2023	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	3	*4	2	8	3	*4	6	*5	1	3	1	=	2	6	6	7	=	2	▼1	1	3	9	12	▼1	1	*5	▼1	=
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	=	=	1	1	=	=	=	1	=	=	▼1	=	▼1	=	1	1	▼1	▼1	▼1	=	▼1	=	1	▼1	=	1	1	=
Yhteensä "vähintään yksi toimi"	Touko-kesäkuu 2023	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼3	▼4	▼4	▼8	▼3	▼4	▼6	▼7	▼2	▼3	=	▼1	▼1	▼7	▼8	▼7	=	▼2	3	▼1	▼2	▼10	▼13	2	▼1	▼5	=	=

Sosiodemografisen analyysin kohokohtia ovat muun muassa seuraavat:

- Naiset sanovat miehiä todennäköisemmin yrittävänsä vähentää kertakäyttötuotteiden kulutustaan (56 % vs. 50 %), että he ostavat ja syövät vähemmän lihaa (35 % vs. 26 %) tai että he ostavat ja syövät enemmän luomuruokaa (31 % vs. 24 %).
- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he käyttävät säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja yksityisautolleen: Näin sanoo 33 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaava luku on 26 prosenttia.
- Vastaajat, jotka ovat suorittaneet yli 20-vuotiaan koulutuksen, ovat ryhtyneet kaikkiin toimiin todennäköisemmin kuin ne, jotka ovat suorittaneet koulutuksen nuorempina. Esimerkiksi 34 prosenttia ostaa ja syö enemmän luomuruokaa kuin 20 prosenttia, jotka ovat suorittaneet koulutuksen 15-vuotiaina tai sitä nuorempina.
- Johtajat kuuluvat johdonmukaisesti yhteiskunnallis-ammattillisiin ryhmiin, jotka ovat todennäköisimmin toteuttaneet jokaisen toimen. Esimerkiksi 61 prosenttia sanoo yrittävänsä vähentää kertakäyttötuotteiden käyttöään verrattuna 50 prosenttiin ruumiillisen työntekijöistä.
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, toteuttavat todennäköisemmin jokaisen toimen kuin ne, joilla on suurempia vaikeuksia. Esimerkiksi 73 prosenttia yrittää vähentää jätteitään ja kierrättää, verrattuna 65 prosenttiin, joilla on vaikeuksia maksaa laskujaan suurimman osan ajasta.
- Kussakin 15 toimessa vastaajat, jotka pitävät itseään ylemmän keskiluokan tai ylemmän luokan osana, ovat todennäköisemmin ottaneet ne vastaan verrattuna vastaajiin, jotka pitävät itseään osana muita sosiaalisten portaiden luokkia.

sanovat yrittävänsä vähentää jätettään ja erottaa sen kierrätystä varten.

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan vakavin tai yksi maailman vakavimmista ongelmista, ovat todennäköisemmin ryhtyneet kaikkiin toimiin kuin ne, joiden mielestä ilmastonmuutos ei ole vakava ongelma. Lisäksi vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana, ovat todennäköisemmin ryhtyneet kaikkiin toimiin kuin ne, jotka pitävät sitä vähemmän vakavana.

Lopuksi on mielenkiintoista huomata, että osa vastaajista, jotka sanovat, että he eivät ole ryhtyneet toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ilmoittavat toteuttaneensa kukin näistä toimista. Esimerkiksi 50 prosenttia, jotka sanovat, että he eivät ole toimineet, myös

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

QC6 Mitä seuraavista toimista, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun? (USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA) (% – EU)

	Olet ostanut uuden auton ja sen alhainen polttoaineenkulutus oli tärkeä valinnassasi.	Olet ostanut auton sähköauton	Käytät säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja yksityisautollesi, kuten kävelyä, pyöräilyä, julkisen liikenteen käyttöä tai yhteiskäyttöä.	Olet eristänyt kotisi paremmin vähentääksesi energiankulutusta	Olet ostanut matalaenergiaisen kodin	Kun ostat uuden kodinkoneen (esim. pesukone, jääkaappi tai televisio), pienempi energiankulutus on tärkeä valinnassasi.	Olet vaihtanut energiantaluttajaa, joka tarjoaa enemmän uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa kuin edellinen	Olet asentanut kotiin laitteita, joilla voit hallita ja vähentää energiankulutusta (esim. älymittari)	Olet asentanut aurinkopaneelit kotisi	Harkitset ruokaostosten hiilijalanjälkeä ja joskus mukautat ostoksiasi vastaavasti	Otat huomioon kuljetuksen suunnittelussa lomaasi ja muita pidempiä matkoja ja joskus mukautat suunnitelmiasi vastaavasti.	Ostat ja syöt vähemmän lihaa	Ostat ja syöt enemmän luomuruokaa	Yrität vähentää jätettäsi ja erotat sen säännöllisesti kierrätettäväksi	Yrität vähentää kertakäyttötuotteiden kulutusta aina kun mahdollista (esim. muovipussit, supermarketista, ylimääräiset pakkaukset)	Muu (Spontaani)	Ei mitään (Spontaneus)	En tiedä	Yhteensä "vähintään yksi toimi"
EU27	7	3	28	17	4	37	10	11	9	15	11	31	28	70	53	0	7	0	93
Sukupuoli																			
Äija	8	4	28	18	4	37	10	12	9	14	11	26	24	68	50	0	8	0	92
Nainen	6	3	29	16	3	37	10	10	8	17	12	35	31	72	56	0	6	0	94
Ika																			
15–24	4	3	33	9	2	24	8	8	6	17	14	32	28	68	50	0	7	0	92
25–39	7	4	31	17	5	41	12	11	7	17	12	32	31	68	55	0	5	0	94
40–54	9	5	27	20	5	41	11	13	10	16	13	29	28	70	53	0	6	0	94
55+	7	2	26	17	3	36	8	11	9	13	10	31	25	71	53	0	8	1	91
Koulutus (loppu)																			
—15	3	1	20	10	2	30	6	5	4	6	3	24	20	70	47	0	11	0	88
16–19	6	3	23	16	4	37	8	10	7	12	8	26	24	67	50	0	7	0	93
20+	11	5	35	23	5	44	14	17	13	22	18	38	34	74	60	0	4	0	96
Opiskelee edelleen	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka																			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	9	7	27	24	5	46	16	15	16	14	12	30	32	71	55	1	4	0	95
Johtajat	12	7	35	22	6	46	15	17	13	23	19	39	37	72	61	0	3	0	97
Muut valkoiset kaulukset	7	4	28	19	6	40	12	13	8	16	12	30	28	68	51	0	7	0	93
Ruumiillisen työn tekijät	8	3	26	16	4	36	8	10	7	13	10	25	24	67	50	0	7	0	93
Talohenkilöt	4	3	20	13	4	33	7	9	7	9	5	24	23	64	51	1	9	0	91
Työtön	3	1	22	9	1	31	8	6	5	13	9	27	18	69	51	0	11	1	89
Eiäkkeellä	7	2	26	17	3	35	7	11	8	13	9	31	24	72	53	0	9	1	91
Opiskelijat	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet																			
Suurimman osan ajasta	4	3	23	10	2	30	6	8	5	11	8	27	20	65	48	0	11	1	89
Aika ajojn	5	2	23	14	3	33	9	8	6	12	8	25	23	62	46	1	9	0	90
Lähes koskaan/ei koskaan	8	4	31	19	4	39	10	13	10	17	13	34	31	73	57	0	5	0	94
Harkitse kuulumista																			
Työväenluokka	5	1	23	12	2	30	5	8	4	11	6	22	18	69	50	0	9	1	90
Alempi keskiluokka	6	1	24	14	3	36	9	9	6	13	9	29	22	68	53	1	9	0	91
Keskiluokka	8	4	30	18	4	39	11	12	9	16	12	33	31	70	54	0	6	0	94
Ylempi keskiluokka	12	9	42	27	7	42	16	22	19	27	24	45	44	74	60	0	3	0	97
Ylempi luokka	11	11	35	25	13	49	15	23	21	25	19	35	34	72	63	0	2	2	96
Ilmastomuutos																			
Suurin ongelma	9	5	43	19	4	43	13	14	11	26	23	46	39	77	63	0	4	0	96
Yksi ongelmista	8	4	32	19	4	41	11	13	9	19	13	36	32	78	61	0	3	0	96
Ei ongelma	6	3	22	15	4	33	8	10	7	10	7	23	22	63	46	1	10	1	90
Käsitys ilmastomuutoksesta																			
Ei vakava ongelma	7	3	18	14	4	29	5	10	7	7	5	15	16	55	38	1	14	0	85
Melko vakava ongelma	7	3	21	13	4	29	7	10	8	10	6	22	19	54	41	1	12	1	87
Erittäin vakava ongelma	7	4	31	18	4	39	11	12	9	17	13	34	31	74	57	0	5	0	95
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi																			
Kyllä	9	4	36	20	4	44	12	15	11	21	15	39	35	81	64	0	0	0	99
Ei	5	2	14	11	3	24	6	6	5	6	5	17	15	50	33	0	18	1	81

III. ASENTEET ILMASTONMUUTOKSEN TORJUNTAAN JA PUHTAASEEN ENERGIAAN SIIRTYMISEEN

Ilmastomuutos

Tässä luvussa tarkastellaan eurooppalaisten suhtautumista ilmastomuutoksen torjuntaan sekä siirtymistä puhtaaseen energiaan. Tähän sisältyvät mahdolliset myönteiset vaikutukset, joita aiheutuu fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämisestä, ilmastomuutokseen sopeutumisesta, julkisen taloudellisen tuen lisäämisestä siirtymiselle puhtaaseen energiaan sekä ilmastomuutoksen terveysvaikutuksista.

Yli kahdeksan kymmenestä eurooppalaisesta katsoo, että ilmastomuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa.

Vastaaajilta kysyttiin, missä määrin he olivat samaa mieltä tai olivat eri mieltä kuudesta lausunnosta, jotka koskivat ilmastomuutoksen torjuntaa ja siirtymistä puhtaaseen energiaan²⁶. Yli kuusi kymmenestä on samaa mieltä jokaisesta lausunnosta.

Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta (84 prosenttia, -3 prosenttiyksikköä maaliskuun 2021 jälkeen) on samaa mieltä siitä, että ilmastomuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava ensisijainen tavoite kansanterveyden parantamisessa, ja 41 prosenttia vastaajista sanoi olevansa "täysin samaa mieltä".

Lähes kahdeksan kymmenestä (78 prosenttia, -3 prosenttiyksikköä) on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä, ja 36 prosenttia on täysin samaa mieltä tästä toteamuksesta.

Kolme neljäsosaa (75 %, -3 prosenttiyksikköä) on samaa mieltä siitä, että ilmastomuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä, mukaan lukien 29 prosenttia, jotka ovat "täysin samaa mieltä". Lähes yhtä monet (73 prosenttia, -1 prosenttiyksikköä) ovat yhtä mieltä siitä, että ilmastomuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon korkeammat kuin vihreään

siirtymään tarvittavien investointien kustannukset, mukaan lukien 33 prosenttia, jotka ovat "täysin samaa mieltä".

Seitsemän kymmenestä vastaajasta (70 prosenttia, ei muutosta) on sitä mieltä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti, kun 27 prosenttia on täysin samaa mieltä. Lopuksi 63 prosenttia vastaajista (-1 prosenttiyksikköä) on sitä mieltä, että ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille, joista 23 prosenttia on "täysin samaa mieltä".

EU:n kansalaisille, joista 23 prosenttia on "täysin samaa mieltä". (*huomautus*: virhe kopiointissa/liitteessä?)

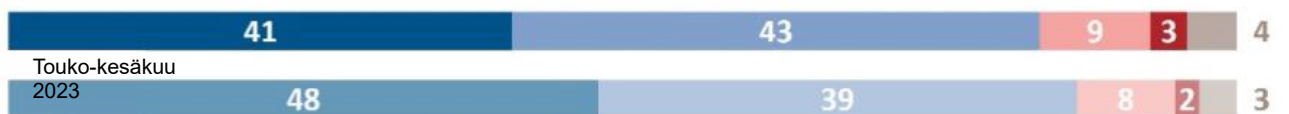
26 QC4. Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? QC4.1 Ilmastomuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa. QC4.2 Ilmastomuutoksesta johtuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset; QC4.3 EU:n ulkopuolelta tulevan fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti. QC 4.4 Ilmastomuutostöiden toteuttaminen johtaa innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä. QC4.5 Puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin sitä, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä. QC4.6 Ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutuminen voi hyödyttää EU:n kansalaisia.

Erityiseurobarometri 538

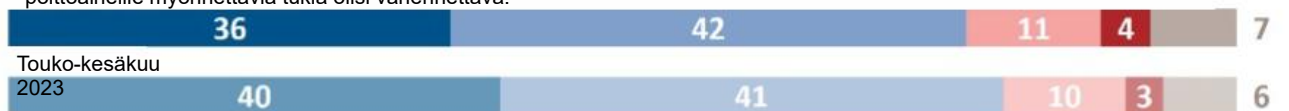
Ilmastonmuutos

QC4. Missä määrin olet samaa mieltä seuraavista väittämistä? (% – EU27)

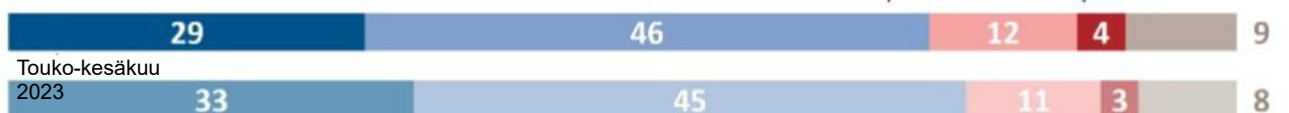
Ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa.

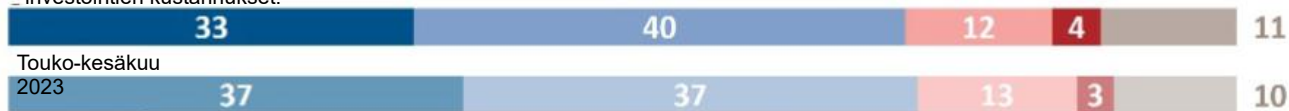
Puhtaan energian siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin sitä, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä.

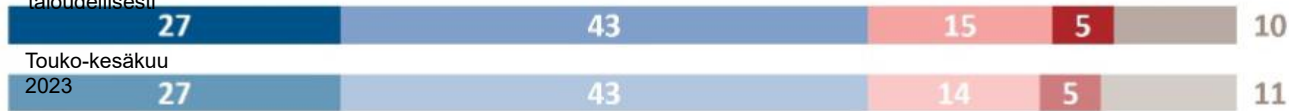
Ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n kilpailukykyä

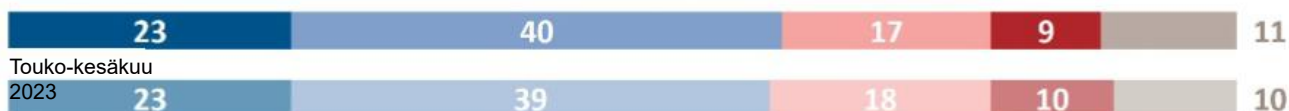
Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset.

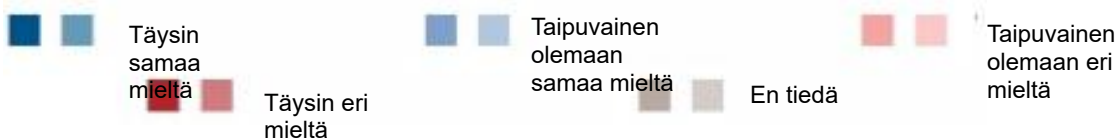
Fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti

Ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutuminen voi hyödyttää EU:n kansalaisia

Maaliskuu/ huhtikuu 2021

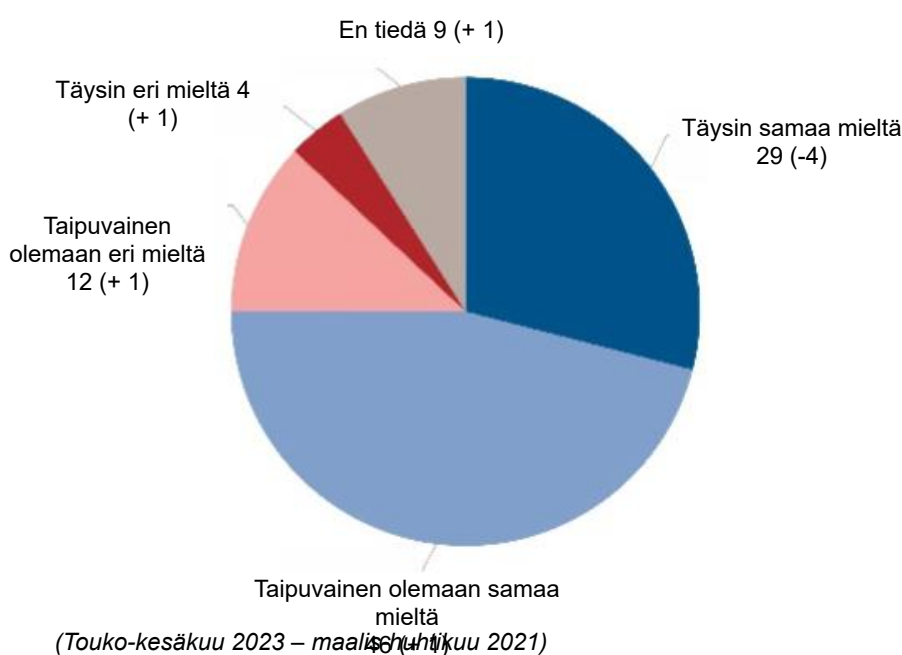

1. Suhtautuminen ilmastonmuutokseen liittyviin toimiin

Kolme neljäsosaa eurooppalaisista on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka lisää EU:n yritysten kilpailukykyä

Kolme neljäsosaa vastaajista (75 %, -3 prosenttiyksikköä) on sitä mieltä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä, mukaan lukien 29 % (-4 prosenttiyksikköä), jotka ovat "täysin samaa mieltä". Hieman yli yksi kymmenestä (16 %, -2 prosenttiyksikköä) on eri mieltä,

QC4.4 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n kilpailukykyä (% – EU27)

kun taas 9 % (+ 1 pp) sanoo, että he eivät tiedä.

Kaikissa jäsenvaltioissa yli puolet vastaajista on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä. Taso vaihtelee Maltan 89 prosentista, Kyproksen 88 prosentista ja Kreikan ja Italian 87 prosentista Viron 51 prosenttiin, Tšekin 53 prosenttiin ja Latvian 56 prosenttiin.

23 maassa vähintään joka viides on "täysin samaa mieltä" tämän lausunnon kanssa. Suurin osuus on Ruotsissa (52 prosenttia), Maltalla (44 prosenttia) ja Kyproksella (41 prosenttia). Sen sijaan 11 prosenttia Virossa, 13 prosenttia

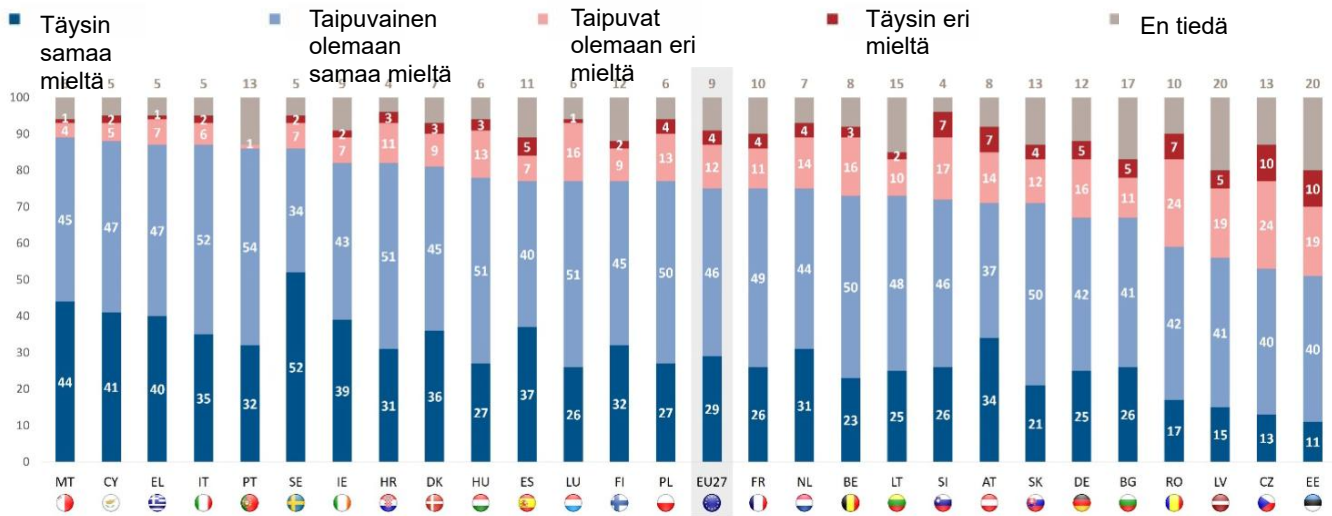
Tšekissä ja 15 prosenttia Latviassa myös "täysin samaa mieltä".

Niiden vastaajien osuus, jotka sanovat, että he eivät tiedä, on erityisen suuri Latviassa ja Virossa (20 prosenttia kumpaakin).

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC4.4 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (% – ilmastonmuutokseen liittyvien toimien toteuttaminen johtaa innovointiin, joka parantaa EU:n kilpailukykyä)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maalis-huhtikuuhun 2021 verrattuna²⁷ vastaajat 21 maassa ovat nyt epätodennäköisemmin yhtä mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä. Lasku Virossa (51 %, -26 prosenttiyksikköä) on huomattavasti suurempi kuin missään muussa maassa (verrattuna vuoden 2019 tuloksiin, lasku on -5 prosenttiyksikköä), vaikka on viisi muuta maata, joissa lasku on vähintään 10 prosenttiyksikköä: Latvia (56 %, -13 prosenttiyksikköä), Tšekki (53 %, -13 prosenttiyksikköä), Belgia (73 %, -13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Slovakia (71 %, -12 prosenttiyksikköä) ja Luxemburg (77 %, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Sopimus on sitä vastoin kasvanut viidessä maassa, mukaan lukien Italiassa (87 prosenttia, +5 prosenttiyksikköä), eikä Unkarissa ole tapahtunut muutoksia (78 prosenttia).

On syytä mainita, että "ei tiedä" -taso on kasvanut yli 10 prosenttiyksikköä kuudessa maassa, joissa kasvu on ollut suurinta Virossa (20 %, +20 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Latviassa (20 %, +20 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

QC4.4 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka lisää EU:n yritysten kilpailukykyä (%)

		EU27	SE	MT	CY	EL	PL	HU	FR	BG	HR	SE	DE	OS OIT TEE SSA	IE	FI	DK	ES	NL	LT	PT	RO	SI	LU	SK	OLE	CZ	LV	EE
Yhteensä "Hyväksytty"	Touko-kesäkuu 2023	75	87	89	88	87	77	78	75	67	82	86	67	71	82	77	81	77	75	73	86	59	72	77	71	73	53	56	51
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼3	*5	3	2	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼6	▼8	▼8	▼8	▼8	▼10	▼12	▼13	▼13	▼13	▼26
"Disagree" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	16	8	5	7	8	17	16	15	16	14	9	21	21	9	11	12	12	18	12	1	31	24	17	16	19	34	24	29
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	2	▼4	=	1	=	*4	*4	1	7	2	▼3	2	*4	▼4	▼7	=	6	*4	▼7	▼4	10	6	*4	7	6	1	▼7	6
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	9	5	6	5	5	6	6	10	17	4	5	12	8	9	12	7	11	7	15	13	10	4	6	13	8	13	20	20
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼1	▼3	▼3	▼1	▼5	▼4	=	▼5	=	*5	2	=	9	12	6	=	2	*15	12	▼2	2	6	*5	7	12	[20]	[20]

27 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että yli kaksi kolmasosaa kunkin ryhmän vastaajista on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka lisää EU:n yritysten kilpailukykyä. Se havainnollistaa myös seuraavia seikkoja:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Näin tekee 83 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava luku on 71 prosenttia 55-vuotiaista tai sitä vanhemmista.
- 20 vuotta täyttäneet (79 %) ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin nuoremmassa iässä.
- Opiskelijat (84 %) ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin muut yhteiskunnallis-ammattilliset ryhmät ja erityisesti eläkeläiset (69 %).
- Vastaajat, jotka katsovat olevansa osa ylemmän keskitasoa (82 %) tai yläluokkaa (81 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka katsovat olevansa osa sosiaalisten tikkaiden alempia luokkia.

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan vakavin (86 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (81 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, joiden mielestä ilmastonmuutos ei ole yksi vakavimmista ongelmista (69 %). Lisäksi vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana (81 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka pitävät sitä vähemmän vakavana. Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (80 % vs. 68 %).

QC4_4 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastomuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä

(% – EU)

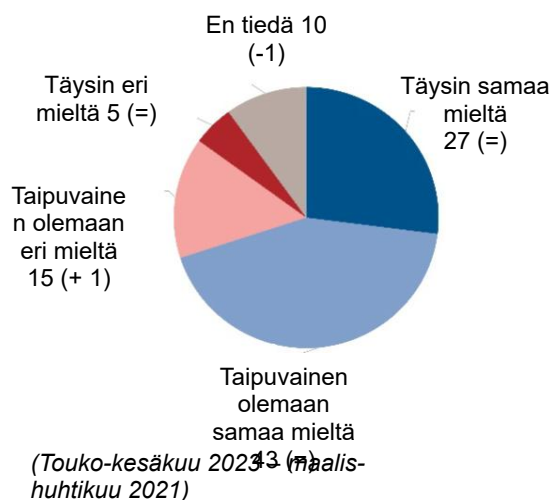
	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	75	16	9
Sukupuoli			
Äijä	76	17	7
Nainen	73	16	11
Ikä			
15–24	83	11	6
25–39	77	16	7
40–54	75	18	7
55+	71	16	13
Koulutus (loppu)			
—15	70	12	18
16–19	72	19	9
20+	79	15	6
Opiskelee edelleen	84	10	6
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	76	18	6
Johtajat	79	16	5
Muut valkoiset kaulukset	78	16	6
Ruumiillisen työn tekijät	74	18	8
Talohenkilöt	72	15	13
Työtön	72	17	11
Eläkkeellä	69	16	15
Opiskelijat	84	10	6
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	72	17	11
Aika ajoin	71	19	10
Lähes koskaan/ei koskaan	76	15	9
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	70	15	15
Alempi keskiluokka	72	18	10
Keskiluokka	77	16	7
Ylempi keskiluokka	82	15	3
Ylempi luokka	81	17	2
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	86	10	4
Yksi ongelmista	81	11	8
Ei ongelma	69	20	11
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	42	47	11
Melko vakava ongelma	63	26	11
Erittäin vakava ongelma	81	11	8
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	80	13	7
Ei	68	21	11

2. Suhtautuminen fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämiseen

Suurin osa eurooppalaisista on samaa mieltä fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämisestä EU:n ulkopuolelta, mikä voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti

Seitsemän kymmenestä vastaajasta (70 prosenttia, ei muutosta maaliskuun 2021 jälkeen) on samaa mieltä siitä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti, sillä 27 prosenttia (ei muutosta) on täysin samaa mieltä. Suhteellisesti 20 % (+1 prosenttiyksikköä) sanoo olevansa eri mieltä, ja 10 % (-1

QC4.3 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti (% – EU27)

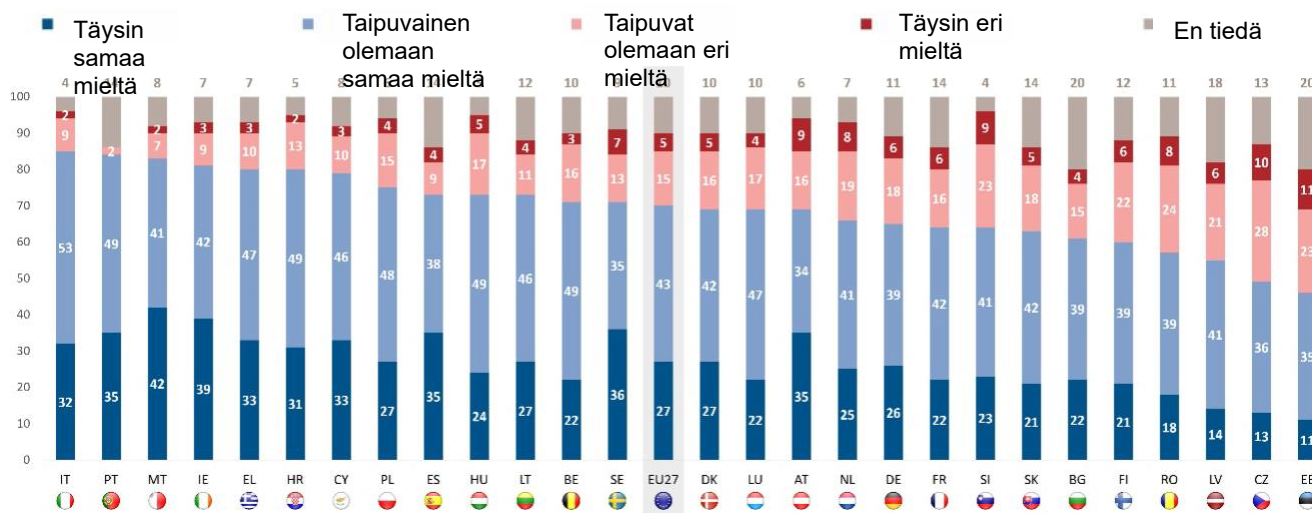

pp) sanoo, että he eivät tiedä.

Kaikissa jäsenvaltioissa vastaajat ovat todennäköisimmin samaa mieltä siitä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti. Suurimmat sopimukset olivat Italiassa (85 %), Portugalissa (84 %) ja Maltassa (83 %) ja alhaisimmillaan Virossa (46 % oli samaa mieltä ja 34 % eri mieltä), Tšekissä (49 % vs. 38 %) ja Latviassa (55 %).

Kymmenessä maassa vähintään kolme kymmenestä on "täysin samaa mieltä" tämän lausunnon kanssa, ja korkein taso on Maltalla (42 prosenttia), Irlannissa (39 prosenttia) ja Ruotsissa (36 prosenttia). Sen sijaan 11 prosenttia vastaajista Virossa, 13 prosenttia Tšekissä ja 14 prosenttia Latviassa sanoo olevansa "täysin samaa mieltä". Niiden vastaajien osuus, jotka sanovat, että he eivät tiedä, on erityisen suuri Bulgariassa, Virossa (20 prosenttia kumpaakin) ja Latviassa (18 prosenttia).

QC4.3 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (% – EU:n ulkopuolelta tulevan fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

17 jäsenvaltiossa vastaajat ovat nyt vähemmän todennäköisiä kuin maaliskuussa 2021²⁸ sopivat fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentämisestä EU:n ulkopuolelta, mikä voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti. Suurin lasku on Virossa (46 %, 28 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), Slovakiassa (63 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -11 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Tšekissä (49 %, -15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -8 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Tanskassa (69 %, -10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

Muissa kymmenessä maassa sopimustaso on noussut: suurinta on Kyproksessa (79 %, +9 prosenttiyksikköä), Italiassa (85 %, +7 prosenttiyksikköä) ja Maltassa (83 %, +6 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Kreikassa (80 %, +6 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, ei muutosta vuoteen 2019 verrattuna).

"Ei tiedä" -taso on noussut tai laskenut vähintään 10 prosenttiyksikköä yhdeksässä maassa, erityisesti Virossa (20 %, +20 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -13 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Latviassa (18 %, +18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Portugalissa (14 %, +13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +2 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

QC4.3 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti (%)

	EU27	CY	SE	EL	MT	FR	PL	BG	HR	HU	NL	OLE	DE	LT	OS OIT TE ES SA	PT	RO	IE	ES	SI	FI	LV	LU	SE	DK	CZ	SK	EE
Touk o- kesä kuu 2023	70	79	85	80	83	64	75	61	80	73	66	71	65	73	69	84	57	81	73	64	60	55	69	71	69	49	63	46
En tiedä Δ Maali s- huhti kuu 2021	=	9	7	6	6	*5	*4	3	3	1	1	▼1	▼1	▼1	▼3	▼3	▼4	▼6	▼6	▼7	▼7	▼8	▼9	▼9	▼10	▼15	▼15	▼28
Touk o- kesä kuu 2023	20	13	11	13	9	22	19	19	15	22	27	19	24	15	25	2	32	12	13	32	28	27	21	20	21	38	23	34
Yhteensä "Hyväksytt y" Δ Maali s- huhti kuu 2021	1	▼2	▼3	▼3	=	2	3	7	=	*5	=	▼9	2	▼11	*5	▼10	9	▼1	6	6	▼5	▼10	▼1	=	1	3	10	8
Touk o- kesä kuu 2023	10	8	4	7	8	14	6	20	5	5	7	10	11	12	6	14	11	7	14	4	12	18	10	9	10	13	14	20
"Disagree" yhteensä Δ Maali s- huhti kuu 2021	▼1	▼7	▼4	▼3	▼6	▼7	▼7	▼10	▼3	▼6	▼1	10	▼1	12	▼2	13	▼5	7	=	1	12	18	10	9	9	12	*5	[20]

Eriytiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että kussakin ryhmässä yli kuusi kymmenestä vastaajasta on samaa mieltä siitä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti. Siinä korostetaan myös seuraavia eroja:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Näin tekee 76 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava luku on 67 prosenttia 55-vuotiaista tai sitä vanhemmista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän on samaa mieltä: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 72 prosenttia on samaa mieltä, kun vähintään 15 vuotta täyttäneistä 64 prosenttia on samaa mieltä.
- Opiskelijat (76 %), johtajat (75 %) ja muut toimihenkilöt (74 %) ovat todennäköisimmin samaa mieltä, erityisesti verrattuna eläkkeellä oleviin (65 %).
- Mitä korkeampia sosiaalisia tikkaita vastaaja pitää itseään, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä.

Analyysi osoittaa myös vastaajille, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan vakavin (78 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (76 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät usko ilmastonmuutoksen olevan yksi vakavimmista ongelmista (64 %). Samaan tapaan vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana (76 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka pitävät sitä vähemmän vakavana. Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (74 % vs 65 %).

QC4_3 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti (% – EU)

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	70	20	10
Sukupuoli			
Äijä	71	22	7
Nainen	69	18	13
Ikä			
15–24	76	15	9
25–39	71	21	8
40–54	72	20	8
55+	67	20	13
Koulutus (loppu)			
—15	64	17	19
16–19	69	21	10
20+	72	21	7
Opiskelee edelleen	76	15	9
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	72	21	7
Johtajat	75	19	6
Muut valkoiset kaulukset	74	19	7
Ruumiillisen työn tekijät	69	22	9
Talohenkilöt	67	18	15
Työtön	72	16	12
Eläkkeellä	65	20	15
Opiskelijat	76	15	9
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	67	20	13
Aika ajojin	69	20	11
Lähes koskaan/ei koskaan	71	19	10
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	65	19	16
Alempi keskiluokka	69	21	10
Keskiluokka	72	20	8
Ylempi keskiluokka	76	20	4
Ylempi luokka	79	16	5
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	78	15	7
Yksi ongelmista	76	15	9
Ei ongelma	64	24	12
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	40	49	11
Melko vakava ongelma	60	28	12
Erittäin vakava ongelma	76	15	9
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	74	17	9
Ei	65	23	12

3. Suhtautuminen julkiseen taloudelliseen tukeen puhtaille energialähteille fossiilisten polttoaineiden tukien sijaan

Yli kolme neljäsosaa eurooppalaisista on sitä mieltä, että puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se tarkoittaisikin fossiilisten polttoaineiden tukien vähentämistä.

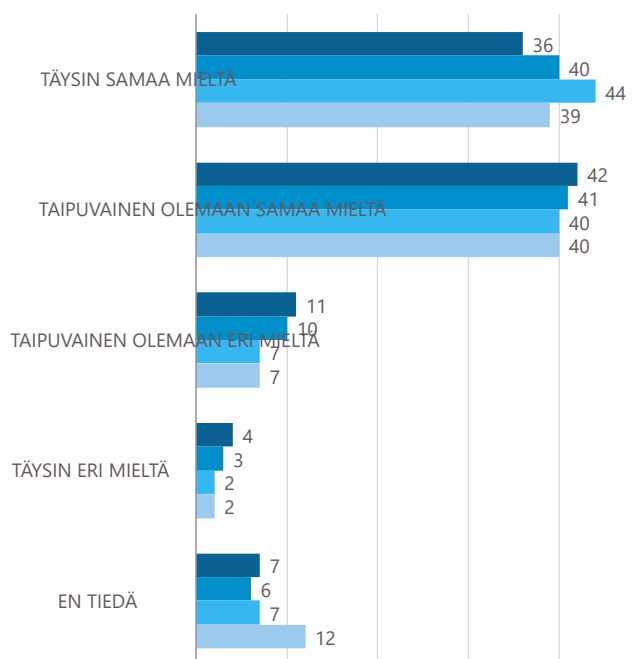
Lähes kahdeksan kymmenestä vastaajasta (78 %, -3 prosenttiyksikköä) on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisi sitä, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä, ja 36 % (-4 prosenttiyksikköä) sanoi olevansa täysin samaa mieltä tämän lausunnon kanssa. Useampi kuin yksi kymmenestä (15 %, + 2 prosenttiyksikköä) on eri mieltä, kun taas 7 % (+ 1 prosenttiyksikköä) ei tiedä.

Pitkän aikavälin suuntaus osoittaa, että tämä on alin yleinen yhteisymmärrys sen jälkeen, kun tämä kysymys esitettiin ensimmäisen kerran vuonna 2017, ja niiden vastaajien osuus, jotka ovat täysin samaa mieltä, on myös kaikkien aikojen alhaisimmalla tasollaan.

QC4.5 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä (% – EU27).

■ Huhtikuu – toukokuu 2020 ■ Maalis-huhtikuu 2021 ■ Huhtikuu 2019 ■ Maaliskuu 2017

Erityiseurobarometri 538

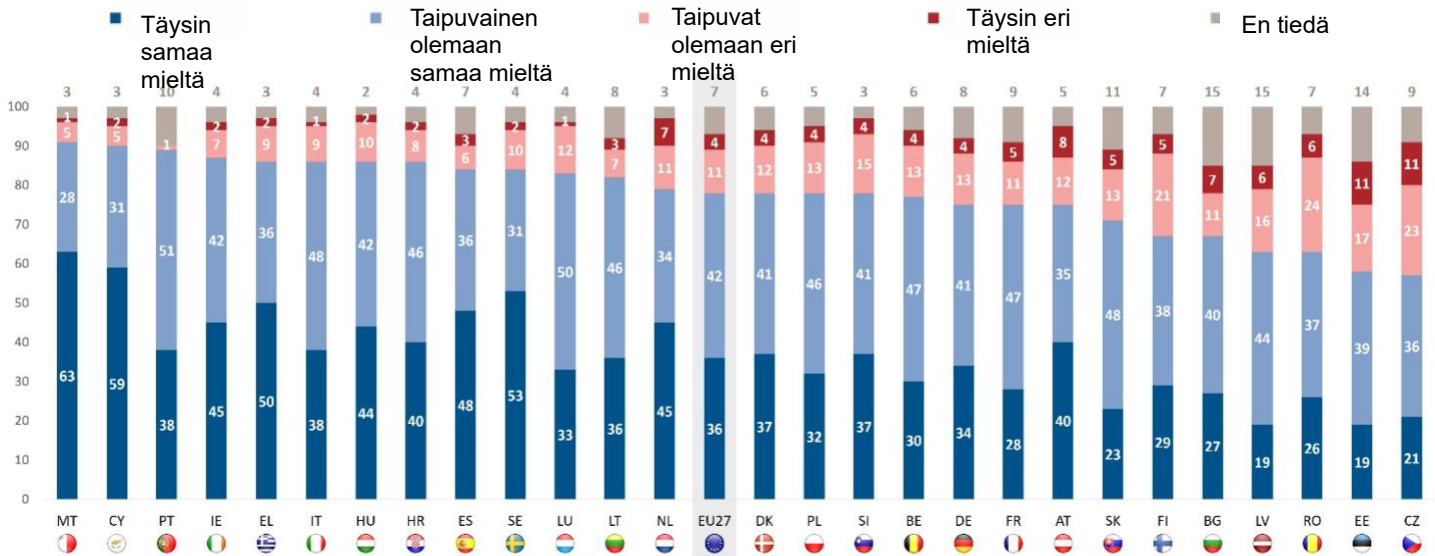
Ilmastonmuutos

Kansallisella tasolla yli puolet kunkin maan vastaajista on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiseen olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin fossiilisten polttoaineiden tukien vähentämistä. Suurin tuki on Maltalla (91 %), Kyproksella (90 %) ja Portugalissa (89 %), mutta myös Tšekissä 57 %, Virossa 58 % ja Latviassa ja Romaniassa 63 %.

On neljä maata, joissa enemmistö on täysin samaa mieltä tästä lausumasta: Malta (63 %), Kypros (59 %), Ruotsi (53 %) ja Kreikka (50 %). Asteikon toisessa päässä vain 19 prosenttia Latviassa ja Virossa on täysin samaa mieltä.

QC4.5 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

(% – puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisi sitä, että fossiilille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Yhteisymmärrys lausumasta on vähentynyt 21 maassa maaliskuu-huhtikuun 2021 jälkeen, ja²⁹ merkittävin lasku on ollut Virossa (58 %, -23 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, -16 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), Tšekissä (57 %, 18 prosenttiyksikköä), Slovakiassa (71 %, -13 prosenttiyksikköä) ja Belgiassa (77 %, 13 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -8 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Kasvu on ollut vähäistä (1–2 prosenttiyksikköä) kolmessa maassa, ja mielipide pysyy muuttumattomana kolmessa maassa.

”Ei tiedä” -taso on noussut vähintään 10 prosenttiyksikköä kolmessa maassa: Latvia (15 %, +15 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, ei muutosta vuoteen 2019 verrattuna), Viro (14 %, +14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Portugali (10 %, +10 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, ei muutosta vuoteen 2019 verrattuna).

QC4.5 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se tarkoittaisikin, että tukia fossiilisille polttoaineille olisi vähennettävä (%)

		EU27	SE	CY	MT	BG	PL	SE	DE	HU	ES	EL	HR	LU	OS OIT TEE SSA	IE	LT	RO	FR	FI	DK	PT	SI	NL	LV	OLE	SK	CZ	EE
Yhteensä ”Hyväksytty”	Touko-kesäkuu 2023	78	86	90	91	67	78	84	75	86	84	86	86	83	75	87	82	63	75	67	78	89	78	79	63	77	71	57	58
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	▼3	2	1	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼9	▼13	▼13	▼18	▼23
”Disagree” yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	15	10	7	6	18	17	12	17	12	9	11	10	13	20	9	10	30	16	26	16	1	19	18	22	17	18	34	28
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	2	=	3	2	8	3	▼4	1	3	2	*4	2	▼1	*4	=	▼4	8	*5	▼2	1	▼4	*5	6	▼6	7	9	9	9
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	7	4	3	3	15	5	4	8	2	7	3	4	4	5	4	8	7	9	7	6	10	3	3	15	6	11	9	14
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	1	▼2	▼4	▼3	▼8	▼3	*4	=	▼2	=	▼1	1	*4	▼1	*4	8	▼4	=	7	*5	10	2	2	*15	6	*4	9	14

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että kussakin ryhmässä yli seitsemän kymmenestä vastaajasta on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin fossiilisten polttoaineiden tukien vähentämistä. Siinä korostetaan myös seuraavia seikkoja:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Näin tekee 84 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava luku on 75 prosenttia 55-vuotiaista tai sitä vanhemmista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän on samaa mieltä: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 81 prosenttia on samaa mieltä, kun vastaava luku on 73 prosenttia 15-vuotiaista tai sitä nuoremmissa.
- Opiskelijat (87 %) ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin muut yhteiskunnallis-ammattilliset ryhmät ja erityisesti koti- ja eläkeläiset (molemmat 74 %).
- Mitä vähemmän vastaajalla on vaikeuksia maksaa laskuja, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: 80 %, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia, on samaa mieltä kuin 72 % niistä, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta.

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan maailman vakavin ongelma (90 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, joiden mielestä ilmastonmuutos on yksi vakavimmista ongelmista (84 %) tai ei vakava ongelma (71 %). Lisäksi vastaajat, jotka pitävät ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana (84 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka pitävät sitä vähemmän vakavana. Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (83 % vs. 70 %).

QC4_5 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin sitä, että fossiilisille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä (% – EU).

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	78	15	7
Sukupuoli			
Äijä	79	16	5
Nainen	78	14	8
Ikä			
15–24	84	12	4
25–39	80	16	4
40–54	79	16	5
55+	75	16	9
Koulutus (loppu)			
—15	73	13	14
16–19	76	17	7
20+	81	15	4
Opiskelee edelleen	87	9	4
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	80	16	4
Johtajat	83	14	3
Muut valkoiset kaulukset	79	16	5
Ruumiillisen työn tekijät	76	18	6
Talohenkilöt	74	17	9
Työtön	75	16	9
Eläkkeellä	74	15	11
Opiskelijat	87	9	4
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	72	18	10
Aika ajoin	76	17	7
Lähes koskaan/ei koskaan	80	14	6
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	75	14	11
Alempi keskiluokka	76	17	7
Keskiluokka	79	16	5
Ylempi keskiluokka	84	14	2
Ylempi luokka	83	17	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	90	7	3
Yksi ongelmista	84	10	6
Ei ongelma	71	21	8
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	44	49	7
Melko vakava ongelma	62	28	10
Erittäin vakava ongelma	84	10	6
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	83	12	5
Ei	70	21	9

4. Suhtautuminen ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumiseen

Yli kuusi kymmenestä eurooppalaisesta on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutuminen voi vaikuttaa myönteisesti EU:n kansalaisiin.

Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista (63 prosenttia, + 1 prosenttiyksikköä) on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille, joista 23 prosenttia (ei muutosta) on ”täysin samaa mieltä”. Sitä vastoin yli neljännes (26 %, -2 prosenttiyksikköä) on eri mieltä, kun taas 11 % (+ 1 prosenttiyksikköä) ei tiedä.

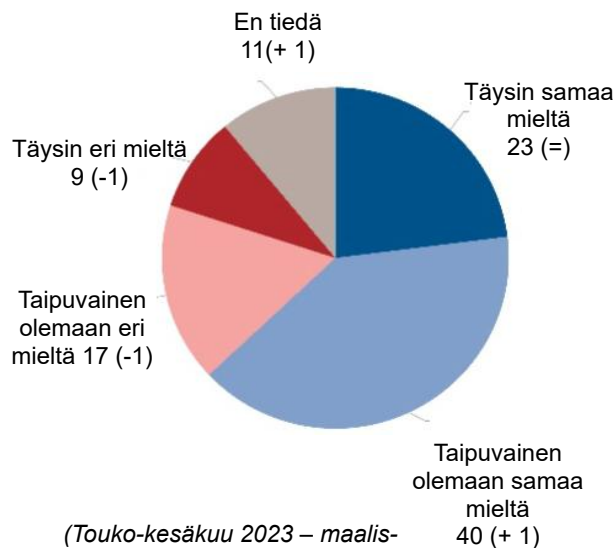
Yhtä jäsenvaltiota lukuun ottamatta vastaajat ovat todennäköisimmin samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille, vaikkakin osuudet vaihtelevat huomattavasti: Irlannissa 87 prosenttia, Maltalla 86 prosenttia ja Portugalissa 85 prosenttia, Tšekissä 48 prosenttia (42 prosenttia eri mieltä) ja 53 prosenttia Suomessa.

Virossa vastaajat ovat sitä vastoin todennäköisemmin eri mieltä kuin samaa mieltä (45 % vs. 36 %).

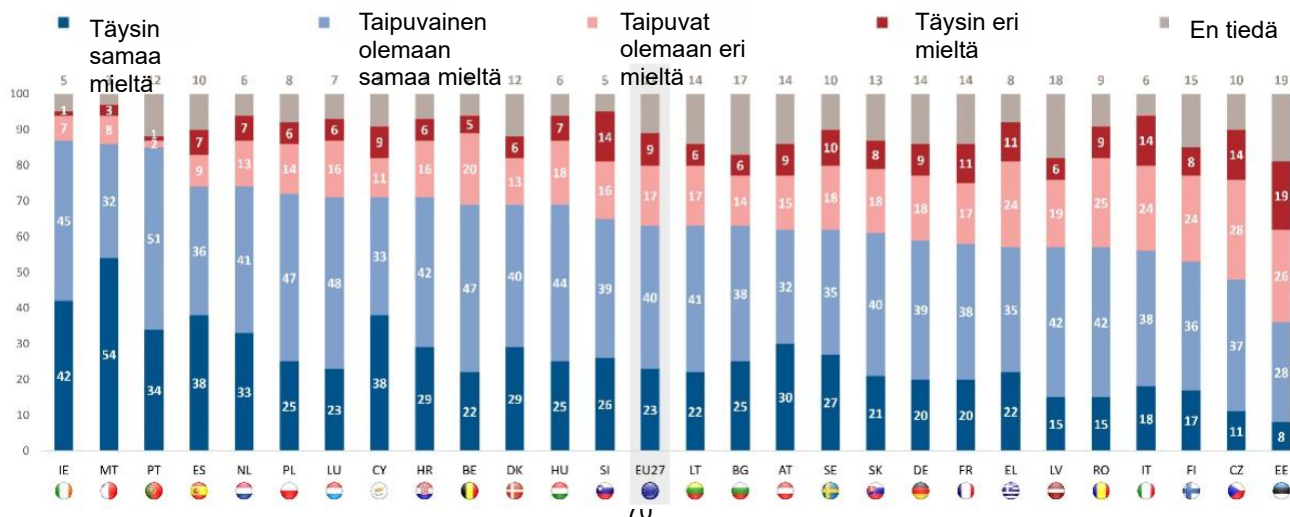
On seitsemän maata, joissa vähintään kolme kymmenestä vastaajista on täysin samaa mieltä, ja suurin osuus on Maltalla (54 prosenttia) ja Irlannissa (43 prosenttia). Virossa 8 prosenttia on samaa mieltä.

On myös syytä huomata, että on 14 maata, joissa ainakin joka kymmenes vastaajista sanoo, että he eivät tiedä, ja korkeimmat tasot Virossa (19 %).

QC4.6 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille (% – EU27)

QC4.6 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (% – ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kun on kyse toteamuksesta, jonka mukaan ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä kansalaisille EU:ssa, maaliskuuhun 2021 jälkeiset suuntaukset³⁰ ovat ristiriitaisia.

Sopimus on lisääntynyt 13 maassa, mukaan lukien Portugalissa (85 %, +15 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, -2 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), Bulgariassa (63 %, +9 prosenttiyksikköä) ja Puolassa (72 %, +6 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin sopimus on supistunut 13 maassa, erityisesti Tanskassa (69 %, -13 prosenttiyksikköä), Virossa (36 %, -12 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -3 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Slovakiassa (61 %, -9 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -14 prosenttiyksikköä vuodesta 2019). Ranskassa mielipiteet eivät ole muuttuneet (58 %).

"Ei tiedä" -taso on kasvanut vähintään 10 prosenttiyksikköä kahdeksassa maassa, eniten Virossa (19 %, +19 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019), Latviassa (18 %, +18 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +1 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Suomessa (15 %, +14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, +4 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Liettuassa (14 %, +14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, -5 prosenttiyksikköä vuodesta 2019).

QC4.6 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille (%)

		EU27	PT	BG	PL	SE	LU	MT	DE	IE	OL E	HU	OS OI TT EE SS A	RO	SI	FR	CY	HR	FI	EL	LV	LT	CZ	ES	NL	SE	SK	EE	DK
Yhteensä "Hyväksytty"	Touko-kesäkuu 2023	63	85	63	72	56	71	86	59	87	69	69	62	57	65	58	71	71	53	57	57	63	48	74	74	62	61	36	69
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	*15	9	6	*5	*5	*5	2	2	1	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼5	▼5	▼5	▼8	▼9	▼12	▼13
"Disagree" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	26	3	20	20	38	22	11	27	8	25	25	24	34	30	28	20	22	32	35	25	23	42	16	20	28	26	45	19
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼2	▼26	=	=	▼5	▼12	=	▼1	▼7	▼6	3	▼3	*5	▼4	3	*4	1	▼12	*4	▼15	▼11	▼5	*5	3	▼2	*5	▼7	2
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	11	12	17	8	6	7	3	14	5	6	6	14	9	5	14	9	7	15	8	18	14	10	10	6	10	13	19	12
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	11	▼9	▼6	=	7	▼5	▼1	*5	*5	▼4	2	▼6	3	▼3	▼3	1	14	▼1	18	14	10	=	2	10	*4	19	11

30 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että yli kaksi kolmasosaa kunkin ryhmän vastaajista on sitä mieltä, että ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille. Se osoittaa myös:

- 55-vuotiaat tai sitä vanhemmat vastaajat (58 %) ovat yhtä todennäköisesti samaa mieltä kuin nuoremmat, ja erityisesti 25–39-vuotiaat (69 %).
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän on samaa mieltä: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 66 prosenttia, kun vastaava luku oli 57 prosenttia 15-vuotiaista tai sitä nuoremmista.
- Eläkeläiset (56 %) ovat vähemmän todennäköisesti samaa mieltä kuin muissa yhteiskunnallis-ammattillisissa ryhmissä.
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (65 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, joilla on enemmän vaikeuksia.
- Vastaajat, jotka pitävät itseään ylemmäksi luokaksi (77 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka katsovat olevansa osa sosiaalisten tikkaiden alempia luokkia ja erityisesti työväenluokkaa (61 %).

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat ilmastomuutoksen olevan vakavin (70 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (66 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä niistä, joiden mielestä ilmastomuutos ei ole yksi vakavimmista ongelmista (59 %).

Mitä vakavammin vastaajat pitävät ilmastomuutosta ongelmana, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: 67 prosenttia, jotka pitävät ilmastomuutosta erittäin vakavana ongelmana, on samaa mieltä, kun taas 42 prosenttia niistä, joiden mielestä se ei ole vakava ongelma. Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (66 % vs. 58 %).

QC4_6 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastomuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille (% – EU)

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	63	26	11
Sukupuoli			
Äijä	64	27	9
Nainen	62	26	12
Ikä			
15–24	66	27	7
25–39	69	23	8
40–54	65	27	8
55+	58	28	14
Koulutus (loppu)			
—15	57	25	18
16–19	62	28	10
20+	66	26	8
Opiskelee edelleen	67	26	7
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	66	28	6
Johtajat	68	25	7
Muut valkoiset kaulukset	66	27	7
Ruumiillisen työn tekijät	64	27	9
Talohenkilöt	61	23	16
Työtön	64	23	13
Eläkkeellä	56	28	16
Opiskelijat	67	26	7
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	57	31	12
Aika ajojin	59	30	11
Lähes koskaan/ei koskaan	65	25	10
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	61	24	15
Alempi keskiluokka	60	28	12
Keskiluokka	65	27	8
Ylempi keskiluokka	68	26	6
Ylempi luokka	77	18	5
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	70	23	7
Yksi ongelmista	66	25	9
Ei ongelma	59	29	12
Käsitys ilmastomuutoksesta			
Ei vakava ongelma	42	43	15
Melko vakava ongelma	54	33	13
Erittäin vakava ongelma	67	24	9
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	66	25	9
Ei	58	30	12

5. Asenteet ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumiseen ensisijaisena tavoitteena kansanterveyden parantamiseksi

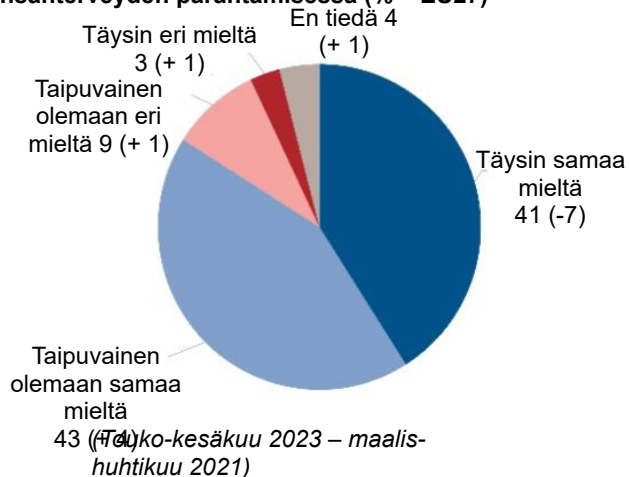
Vähintään kuusi kymmenestä on kussakin jäsenvaltiossa yhtä mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa.

Hieman yli kahdeksan kymmenestä EU:n vastaajasta on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjunnan olisi oltava etusijalla kansanterveyden parantamisessa (84 prosenttia, -3 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021), ja 41 prosenttia (-7 prosenttiyksikköä) sanoi olevansa ”täysin samaa mieltä”. Hieman yli joka kymmenes vastaajista (12 %, +2 prosenttiyksikköä) on eri mieltä, kun taas 4 % (+1 prosenttiyksikköä) ei tiedä.

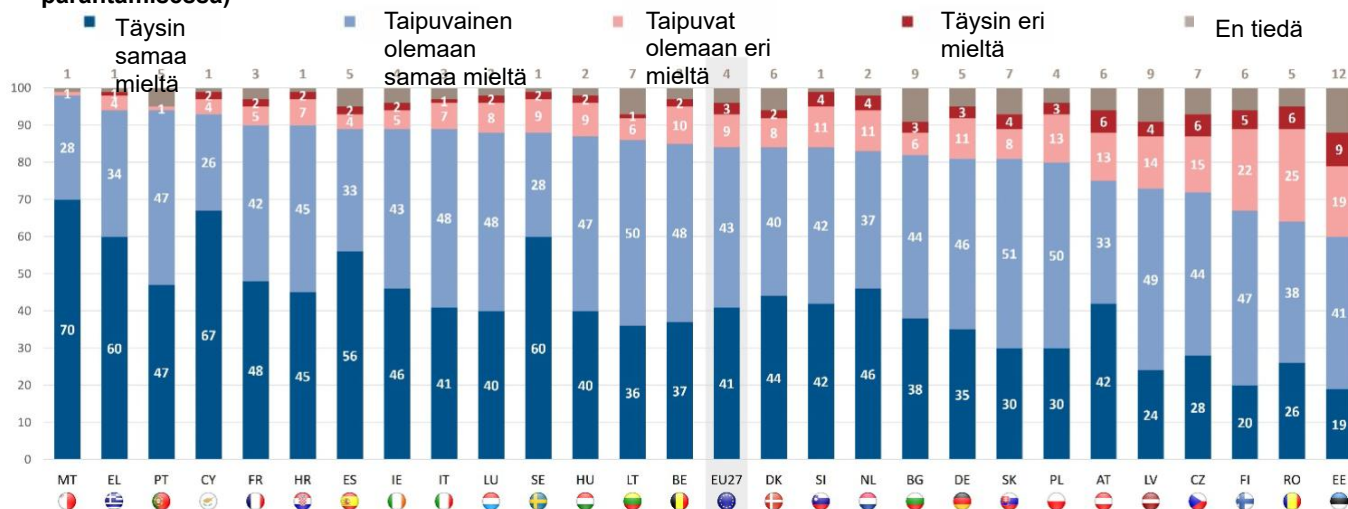
Vähintään kuusi kymmenestä vastaajasta kussakin jäsenvaltiossa on samaa mieltä ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisesta kansanterveyden parantamiseksi, ja niiden osuus vaihtelee 98 prosentista Maltan ja 94 prosentista Kreikassa ja Portugalissa 94 prosenttiin Virossa, 64 prosenttiin Romaniassa ja 67 prosenttiin Suomessa.

On viisi maata, joissa vähintään puolet ”täysin samaa mieltä” on: Malta (70 %), Kypros (67 %), Kreikka ja Ruotsi (molemmat 60 %) ja Espanja (56 %). Virossa 19 prosenttia ja Suomessa 20 prosenttia sanoo olevansa ”täysin samaa mieltä”.

QC4.1 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?
Ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava ensisijainen tavoite kansanterveyden parantamisessa (% – EU27)

QC4.1 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (Prosentteina ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Niiden vastaajien osuus, jotka olivat yhtä mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava etusijalla kansanterveyden parantamisessa, on vähentynyt 20 maassa maaliskuusta 2021 lähtien.³¹ Suurin vähennys on havaittu Virossa (60 %, -16 prosenttiyksikköä), Tšekissä (72 %, -14 prosenttiyksikköä) ja Slovakiassa (81 %, -8 prosenttiyksikköä). Sopimustasot ovat nousseet viidessä maassa, mukaan lukien Malta (98 prosenttia, +5 prosenttiyksikköä), mutta pysyneet ennallaan Kreikassa (94 prosenttia) ja Ranskassa (90 prosenttia).

QC4.1 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamiseksi (%)

	EU27	MT	SE	HU	CY	SE	EL	FR	HR	FI	DK	IE	ES	LT	LU	SI	PL	PT	OL E	BG	NL	LV	OS OIT TE ES SA	DE	RO	SK	CZ	EE	
Toukokuu 2023	84	98	89	87	93	88	94	90	90	67	84	89	89	86	88	84	80	94	85	82	83	73	75	81	64	81	72	60	
Yhteensä "Hyväksytty"																													
Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼3	*5	*4	2	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼7	▼8	▼14	▼16	
Toukokuu 2023	12	1	8	11	6	11	5	7	9	27	10	7	6	7	10	15	16	1	12	9	15	18	19	14	31	12	21	28	
Yhteensä "Disagree"																													
Δ Maalis-huhtikuu 2021	2	▼2	▼3	=	2	▼2	=	1	1	▼5	▼3	▼2	1	▼5	1	2	*5	▼1	1	*5	3	▼4	2	*5	11	6	7	*4	
Toukokuu 2023	4	1	3	2	1	1	1	3	1	6	6	4	5	7	2	1	4	5	3	9	2	9	6	5	5	7	7	12	
En tiedä																													
Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	*5	*4	1	7	1	=	▼2	*4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	12	

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että vähintään kahdeksan kymmenestä vastaajasta kussakin ryhmässä on samaa mieltä ilmastomuutoksen torjumisesta ja ympäristökysymyksistä olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamiseksi. Kun otetaan huomioon yhteisymmärryksen korkea taso, merkittäviä eroja on suhteellisen vähän:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Näin tekee 88 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava luku on 82 prosenttia 55-vuotiaista tai sitä vanhemmista.
- Mitä kauemmin vastaajat pysyivät koulutuksessa, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 86 prosenttia, kun taas vähintään 15-vuotiaista 80 prosenttia.

Mielipiteet ilmastomuutoksesta ovat kuitenkin vaikuttavia. Vastaajat, jotka uskovat ilmastomuutoksen olevan vakavin (93 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (90 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä niistä, joiden mielestä ilmastomuutos ei ole yksi vakavimmista ongelmista (78 %).

Lisäksi vastaajat, jotka pitävät ilmastomuutosta erittäin vakavana ongelmana (91 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka pitävät sitä melko vakavana (70 %) tai ei vakavana (45 %). Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (89 % vs. 75 %).

QC4_1 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastomuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava ensisijainen tavoite kansanterveyden parantamisessa (% – EU)

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	84	12	4
Sukupuoli			
Äijä	84	13	3
Nainen	84	11	5
Ikä			
15–24	88	10	2
25–39	85	12	3
40–54	84	13	3
55+	82	12	6
Koulutus (loppu)			
—15	80	10	10
16–19	84	13	3
20+	86	12	2
Opiskelee edelleen	90	8	2
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	85	13	2
Johtajat	87	12	1
Muut valkoiset kaulukset	85	12	3
Ruumiillisen työn tekijät	83	14	3
Talohenkilöt	82	12	6
Työtön	82	13	5
Eläkkeellä	82	11	7
Opiskelijat	90	8	2
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	82	13	5
Aika ajoin	81	14	5
Lähes koskaan/ei koskaan	86	10	4
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	82	11	7
Alempi keskiluokka	82	14	4
Keskiluokka	86	11	3
Ylempi keskiluokka	86	13	1
Ylempi luokka	86	13	1
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	93	5	2
Yksi ongelmista	90	7	3
Ei ongelma	78	16	6
Käsitys ilmastomuutoksesta			
Ei vakava ongelma	45	49	6
Melko vakava ongelma	70	23	7
Erittäin vakava ongelma	91	6	3
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	89	8	3
Ei	75	19	6

6. Suhtautuminen ilmastonmuutoksesta aiheutuvien kustannusten ja vihreän siirtymän kustannusten väliseen kompromissiin

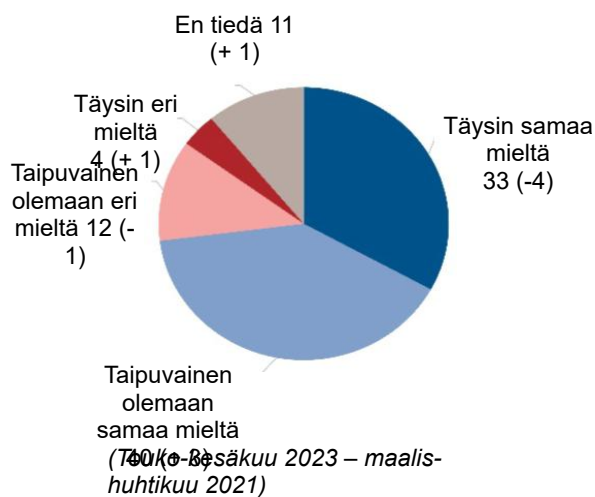
Lähes kolme neljäsosaa eurooppalaisista on sitä mieltä, että ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset.

Yli seitsemän kymmenestä vastaajasta (73 %, --1 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021 lähtien) on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksesta johtuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset, mukaan lukien 33 % (-4 prosenttiyksikköä), jotka ovat "täysin samaa mieltä". Sitä vastoin 16 % (ei muutosta) on eri mieltä tämän väitteen kanssa, kun taas 11 % (+ 1 prosenttiyksikköä) sanoo, että he eivät tiedä.

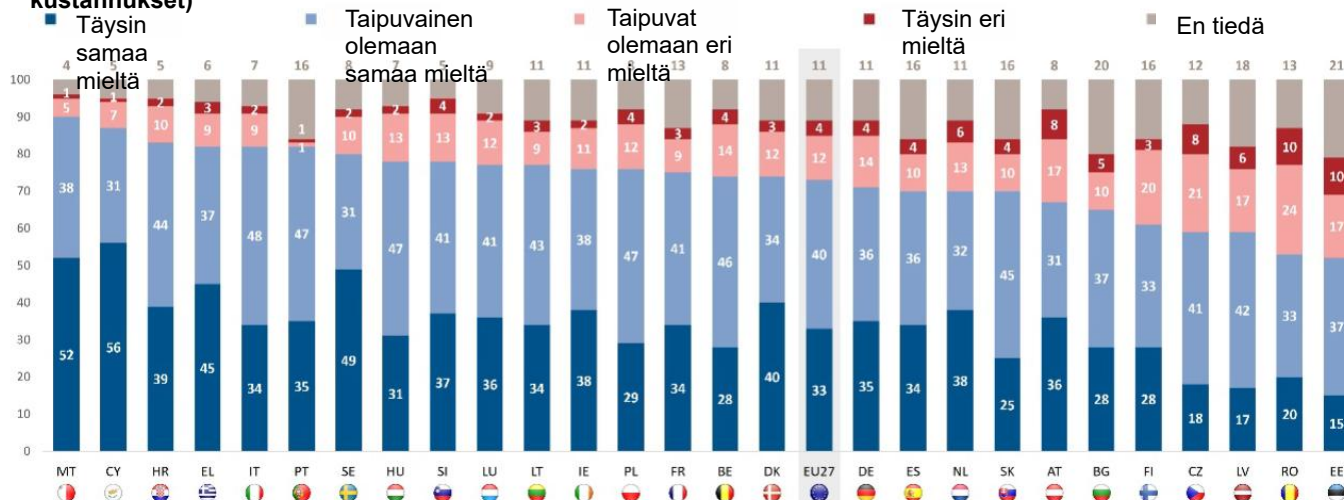
Suurin osa kunkin jäsenvaltion vastaajista on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksesta johtuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset. Eniten yksimielisyyttä havaittiin Maltassa (90 %), Kyproksessa (87 %) ja Kroatiassa (83 %), kun taas yli puolet Virossa (52 %), Romaniassa (53 %), Latviassa ja Tšekissä (59 %) ovat samaa mieltä.

Kypros (56 %) ja Malta (52 %) ovat ainoita maita, joissa ainakin puolet sanoo olevansa "täysin samaa mieltä" tämän lausunnon kanssa. Asteikon toisessa päässä 15 prosenttia Virossa, 17 prosenttia Latviassa ja 18 prosenttia Tšekissä "täysin samaa mieltä".

QC4.2 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon korkeammat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset (% – EU27)

QC4.2 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä? (Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat prosenttia suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maalis-huhtikuun 2021³²jälkeen lausuman taso on laskenut 18 jäsenvaltiossa, mukaan lukien Virossa (52 %, -23 prosenttiyksikköä), Slovakiassa (70 %, -12 prosenttiyksikköä), Tšekissä (59 %, -12 prosenttiyksikköä), Latviassa (59 %, -10 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (76 %, -10 prosenttiyksikköä). Toisaalta sopimus on lisääntynyt kahdeksassa maassa, muun muassa Maltassa (90 %, +9 prosenttiyksikköä), Ranskassa (75 %, +6 prosenttiyksikköä) ja Unkarissa (78 %, +6 prosenttiyksikköä). Alankomaissa mielipiteet eivät ole muuttuneet (70 %).

"Ei tiedä" -taso on kasvanut vähintään 10 prosenttiyksikköä kahdeksassa maassa, erityisesti Virossa (21 %, +21 prosenttiyksikköä), Latviassa (18 %, +18 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (16 %, +16 prosenttiyksikköä).

QC4.2 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon korkeammat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset (%)

		EU27	MT	FR	HU	SE	BG	PL	ES	CY	NL	DE	SE	DK	EL	HR	LT	OS OIT TE ES SA	LU	SI	RO	OL E	PT	FI	IE	LV	CZ	SK	EE
Yhteensä "Hyväksytty"	Touko- kesäkuu 2023	73	90	75	78	82	65	76	70	87	70	71	80	74	82	83	77	67	77	78	53	74	82	61	76	59	59	70	52
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	▼1	9	6	6	*4	3	3	1	1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼6	▼6	▼8	▼9	▼9	▼9	▼10	▼10	▼12	▼12	▼23
"Disagree" yhteensä	Touko- kesäkuu 2023	16	6	12	15	11	15	16	14	8	19	18	12	15	12	12	12	25	14	17	34	18	2	23	13	23	29	14	27
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	=	▼1	▼1	▼1	▼4	6	=	=	1	▼1	2	▼6	▼7	1	2	▼7	*5	▼3	2	11	1	▼6	▼7	▼1	▼8	1	6	2
En tiedä	Touko- kesäkuu 2023	11	4	13	7	7	20	8	16	5	11	11	8	11	6	5	11	8	9	5	13	8	16	16	11	18	12	16	21
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	1	▼8	▼5	▼5	=	▼9	▼3	▼1	▼2	1	=	8	10	2	1	11	▼1	9	*4	▼3	8	*15	—16	11	18	11	6	(21)

32 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Tämä oli uusi kohta vuonna 2021, joten vuoden 2019 vertailua ei ole tehty.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että vähintään kaksi kolmasosaa kunkin ryhmän vastaajista on sitä mieltä, että ilmastomuutoksen aiheuttamien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset. Siinä korostetaan myös seuraavia seikkoja:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: Näin tekee 80 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun vastaava luku on 68 prosenttia 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin hän on samaa mieltä: Vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 77 prosenttia on samaa mieltä, kun 15 vuotta täyttäneiden osuus on 66 prosenttia.
- Opiskelijat (80 %) ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin muut yhteiskunnallis-ammattilliset ryhmät, ja erityisesti eläkeläiset ja kotihenkilöt (molemmat 67 %).
- Vastaajat, jotka katsovat olevansa ylemmän keskiluokan (80 %), ovat todennäköisimmin samaa mieltä, erityisesti verrattuna niihin, jotka pitävät itseään työväenluokkaan kuuluvina (67 %).

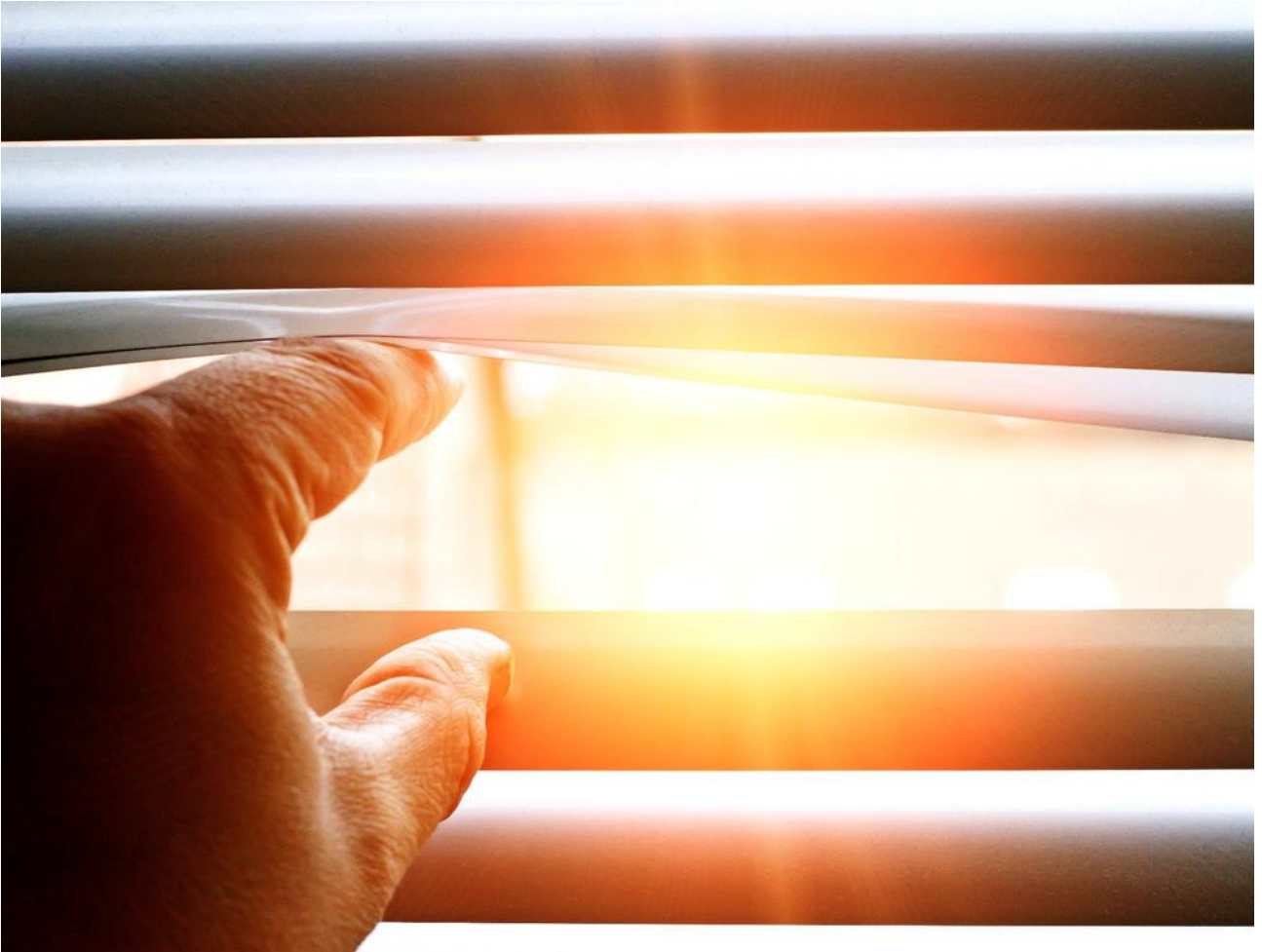
Analyyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat, että ilmastomuutos on vakavin (85 %) tai yksi maailman vakavimmista ongelmista (79 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä niistä, jotka eivät usko ilmastomuutoksen olevan yksi vakavimmista ongelmista (67 %). Se osoittaa myös, että vastaajat, jotka pitävät ilmastomuutosta erittäin vakavana ongelmana (80 %), ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, joiden mielestä se on melko vakava (60 %) tai ei vakava (36 %). Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi, ovat todennäköisemmin samaa mieltä kuin ne, jotka eivät ole (78 % vs. 66 %).

QC4_2 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

Ilmastomuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon korkeammat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset (% – EU)

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	73	16	11
Sukupuoli			
Äijä	74	17	9
Nainen	72	15	13
Ikä			
15–24	80	12	8
25–39	76	16	8
40–54	76	16	8
55+	68	16	16
Koulutus (loppu)			
—15	66	12	22
16–19	72	18	10
20+	77	15	8
Opiskelee edelleen	80	12	8
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	75	17	8
Johtajat	79	15	6
Muut valkoiset kaulukset	78	15	7
Ruumiillisen työn tekijät	72	18	10
Talohenkilöt	67	17	16
Työtön	70	17	13
Eläkkeellä	67	15	18
Opiskelijat	80	12	8
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	71	16	13
Aika ajoon	72	17	11
Lähes koskaan/ei koskaan	75	14	11
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	67	15	18
Alempi keskiluokka	73	16	11
Keskiluokka	76	16	8
Ylempi keskiluokka	80	15	5
Ylempi luokka	75	17	8
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	85	9	6
Yksi ongelmista	79	11	10
Ei ongelma	67	20	13
Käsitys ilmastomuutoksesta			
Ei vakava ongelma	36	52	12
Melko vakava ongelma	60	26	14
Erittäin vakava ongelma	80	10	10
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	78	13	9
Ei	66	20	14

IV. TULEVAISUUTEEN KATSOMINEN

1. Jäsenvaltioiden nykyiset toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi

Lähes seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta uskoo, että heidän kansallinen hallituksensa ei tee tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

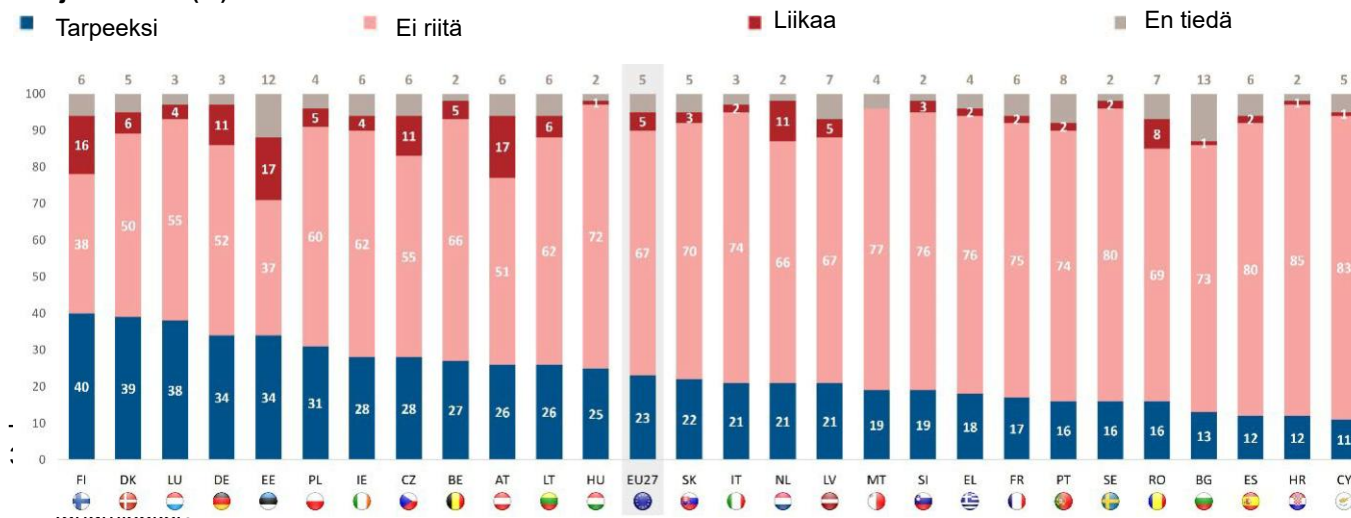
Kyselyn perusteella 67 prosenttia vastaajista katsoo, että heidän maansa hallitus ei tee tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Tämä merkitsee kahdeksan prosenttiyksikön laskua maaliskuusta 2021 lähtien.³³ Lähes neljännes (23 %, + 4 prosenttiyksikköä) uskoo, että niiden kansallinen hallitus tekee tarpeeksi, kun taas 5 % (+ 2 prosenttiyksikköä) sanoo, että liikaa tehdään. Yksi kahdestakymmenestä (5 %, + 2 prosenttiyksikköä) sanoo, että he eivät tiedä.

Yhtä jäsenvaltiota lukuun ottamatta vastaajat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että heidän kansallinen hallituksensa ei tee tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Näin ajattelee vähintään kahdeksan kymmenestä Kroatiassa (85 %), Kyproksessa (83 %) sekä Espanjassa ja Ruotsissa (kukin 80 %), kuten Virossa 37 % (34 %, jotka sanovat "riittäväksi"), 50 % Tanskassa ja 51 % Itävallassa.

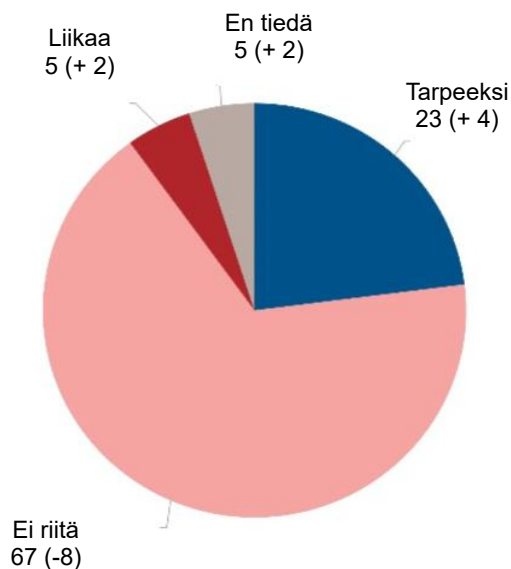
Poikkeuksena on Suomi, jossa 40 prosenttia sanoo, että maan hallitus tekee tarpeeksi ja 38 prosenttia sanoo, ettei se tee tarpeeksi. Vähintään kolme kymmenestä vastaajasta Tanskassa (39 %), Luxemburgissa (38 %), Saksassa, Virossa (molemmat 34 %) ja Puolassa (31 %) katsoo myös, että heidän hallituksensa tekee tarpeeksi.

Kuudessa maassa vähintään joka kymmenes vastaajista

QC7. Luuletko, että (NATIONALITY) hallitus tekee tarpeeksi, ei tarpeeksi tai liikaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi? (%)

QC7. Luuletko, että (NATIONALITY) hallitus tekee tarpeeksi, ei tarpeeksi tai liikaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi? (% EI27)

(Touko-kesäkuu 2023 – maaliskuusta 2021)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maalis-huhtikuun 2021 jälkeen tapahtunut kansallinen kehitys vastaa³⁴ yleensä EU:n yleistä suuntausta: vastaajat ovat nyt todennäköisemmin sitä mieltä, että kansallinen hallitus tekee tarpeeksi ja vähemmän todennäköisesti ajattelee, että se ei tee tarpeeksi.

Niiden vastaajien osuus, jotka katsovat kansallisen hallituksen tekevän tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi, on kasvanut 19 maassa, mukaan lukien Belgiassa (27 %, + 13 prosenttiyksikköä) ja Irlannissa (28 %, + 10 prosenttiyksikköä). Se on laskenut neljässä maassa, kuten Itävallassa (26 %, -7 prosenttiyksikköä), ja se on pysynyt vakaana neljässä maassa.

23 jäsenvaltiossa vastaajat ovat nyt harvemmin sanoneet, että heidän kansallinen hallituksensa ei tee tarpeeksi. Itse asiassa lasku on kymmenessä maassa vähintään 10 prosenttiyksikköä, ja suurinta on Virossa (37 %, -29 prosenttiyksikköä), Tšekissä (55 %, -22 prosenttiyksikköä) ja Liettuaassa (62 %, -18 prosenttiyksikköä). Muissa neljässä maassa suuntaus on kääntynyt päinvastaiseksi, ja suurin kasvu on Ruotsissa (80 %, + 11 prosenttiyksikköä).

Viro (17 %, + 11 prosenttiyksikköä) on ainoa maa, jossa on tapahtunut vähintään kymmenen prosenttiyksikön muutos niiden vastaajien osuudessa, joiden mielestä heidän maansa hallitus tekee liikaa.

QC7 Oletteko sitä mieltä, että (NATIONALITY) hallitus tekee tarpeeksi, ei tarpeeksi tai liikaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi?

(%)

		EU27	OLE	IE	SE	LT	SK	CZ	DE	LU	RO	EE	FR	BG	EL	PL	SI	DK	HR	MT	PT	ES	LV	HU	FI	NL	SE	CY	OS OIT TE ES SA
Tarpeeksi	Touko-kesäkuu 2023	23	27	28	21	26	22	28	34	38	16	34	17	13	18	31	19	39	12	19	16	12	21	25	40	21	16	11	26
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	*4	13	10	9	9	9	8	8	8	7	6	*5	3	3	3	3	2	2	2	2	=	=	=	=	=	▼2	▼5	▼6
Ei riitä	Touko-kesäkuu 2023	67	66	62	74	62	70	55	52	55	69	37	75	73	76	60	76	50	85	77	74	80	67	72	38	66	80	83	51
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	▼8	▼16	▼15	▼10	▼18	▼12	▼22	▼15	▼8	▼10	▼29	▼6	▼5	▼2	▼7	▼6	▼6	▼4	▼2	▼11	▼2	▼4	1	*4	▼5	11	7	▼3
Liikaa	Touko-kesäkuu 2023	5	5	4	2	6	3	11	11	4	8	17	2	1	2	5	3	6	1	0	2	2	5	1	16	11	2	1	17
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	2	2	▼1	1	3	2	8	7	▼2	1	11	=	=	=	2	2	▼1	1	▼1	1	1	▼3	=	▼9	6	▼8	▼2	9
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	5	2	6	3	6	5	6	3	3	7	12	6	13	4	4	2	5	2	4	8	6	7	2	6	2	2	5	6
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	2	1	6	=	6	1	6	=	2	2	12	1	2	▼1	2	1	*5	1	1	8	1	7	▼1	*5	1	2	1	1

34 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Tämä oli uusi kysymys vuonna 2021, joten vuoden 2019 vertailua ei ole.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografisessa analyysissä keskitytään vastaajiin, joiden mielestä heidän kansallinen hallintonsa ei tee tarpeeksi ilmastomuutoksen torjumiseksi. Komitea korostaa, että kustakin ryhmästä vähintään kuusi kymmenestä pitää tätä lausuntoa, ja havainnollistaa myös seuraavaa:

- Mitä nuorempi vastaaja on, sitä todennäköisemmin kansallinen hallitus ei tee tarpeeksi: Näin sanoo 75 % 15–24-vuotiaista ja 63 % 55-vuotiaista tai sitä vanhemmista.
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin he luulevat, että heidän hallituksensa ei tee tarpeeksi: Vähintään 20 vuotta täyttäneistä 69 prosenttia, kun vastaava luku oli 61 prosenttia vähintään 15-vuotiaista.
- Opiskelijat (76 %) ovat paljon todennäköisemmin kuin muut yhteiskunnallis-ammattilliset ryhmät sanovat, että hallitus ei tee tarpeeksi.
- Mitä korkeammalla sosiaalisella tasolla vastaaja katsoo olevansa, sitä todennäköisemmin he sanovat, että kansallinen hallitus ei tee tarpeeksi.

Analyyysi osoittaa myös, että vastaajat, jotka uskovat, että ilmastomuutos on maailman vakavin ongelma (80 %), ajattelevat todennäköisemmin näin kuin ne, joiden mielestä ilmastomuutos on yksi vakavimmista (72 %) tai ei yksi vakavimmista ongelmista (60 %). Se osoittaa myös, että vastaajat, joiden mielestä ilmastomuutos on erittäin vakava ongelma (74 prosenttia), ajattelevat paljon todennäköisemmin, että heidän kansallinen hallitus ei tee tarpeeksi verrattuna niihin, jotka pitävät sitä vähemmän vakavana. Lopuksi vastaajat, jotka ovat ryhtyneet toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi, ajattelevat todennäköisemmin, että kansallinen hallitus ei tee tarpeeksi kuin ne, jotka eivät ole ryhtyneet toimiin (70 prosenttia vs. 61 prosenttia).

QC7 Oletteko sitä mieltä, että (NATIONALITY) hallitus tekee tarpeeksi, ei tarpeeksi tai liikaa ilmastomuutoksen torjumiseksi?

(% – EU)

	Tarpeeksi	Ei riitä	Liikaa	En tiedä
EU27	23	67	5	5
Sukupuoli				
Äijä	23	66	7	4
Nainen	23	68	4	5
Ikä				
15–24	18	75	2	5
25–39	21	70	6	3
40–54	25	66	6	3
55+	25	63	6	6
Koulutus (loppu)				
—15	26	61	4	9
16–19	25	65	6	4
20+	22	69	5	4
Opiskelee edelleen	18	76	2	4
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka				
Itsenäiset ammatinharjoittajat	22	69	7	2
Johtajat	23	69	6	2
Muut valkoiset kaulukset	24	67	6	3
Ruumiillisen työn tekijät	24	65	7	4
Talohenkilöt	24	65	4	7
Työtön	21	68	6	5
Eläkkeellä	24	63	5	8
Opiskelijat	18	76	2	4
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet				
Suurimman osan ajasta	19	70	6	5
Aika ajojin	23	67	5	5
Lähes koskaan/ei koskaan	24	66	6	4
Harkitse kuulumista				
Työväenluokka	23	65	4	8
Alempi keskiluokka	23	67	6	4
Keskiluokka	24	68	5	3
Ylempi keskiluokka	22	71	5	2
Ylempi luokka	20	75	5	0
Ilmastomuutos				
Suurin ongelma	16	80	1	3
Yksi ongelmista	22	72	2	4
Ei ongelma	26	60	8	6
Käsitys ilmastomuutoksesta				
Ei vakava ongelma	32	31	32	5
Melko vakava ongelma	35	49	9	7
Erittäin vakava ongelma	20	74	2	4
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi				
Kyllä	23	70	4	3
Ei	25	61	8	6

2. Uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet

Lähes yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta pitää tärkeänä, että heidän kansallinen hallitus ja Euroopan unioni asettavat kunnianhimoiset tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

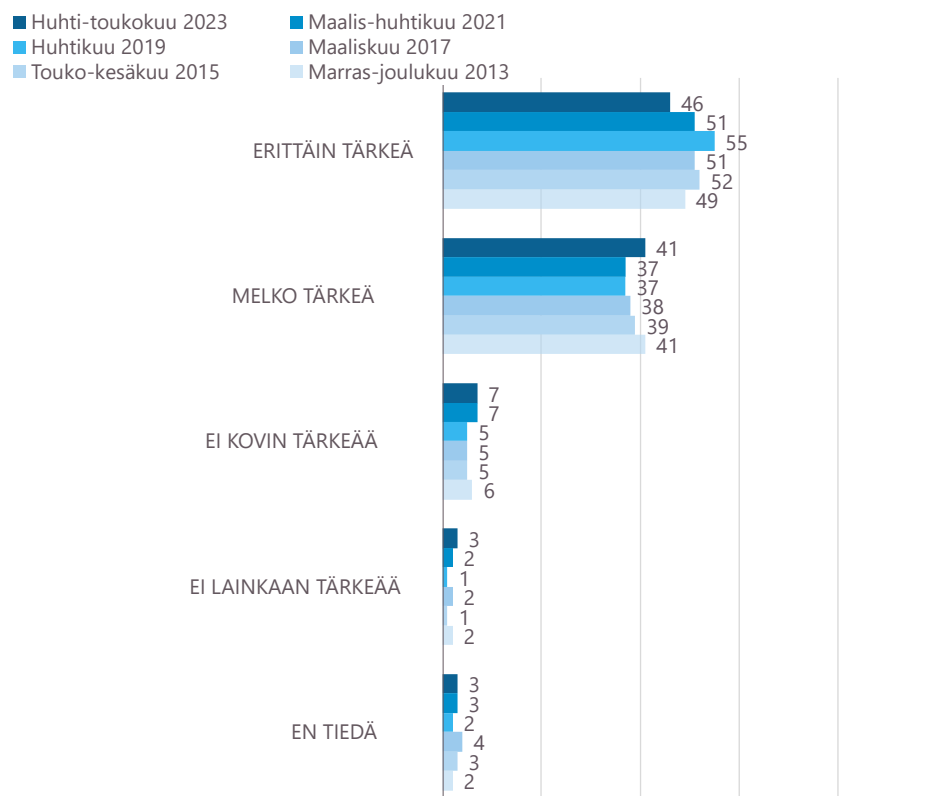
Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeää heidän kansallisen hallituksensa on, ja Euroopan unioni asetti kunnianhimoiset tavoitteet uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, lisäämiselle vuoteen 2030 mennessä.³⁵

Lähes yhdeksän kymmenestä (87 prosenttia, -1 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021) pitää tärkeänä, että niiden kansallinen hallitus asettaa tälle alalle kunnianhimoisia tavoitteita, ja 46 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä) pitää tätä erittäin tärkeänä. Sen sijaan

10 % (+ 1 prosenttiyksikköä) ei pidä tätä tärkeänä, kun taas 3 % (ei muutosta) sanoo, että he eivät tiedä.

Pitkän aikavälin trendi osoittaa, että yhteisymmärrys on nyt kaikkien aikojen alhaisimmalla tasolla. Lisäksi niiden vastaajien osuus, jotka pitävät kunnianhimoisia tavoitteita ”erittäin tärkeinä”, on myös kaikkien aikojen alhaisimmalla tasolla, kolme pistettä alle edellisen vuoden 2013 alimman tason.

QC8.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset asettavat kunnianhimoisia tavoitteita uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkovoiman, lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä? (Kansallinen hallitus (% – EU27))

³⁵ QC8. Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkovoiman, määrää vuoteen 2030 mennessä? QC8.1 (NATIONALITY) Hallitus; QC8.2 Euroopan unioni.

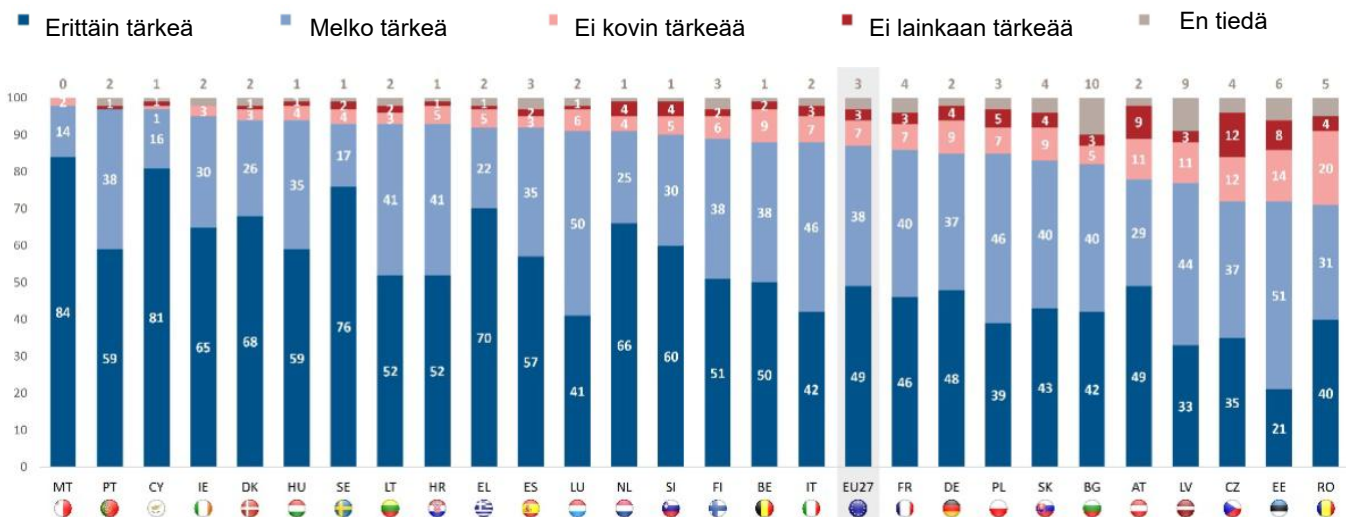
Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansallisella tasolla yli kaksi kolmasosaa vastaajista kussakin maassa pitää tärkeänä, että heidän kansallinen hallituksensa asettaa kunnianhimoiset tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tämä näkemys on lähes yleinen Maltassa ja Portugalissa (98 prosenttia) ja Kyproksessa (97 prosenttia), ja myös Virossa 69 prosenttia, Tšekissä 71 prosenttia ja Latviassa 75 prosenttia.

12 jäsenvaltiossa vähintään puolet kaikista vastaajista pitää tätä tavoitetta ”erittäin tärkeänä”, ja Maltassa (83 %), Kyproksessa (79 %) ja Ruotsissa (70 %) vähintään seitsemän kymmenestä ajattelee näin. Virossa 19 prosenttia, Latviassa 30 prosenttia ja Puolassa 31 prosenttia pitää sitä ”erittäin tärkeänä”.

QC8.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä? (% – Euroopan unioni)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maalis-huhtikuun 2021 jälkeiset kansalliset suuntaukset³⁶ ovat olleet vaihtelevia. Niiden vastaajien osuus, jotka pitävät tärkeänä, että kansallinen hallitus lisää uusiutuvan energian käyttöä vuoteen 2030 mennessä, on kasvanut 12 maassa, mukaan lukien Suomi (86 %, +11 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, -3 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019), mutta se on vähentynyt 14 maassa, mukaan lukien Viro (69 %, -14 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, 19 prosenttiyksikköä vuodesta 2019) ja Tšekissä (71 %, -10 prosenttiyksikköä). Luxemburgissa mielipiteet eivät ole muuttuneet (92 prosenttia).

QC8.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä?

(Kansallinen) hallitus (%)

		EU27	FI	MT	LT	PL	SE	SE	DK	IE	FR	EL	CY	PT	LU	HU	NL	HR	OL E	DE	ES	SI	OS OIT TE ES SA	LV	RO	BG	SK	CZ	EE
"Tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	87	86	98	92	85	89	92	93	96	87	92	97	98	92	94	91	91	89	85	91	89	81	75	76	82	82	71	69
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	▼1	11	*5	*4	*4	3	3	2	2	2	1	1	1	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼6	▼7	▼8	▼8	▼10	▼14
"Ei tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	10	12	1	6	12	9	7	5	3	9	6	3	1	6	5	7	8	10	13	6	10	16	16	21	9	14	25	25
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	1	▼13	▼1	▼6	▼2	▼2	▼4	▼4	▼3	▼1	▼1	1	▼2	▼2	1	▼1	1	2	3	2	3	3	▼3	9	*5	8	6	8
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	3	2	1	2	3	2	1	2	1	4	2	0	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	9	3	9	4	4	6
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	=	2	▼4	2	▼2	▼1	1	2	1	▼1	=	▼2	1	2	=	2	1	1	=	1	=	1	9	▼2	3	=	*4	6

³⁶ Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografisessa analyysissä korostetaan, että kussakin ryhmässä yli kahdeksan kymmenestä pitää tärkeänä, että kansallinen hallitus lisää uusiutuvan energian käyttöä vuoteen 2030 mennessä. Kun otetaan huomioon yleisen yhteisymmärryksen korkea taso, merkittäviä eroja on vain vähän:

- 15–24-vuotiaat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että tämä on tärkeää, erityisesti verrattuna 55-vuotiaisiin (91 % vs. 85 %).
- Ne, joilla on harvoin tai ei koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (89 %) ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että tämä on tärkeää kuin ne, joilla on suurempia vaikeuksia.

Analyysi osoittaa kuitenkin, että vastaajat, jotka uskovat ilmastomuutoksen olevan vakavin (95 %) tai yksi maailman vakavimmista (93 %) ongelmista, ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että tämä kansallisen hallituksen toimet ovat tärkeitä kuin ne, jotka eivät pidä ilmastomuutosta vakavana ongelmana (81 %). Se osoittaa myös, että mitä vakavammin vastaajat suhtautuvat ilmastomuutokseen, sitä todennäköisemmin he pitävät tärkeänä kansallisten hallitusten toimia uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi: 93 prosenttia, jotka pitävät sitä erittäin vakavana ongelmana, pitää tätä tärkeänä, kun taas 50 prosenttia vastaajista katsoo, että ilmastomuutos ei ole vakava ongelma.

QC8_1

Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkovoiman, määrää vuoteen 2030 mennessä?

(Kansallinen) hallitus (% – EU)

	"Tärkeä" yhteensä	"Ei tärkeä" yhteensä	En tiedä
EU27	87	10	3
Sukupuoli			
Äijä	86	12	2
Nainen	88	9	3
Ikä			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	87	11	2
55+	85	11	4
Koulutus (loppu)			
—15	85	9	6
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Opiskelee edelleen	93	5	2
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	89	9	2
Johtajat	90	9	1
Muut valkoiset kaulukset	88	10	2
Ruumiillisen työn tekijät	84	14	2
Talohenkilöt	87	10	3
Työtön	87	9	4
Eläkkeellä	85	11	4
Opiskelijat	93	5	2
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	84	12	4
Aika ajoin	83	14	3
Lähes koskaan/ei koskaan	89	9	2
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	86	10	4
Alempi keskiluokka	86	12	2
Keskiluokka	88	10	2
Ylempi keskiluokka	91	8	1
Ylempi luokka	93	7	0
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	95	4	1
Yksi ongelmista	93	5	2
Ei ongelma	81	15	4
Käsitys ilmastomuutoksesta			
Ei vakava ongelma	50	46	4
Melko vakava ongelma	74	21	5
Erittäin vakava ongelma	93	5	2
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	92	6	2
Ei	79	17	4

Erityiseurobarometri 538

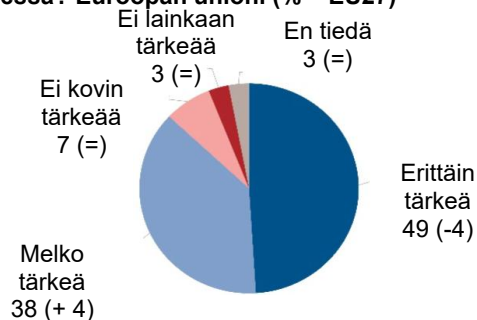
Ilmastonmuutos

Lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta (87 prosenttia, ei muutosta maaliskuuhun 2021 jälkeen) on yhtä mieltä siitä, että Euroopan unionin on tärkeää asettaa kunnianhimoisia tavoitteita uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä. 49 prosenttia (-4 prosenttiyksikköä) pitää tätä erittäin tärkeänä. Sen sijaan 10 % (ei muutosta) sanoo, että tämä ei ole tärkeää, kun taas 3 % (ei muutosta) sanoo, että he eivät tiedä.

Yli seitsemän kymmenestä vastaajasta kussakin maassa pitää tärkeänä, että Euroopan unioni asettaa tälle alalle kunnianhimoisia tavoitteita, joiden osuus vaihtelee Maltaan 98 prosentista Kyproksen ja Portugalin 97 prosentista Romanian 71 prosenttiin ja Tšekin ja Viron 72 prosenttiin.

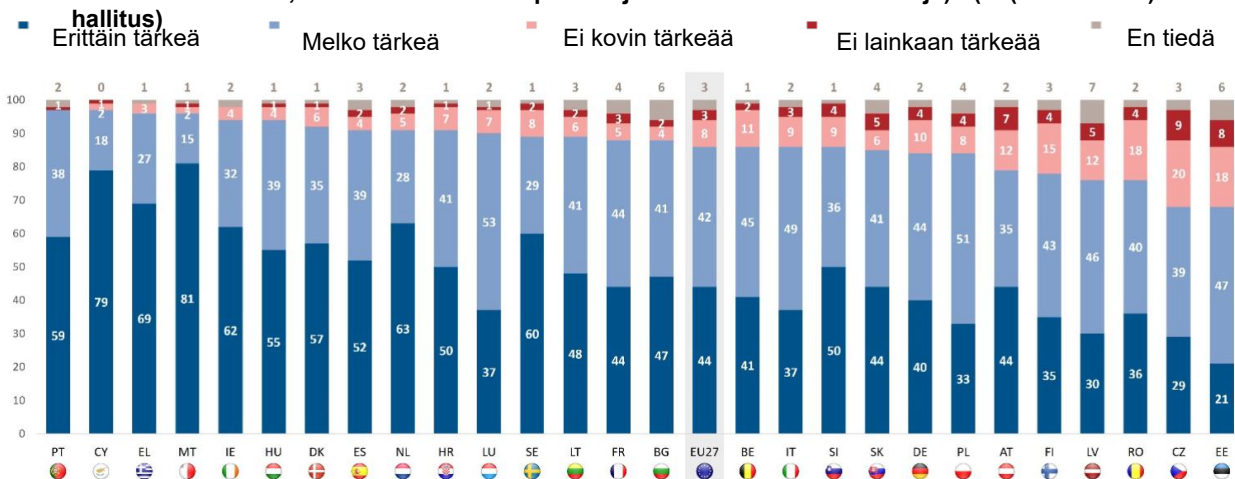
Maltalla (84 %), Kyproksella (81 %) ja Ruotsissa (76 %) vastaajistavähintään kolme neljäsosaa pitää EU:n kunnianhimoisia tavoitteita erittäin tärkeänä, kun taas Virossa 21 prosenttia, Latviassa 33 prosenttia ja Tšekissä 35 prosenttia.

QC8.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä? Euroopan unioni (% – EU27)

(Touko-kesäkuu 2023 – maaliskuuhun 2021)

QC9.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? (% (kansallinen)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Maalis-huhtikuun 2021 jälkeiset kansalliset suuntaukset³⁷ ovat jälleen erilaisia. Niiden vastaajien osuus, joiden mielestä on tärkeää, että EU lisää uusiutuvan energian käyttöä vuoteen 2030 mennessä, on kasvanut 12 maassa, mukaan lukien Suomi (89 %, + 7 prosenttiyksikköä), mutta vähentynyt 14 maassa, mukaan lukien Virossa (72 %, 13 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (77 %, -10 prosenttiyksikköä). Unkarissa mielipiteet eivät ole muuttuneet (94 prosenttia).

QC8.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä?

Euroopan unioni (%)

		EU27	FI	MT	SE	DK	FR	SE	HR	PL	EL	CY	LT	NL	HU	IE	DE	ES	PT	LU	SI	OL E	OS OIT TE ES SA	BG	RO	SK	CZ	LV	EE
"Tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	87	89	98	88	94	86	93	93	85	92	97	93	91	94	95	85	92	97	91	90	88	78	82	71	83	72	77	72
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	=	7	*5	*4	3	3	2	2	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼7	▼8	▼8	▼9	▼10
"Ei tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	10	8	2	10	4	10	6	6	12	6	2	5	8	5	3	13	5	1	7	9	11	20	8	24	13	24	14	22
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	=	▼10	=	▼3	▼5	▼1	▼4	▼2	1	=	=	▼3	▼1	=	▼1	3	2	=	1	3	3	6	*4	9	7	*5	1	7
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	3	3	0	2	2	4	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	10	5	4	4	9	6
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	=	3	▼5	▼1	2	▼2	1	=	▼3	▼1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	2	2	=	1	▼2	3	▼1	1	*4	9	6

³⁷ Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Tämä oli uusi kohta vuonna 2021, joten vuoden 2019 vertailua ei ole tehty.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografisesta analyysistä käy ilmi, että kussakin ryhmässä yli kahdeksan kymmenestä pitää tärkeänä, että EU lisää uusiutuvan energian käyttöä vuoteen 2030 mennessä. Yhteisymmärryksen korkea taso tarkoittaa, että on vain yksi merkittävä ero: ne, joilla on harvoin tai ei koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (89 %), pitävät tätä todennäköisemmin tärkeänä kuin ne, joilla on suurempia vaikeuksia (83 %).

Analyysi osoittaa kuitenkin, että vastaajat, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan vakavin (95 %) tai yksi vakavimmista (93 %) ongelmista, pitävät sitä todennäköisemmin tärkeänä kuin ne, jotka eivät (81 %). Se osoittaa myös, että mitä vakavammin vastaajat suhtautuvat ilmastonmuutokseen, sitä todennäköisemmin he pitävät tärkeänä, että EU ryhtyy toimiin uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi: 93 prosenttia, jotka pitävät sitä erittäin vakavana ongelmana, pitää tätä tärkeänä, kun taas 51 prosenttia vastaajista katsoo, että ilmastonmuutos ei ole vakava ongelma.

QC8_2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä?

Euroopan unioni (% – EU)

	"Tärkeä" yhteensä	"Ei tärkeä" yhteensä	En tiedä
EU27	87	10	3
Sukupuoli			
Äijä	85	12	3
Nainen	88	9	3
Ikä			
15–24	91	7	2
25–39	88	10	2
40–54	86	12	2
55+	86	10	4
Koulutus (loppu)			
—15	84	9	7
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Opiskelee edelleen	92	6	2
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	88	10	2
Johtajat	90	9	1
Muut valkoiset kaulukset	88	10	2
Ruumiillisen työn tekijät	84	13	3
Talohenkilöt	84	12	4
Työtön	88	9	3
Eläkkeellä	85	10	5
Opiskelijat	92	6	2
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	83	13	4
Aika ajoin	83	14	3
Lähes koskaan/ei koskaan	89	9	2
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	86	9	5
Alempi keskiluokka	85	13	2
Keskiluokka	87	11	2
Ylempi keskiluokka	91	8	1
Ylempi luokka	91	9	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	95	4	1
Yksi ongelmista	93	5	2
Ei ongelma	81	15	4
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	51	44	5
Melko vakava ongelma	74	21	5
Erittäin vakava ongelma	93	5	2
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	92	6	2
Ei	78	17	5

3. Energiatehokkuustavoitteet

Yli kahdeksan kymmenestä eurooppalaisesta pitää tärkeänä, että heidän kansallinen hallituksensa ja Euroopan unioni ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

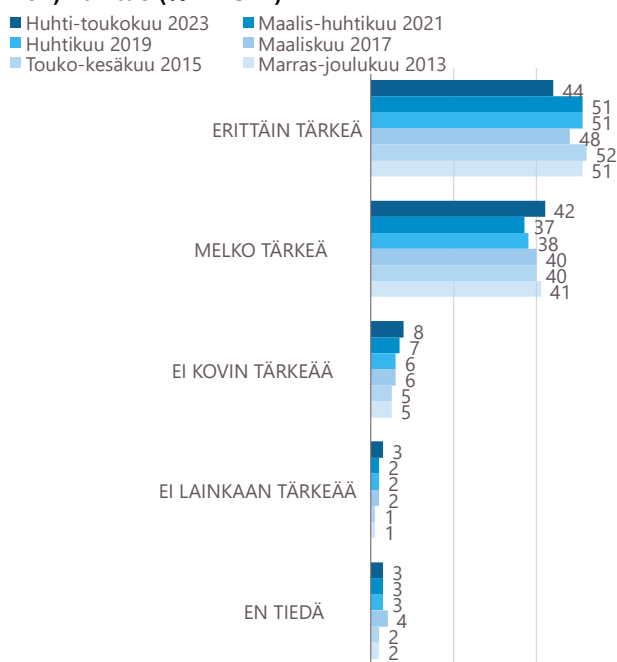
Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeää on, että heidän kansallinen hallituksensa ja Euroopan unioni ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja).³⁸³⁹

Huomattava enemmistö (86 prosenttia, -2 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021 lähtien) pitää tärkeänä, että niiden kansallinen hallitus ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä, ja 44 prosenttia (-7 prosenttiyksikköä) pitää

tätä erittäin tärkeänä. Toisaalta 11 % (+2 prosenttiyksikköä) ei pidä tätä tärkeänä, kun taas 3 % (=) sanoo, että he eivät tiedä.

Pitkän aikavälin trendi osoittaa, että se osuus, jonka mielestä tämä on tärkeää, on nyt kaikkien aikojen alhaisimmalla tasolla, kaksi pistettä alle edellisen maaliskuun 2021 alimman tason ja kuusi pistettä alempi kuin vuosina 2013–2015. Se osuus, jonka mielestä on erittäin tärkeää, että kansallinen hallitus ryhtyy toimiin, on myös kaikkien aikojen alhaisimmalla tasolla.

QC9.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? (Kansallinen) hallitus (% – EU27)

38 QC9. Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? QC9.1 (kansallinen) hallitus; QC9.2 Euroopan unioni.

39 Kysymyksen sanamuoto on muuttunut vuodesta 2021, jolloin oli tärkeää, että seuraavat viranomaiset tukevat energiatehokkuuden parantamista vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja). Tämän vuoksi trendituloksia on tulkittava varoen.

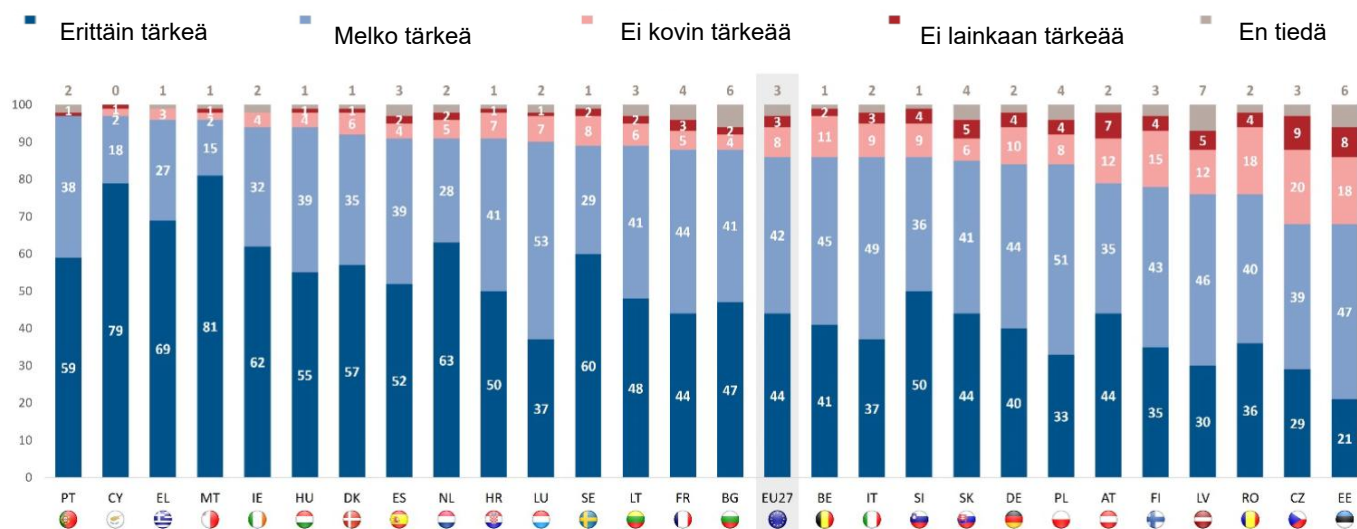
Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Yli kaksi kolmasosaa vastaajista kussakin jäsenvaltiossa pitää tärkeänä, että niiden kansallinen hallitus ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi, sillä osuus vaihtelee 97 prosentista Kyproksessa ja Portugalissa sekä 96 prosentista Kreikassa ja Maltassa 68 prosenttiin Virossa ja Tšekissä ja 76 prosenttiin Latviassa ja Romaniassa.

12 maassa ainakin puolet sanoo, että on ”erittäin tärkeää”, että niiden kansallinen hallitus ryhtyy toimiin, ja korkeimmat tasot ovat Maltalla (81 %), Kyproksella (79 %) ja Kreikassa (69 %). Sitä vastoin 21 prosenttia Virossa, 29 prosenttia Tšekissä ja 30 prosenttia Latviassa pitää tätä erittäin tärkeänä.

QC9.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? (% (kansallinen) hallitus)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansallinen kehitys maaliskuu-huhtikuun 2021 jälkeen⁴⁰ osoittaa, että 18 maassa vastaajien mielestä on nyt epätodennäköisempää, että kansallinen hallitus ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Suurin lasku on havaittu Virossa (68 %, 19 prosenttiyksikköä), Tšekissä (68 %, -14 prosenttiyksikköä) ja Romaniassa (76 %, -8 prosenttiyksikköä). Sen sijaan merkittävä osuus on kasvanut kahdeksassa maassa, mukaan lukien Suomi (78 %, +5 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021, -5 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2019). Ranskassa mielipiteet eivät ole muuttuneet (88 prosenttia).

QC9.1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esim. kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)?

(Kansallinen) hallitus (%)

		EU27	FI	MT	DK	EL	HR	SE	CY	SE	FR	IE	ES	LT	LU	PL	BG	HU	PT	NL	OS OIT TE ES SA	DE	SK	LV	SI	OL E	RO	CZ	EE
"Tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	86	78	96	92	96	91	86	97	89	88	94	91	89	90	84	88	94	97	91	79	84	85	76	86	86	76	68	68
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	▼2	*5	3	2	1	1	1	1	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼14	▼19
"Ei tärkeä" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	11	19	3	7	3	8	12	3	10	8	4	6	8	8	12	6	5	1	7	19	14	11	17	13	13	22	29	26
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	2	▼8	=	▼3	▼1	▼1	=	1	▼2	=	▼1	2	▼2	▼1	2	2	1	=	1	*5	*5	*5	▼1	*5	6	10	11	13
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	3	3	1	1	1	1	2	0	1	4	2	3	3	2	4	6	1	2	2	2	2	4	7	1	1	2	3	6
	Δ Maalis-huhtikuun 2021	=	3	▼3	1	=	=	▼1	▼2	1	=	2	▼1	3	2	▼1	=	1	2	2	▼1	=	=	7	1	1	▼2	3	6

⁴⁰ Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että kussakin ryhmässä yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta pitää tärkeänä, että kansallinen hallitus ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tämän korkean yhteisymmärryksen vuoksi merkittäviä eroja on vain vähän:

- 15–24-vuotiaat vastaajat (91 %) ovat sitä todennäköisemmin sitä mieltä, että on tärkeää, että kansalliset viranomaiset ryhtyvät toimiin kuin vanhemmat vastaajat.
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että tämä on tärkeää kuin ne, joilla on vaikeuksia useammin (88 % vs 83 %).
- Mitä korkeampi vastaaja katsoo olevansa sosiaalisilla portailla, sitä todennäköisemmin he pitävät sitä tärkeänä.

Analyysi osoittaa, että vastaajat, jotka uskovat ilmastonmuutoksen olevan vakavin (95 %) tai yksi vakavimmista (92 %) ongelmista maailmassa, ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että toimiin olisi ryhdyttävä kuin ne, jotka eivät (80 %). Mitä vakavammin vastaajat suhtautuvat ilmastonmuutokseen, sitä todennäköisemmin he pitävät tärkeänä, että kansalliset hallitukset ryhtyvät toimiin uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi: 92 prosenttia, jotka pitävät sitä erittäin vakavana ongelmana, pitää tätä tärkeänä, kun taas 52 prosenttia vastaajista katsoo, että ilmastonmuutos ei ole vakava ongelma.

QC9_1 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? (Kansallinen) hallitus

(% – EU)

	"Tärkeä" yhteensä	"Ei tärkeä" yhteensä	En tiedä
EU27	86	11	3
Sukupuoli			
Äijä	86	12	2
Nainen	87	10	3
Ikä			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	86	12	2
55+	84	12	4
Koulutus (loppu)			
—15	84	10	6
16–19	85	13	2
20+	88	10	2
Opiskelee edelleen	93	6	1
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	88	10	2
Johtajat	88	11	1
Muut valkoiset kaulukset	87	11	2
Ruumiillisen työn tekijät	84	13	3
Talohenkilöt	86	11	3
Työtön	87	9	4
Eläkkeellä	83	12	5
Opiskelijat	93	6	1
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	83	13	4
Aika ajojin	83	14	3
Lähes koskaan/ei koskaan	88	10	2
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	85	10	5
Alempi keskiluokka	85	12	3
Keskiluokka	87	11	2
Ylempi keskiluokka	90	9	1
Ylempi luokka	91	9	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	95	4	1
Yksi ongelmista	92	6	2
Ei ongelma	80	16	4
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	52	44	4
Melko vakava ongelma	74	21	5
Erittäin vakava ongelma	92	6	2
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	91	7	2
Ei	78	18	4

Erityiseurobarometri 538

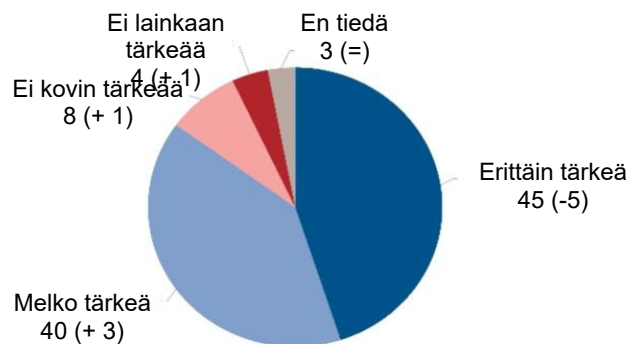
Ilmastonmuutos

Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta (85 prosenttia, -2 prosenttiyksikköä maaliskuu-huhtikuusta 2021 lähtien) pitää tärkeänä, että Euroopan unioni toteuttaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä, ja 45 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä) pitää tätä erittäin tärkeänä. Hieman yli joka kymmenes (12 %, + 2 prosenttiyksikköä) ei pidä EU:n säädöksiä tärkeänä, ja 3 % (ei muutosta) ei tiedä.

Kansallinen analyysi osoittaa, että yli kaksi kolmasosaa vastaajista kussakin jäsenvaltiossa pitää tärkeänä, että EU toteuttaa toimia tällä alalla. Tämä näkemys on lähes yleinen Kyproksessa, Maltassa ja Portugalissa (97 prosenttia) ja Kreikassa (96 prosenttia). Se on yleistä myös Tšekissä (68 %), Virossa (70 %) ja Romaniassa (71 %).

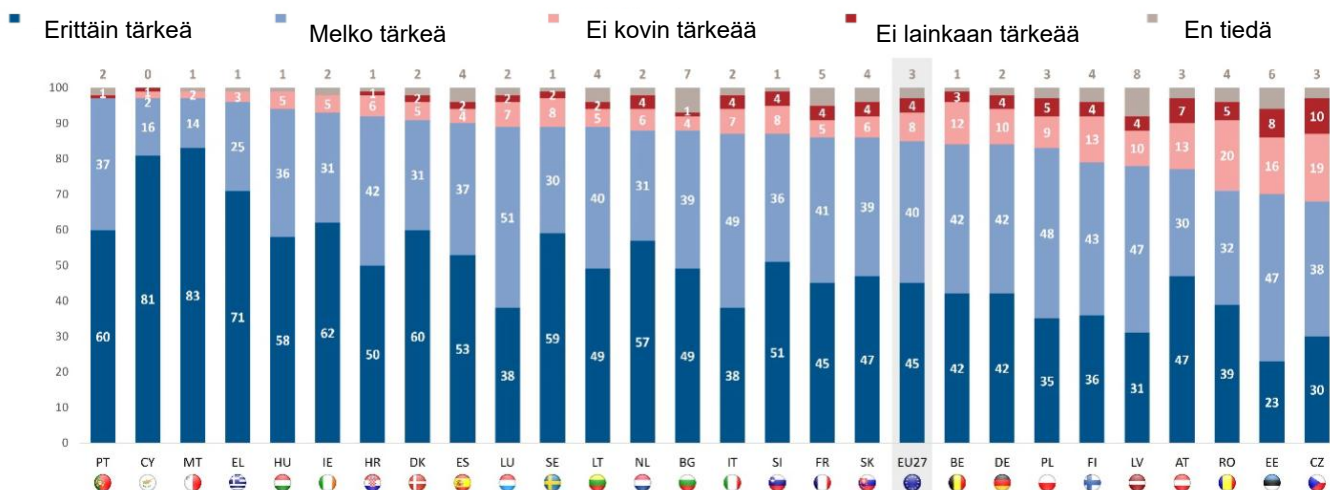
12 maassa enemmistö pitää erittäin tärkeänä, että EU ryhtyy toimiin, ja tämä koskee erityisesti Maltaa (83 prosenttia) ja Kyprosta (81 prosenttia). Vastaavasti Virossa 23 prosenttia, Tšekissä 30 prosenttia ja Latviassa 31 prosenttia.

QC9.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? Euroopan unioni. (% – EU27)

(Touko-kesäkuu 2023 – maaliskuu-huhtikuu 2021)

QC9.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? (% Euroopan unionista)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kehitys maaliskuuhun 2021 jälkeen⁴¹ on vaihtelevaa. 15 maassa vastaajat sanovat nyt vähemmän todennäköisesti, että EU:n on tärkeää toteuttaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Suurin lasku on Virossa (70 %, -17 prosenttiyksikköä), Tšekissä (68 %, -12 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (78 %, -10 prosenttiyksikköä). Sopimus on sitä vastoin kasvanut kymmenessä maassa, kuten Tanskassa (91 %, + 5 prosenttiyksikköä), Italiassa (87 %, + 5 prosenttiyksikköä) ja Suomessa (79 %, + 5 prosenttiyksikköä). Mielenpito ei ole muuttunut Unkarissa (94 %) ja Ranskassa (86 %).

QC9.2 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)?

Euroopan unioni (%)

		EU27	DK	SE	FI	MT	HR	SE	EL	CY	LU	NL	FR	HU	ES	PT	BG	OS OIT TE ES SA	DE	IE	PL	LT	SK	SI	OL E	RO	LV	CZ	EE
"Tärkeä" yhteensä	Touko- kesäkuu 2023	85	91	87	79	97	92	89	96	97	89	88	86	94	90	97	88	77	84	93	83	89	86	87	84	71	78	68	70
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	▼2	*5	*5	*5	*4	2	2	1	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼5	▼6	▼9	▼10	▼12	▼17
Yhteensä "Ei merkitystä"	Touko- kesäkuu 2023	12	7	11	17	2	7	10	3	3	9	10	9	5	6	1	5	20	14	5	14	7	10	12	15	25	14	29	24
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	2	▼6	▼4	▼9	▼1	▼2	▼3	▼1	2	▼3	▼2	1	=	2	▼1	1	3	*4	1	*5	=	*4	*5	*5	10	2	9	11
En tiedä	Touko- kesäkuu 2023	3	2	2	4	1	1	1	1	0	2	2	5	1	4	2	7	3	2	2	3	4	4	1	1	4	8	3	6
	Δ Maalis- huhtikuu 2021	=	1	▼1	*4	▼3	=	1	=	▼3	2	1	▼1	=	▼1	2	1	▼1	▼1	2	▼2	*4	=	=	1	▼1	8	3	6

41 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Tämä oli uusi kohta vuonna 2021, joten vuoden 2019 vertailua ei ole tehty.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa jälleen kerran, että yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta kussakin ryhmässä on samaa mieltä siitä, että on tärkeää, että EU toteuttaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tämän seurauksena merkittäviä eroja on vain vähän:

- 15–24-vuotiaat vastaajat (91 %) pitävät tätä toimintaa todennäköisemmin tärkeänä verrattuna vanhempiin vastaajiin.
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että tämä on tärkeää kuin ne, joilla on vaikeuksia useammin (88 % vs 82 %).
- Mitä korkeampi vastaaja katsoo olevansa sosiaalisilla portailla, sitä todennäköisemmin he pitävät sitä tärkeänä.

Analyysi osoittaa, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (94 %) tai yksi maailman vakavimmista (91 %) ongelmista, pitävät todennäköisemmin tärkeänä, että EU toteuttaa toimia energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä kuin ne, jotka eivät (80 %). Se osoittaa myös, että mitä vakavammin vastaajat suhtautuvat ilmastonmuutokseen, sitä todennäköisemmin he pitävät tärkeänä, että EU ryhtyy toimiin uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi: 92 prosenttia, jotka pitävät sitä erittäin vakavana ongelmana, pitää EU:n toimia tärkeänä, kun taas 50 prosenttia vastaajista katsoo, että ilmastonmuutos ei ole vakava ongelma.

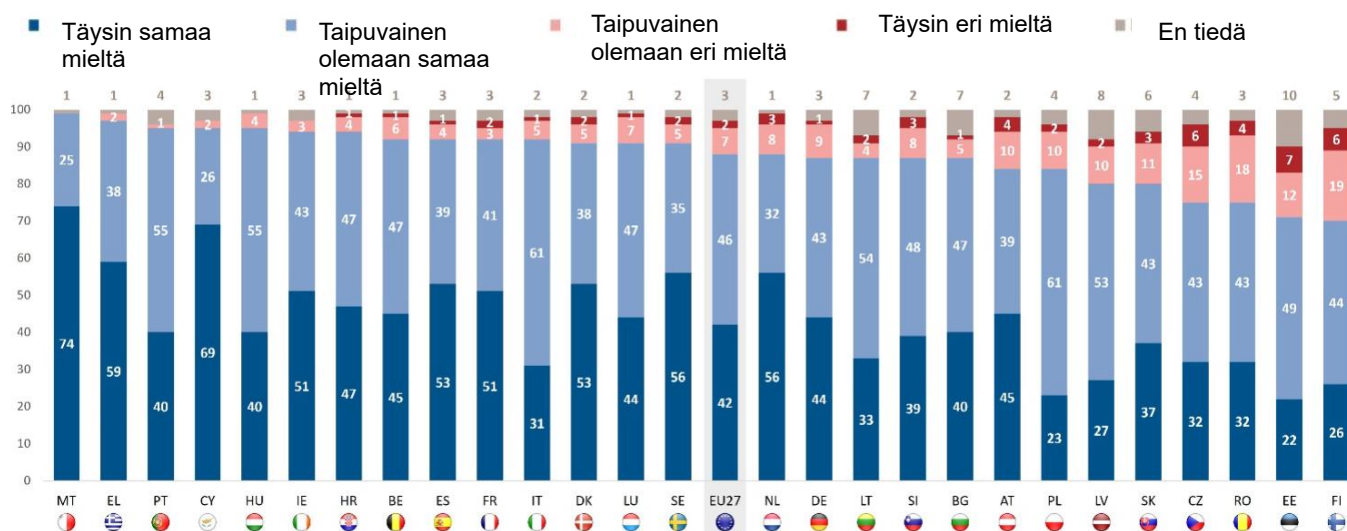
QC9_2

Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)?

Euroopan unioni (% – EU)

	"Tärkeä" yhteensä	"Ei tärkeä" yhteensä	En tiedä
EU27	85	12	3
Sukupuoli			
Äijä	85	12	3
Nainen	86	11	3
Ikä			
15–24	91	7	2
25–39	86	12	2
40–54	85	13	2
55+	84	12	4
Koulutus (loppu)			
—15	84	9	7
16–19	84	13	3
20+	87	11	2
Opiskelee edelleen	92	7	1
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	88	11	1
Johtajat	88	11	1
Muut valkoiset kaulukset	87	11	2
Ruumiillisen työn tekijät	83	14	3
Talohenkilöt	84	13	3
Työtön	86	10	4
Eläkkeellä	84	11	5
Opiskelijat	92	7	1
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	82	15	3
Aika ajoon	82	15	3
Lähes koskaan/ei koskaan	88	10	2
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	84	10	6
Alempi keskiluokka	85	12	3
Keskiluokka	86	12	2
Ylempi keskiluokka	90	9	1
Ylempi luokka	91	9	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	94	5	1
Yksi ongelmista	91	7	2
Ei ongelma	80	16	4
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	50	45	5
Melko vakava ongelma	73	21	6
Erittäin vakava ongelma	92	6	2
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	90	8	2
Ei	77	18	5

QC10. Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavasta väittämästä: Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

4. Ilmastoneutraali Eurooppa vuoteen 2050 mennessä

Lähes yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta katsoo, että kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä minimiin samalla kun kompensoidaan jäljellä olevat päästöt, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

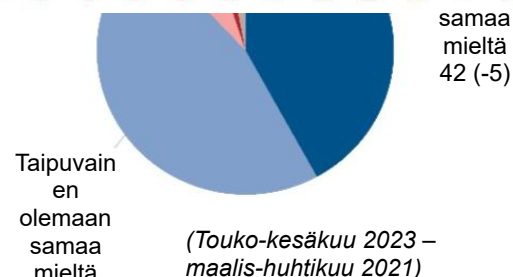
Vastaajilta kysyttiin, missä määrin he olivat samaa mieltä tai olivat eri mieltä seuraavan lausunnon kanssa: "Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä."⁴²

Lähes yhdeksän kymmenestä (88 prosenttia, -2 prosenttiyksikköä maaliskuusta 2021 lähtien) on samaa mieltä tästä lausumasta, ja 42 prosenttia (-5 prosenttiyksikköä) sanoi olevansa "täysin samaa mieltä". Lähes joka kymmenes vastaajista (9 %, +1 prosenttiyksikköä) on eri mieltä, kun taas 3 % (+1 prosenttiyksikköä) ei tiedä.

Kansallisella tasolla vähintään seitsemän kymmenestä vastaajasta kussakin maassa on samaa mieltä siitä, että kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä minimiin samalla kun kompensoidaan jäljellä olevat päästöt, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

⁴² QC10. Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavasta väittämästä: Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

Yksimielisyysaste vaihtelee Maltan 99 prosentista, Kreikan 97 prosentista ja Kyproksen, Unkarin ja Portugalin vastaajista 95 prosentista Suomen 70 prosenttiin, Viroon 71 prosenttiin ja Tšekissä ja Romaniassa 75 prosenttiin.

On yhdeksän maata, joissa vähintään puolet kaikista vastaajista on täysin samaa mieltä tästä lausunnosta. Suurimmat luvut ovat Maltalla (74 prosenttia), Kyproksella (69 prosenttia) ja Kreikassa (59 prosenttia). Asteikon toisessa päässä Virossa 22 %, Puolassa 23 % ja Suomessa 26 % ovat täysin samaa mieltä.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kansallisella tasolla yhteisymmärrys siitä, että "meidän pitäisi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä minimiin ja kompensoida jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä", on vähentynyt 19 jäsenvaltiossa,⁴³ erityisesti Virossa (71 %, 18 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021), -14 prosenttiyksikköä vuoteen 2019 verrattuna, Tšekissä (75 %, -12 prosenttiyksikköä), Puolassa (84 %, -8 prosenttiyksikköä) ja Slovakiassa (80 %, -8 prosenttiyksikköä). Sitä vastoin sopimustasot ovat nousseet kuudessa maassa, mukaan lukien Kreikassa (97 prosenttia, +5 prosenttiyksikköä), ja ne ovat pysyneet ennallaan Irlannissa (94 prosenttia) ja Ranskassa (92 prosenttia).

QC10 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavan lausunnon kanssa: Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

(%)

		EU27	EL	MT	SE	DK	CY	SE	IE	FR	OL E	HR	HU	OS OIT TE ES SA	BG	SI	ES	DE	PT	RO	LT	LU	NL	FI	LV	PL	SK	CZ	EE
Yhteensä "Hyväksytty"	Touko-kesäkuu 2023	88	97	99	92	91	95	91	94	92	92	94	95	84	87	87	92	87	95	75	87	91	88	70	80	84	80	75	71
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	▼2	*5	*4	3	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼4	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12
"Disagree" yhteensä	Touko-kesäkuu 2023	9	2	6	7	2	7	3	5	7	5	4	14	6	11	5	10	1	22	6	8	11	25	12	12	14	21	19	
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼3	▼3	▼4	▼2	▼1	▼3	▼3	▼1	=	1	1	1	1	1	2	3	=	*5	▼2	*4	*4	=	▼1	6	*5	8	8
En tiedä	Touko-kesäkuu 2023	3	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	2	7	2	3	3	4	3	7	1	1	5	8	4	6	4	10
	Δ Maalis-huhtikuu 2021	1	▼2	▼1	1	1	=	2	3	1	1	=	=	=	1	1	1	1	1	*4	▼1	7	1	1	*5	8	2	3	*4

43 Vuoteen 2021 verrattuna tutkimuksessa käytetyt menetelmät vaihtelivat täysin Belgiassa, CZ, DK, EE, IE, LV, LU, PT, FI, SE ja osittain Kreikassa, Maltassa, Alankomaissa, Sloveniassa ja Slovakiassa. Jos erot ovat merkittäviä, vertailu vuoden 2019 tuloksiin lisättiin.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kun otetaan huomioon yleinen yhteisymmärrystaso, sosioekonominen analyysi osoittaa, että yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta kussakin ryhmässä on samaa mieltä siitä, että kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä minimiin samalla kun kompensoidaan jäljellä olevat päästöt, esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n taloudesta tulisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

Keskeisissä sosiodemografisissa ryhmissä ei ole merkittäviä eroja. Analyysi osoittaa kuitenkin, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (96 %) tai yksi vakavimmista (94 %) ongelmista maailmassa, pitävät sitä todennäköisemmin tärkeänä kuin ne, jotka eivät (83 %). Se osoittaa myös, että mitä vakavammin vastaajat suhtautuvat ilmastonmuutokseen, sitä todennäköisemmin he ovat samaa mieltä: 94 prosenttia pitää sitä erittäin vakavana ongelmana, kun taas 76 prosenttia pitää sitä melko vakavana ongelmana ja 59 prosenttia pitää ilmastonmuutosta vakavana ongelmana.

QC10 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavan lausunnon kanssa: Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. (% – EU)

	Yhteensä "Hyväksytty"	"Disagree" yhteensä	En tiedä
EU27	88	9	3
Sukupuoli			
Äijä	88	10	2
Nainen	89	8	3
Ikä			
15–24	92	6	2
25–39	89	9	2
40–54	89	9	2
55+	86	9	5
Koulutus (loppu)			
—15	88	6	6
16–19	87	11	2
20+	90	8	2
Opiskelee edelleen	94	4	2
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	88	10	2
Johtajat	91	8	1
Muut valkoiset kaulukset	90	9	1
Ruumiillisen työn tekijät	87	11	2
Talohenkilöt	87	10	3
Työtön	88	8	4
Eläkkeellä	86	8	6
Opiskelijat	94	4	2
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	86	11	3
Aika ajoin	85	12	3
Lähes koskaan/ei koskaan	89	8	3
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	87	8	5
Alempi keskiluokka	88	9	3
Keskiluokka	89	9	2
Ylempi keskiluokka	90	9	1
Ylempi luokka	87	11	2
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	96	3	1
Yksi ongelmista	94	4	2
Ei ongelma	83	13	4
Käsitys ilmastonmuutoksesta			
Ei vakava ongelma	59	36	5
Melko vakava ongelma	76	19	5
Erittäin vakava ongelma	94	4	2
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	93	5	2
Ei	80	15	5

V. EU JA ENERGIAKRIISI

1. EU:n ja jäsenvaltioiden reagointi energiakriisiin vihreän energiapolitiikan avulla

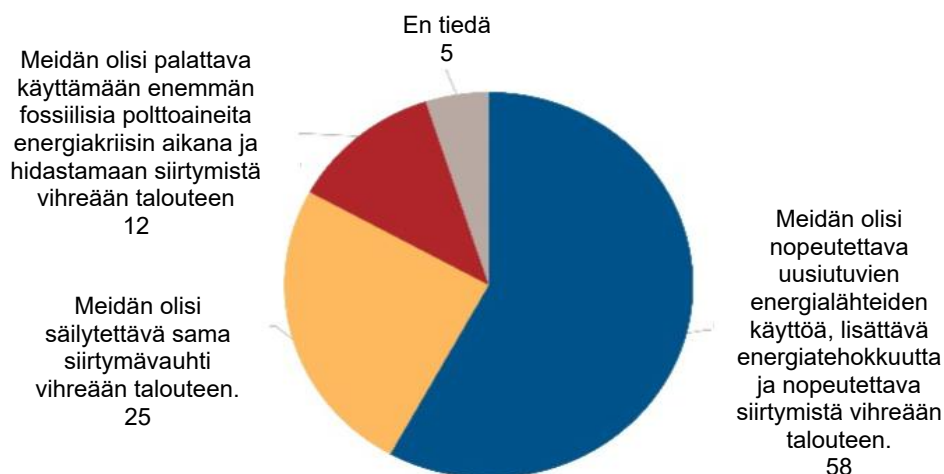
Suurin osa eurooppalaisista katsoo, että siirtymistä vihreään talouteen olisi nopeutettava

Vastaajia pyydettiin pohtimaan Venäjän toimista johtuvia energian hintapiikeitä ja kaasun toimitusrajoituksia ja kertomaan, miten he katsoivat, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan⁴⁴.

Lähes kuusi kymmenestä (58 %) katsoo, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä olisi nopeutettava, energiatehokkuutta lisättävä ja siirtymistä vihreään talouteen nopeutettava. Neljännes (25 %) katsoo, että siirtymävauhti olisi säilytettävä, kun taas 12 prosenttia katsoo, että fossiilisia polttoaineita olisi käytettävä enemmän energiakriisin aikana ja vihreään talouteen siirtymisen hidastuessa.

Uusiutuvien energialähteiden käyttöä olisi nopeutettava, energiatehokkuutta olisi lisättävä ja vihreään talouteen siirtymistä nopeutettava. Osuudet vaihtelevat Maltan 84 prosentista, Portugalin 77 prosentista ja Kyproksen 76 prosentista Viron 30 prosenttiin, Tšekin 33 prosenttiin ja Bulgarian 34 prosenttiin. EU:n itäisten alueiden vastaajien keskuudessa vallitsee yleensä alhaisempi yhteisymmärrys.

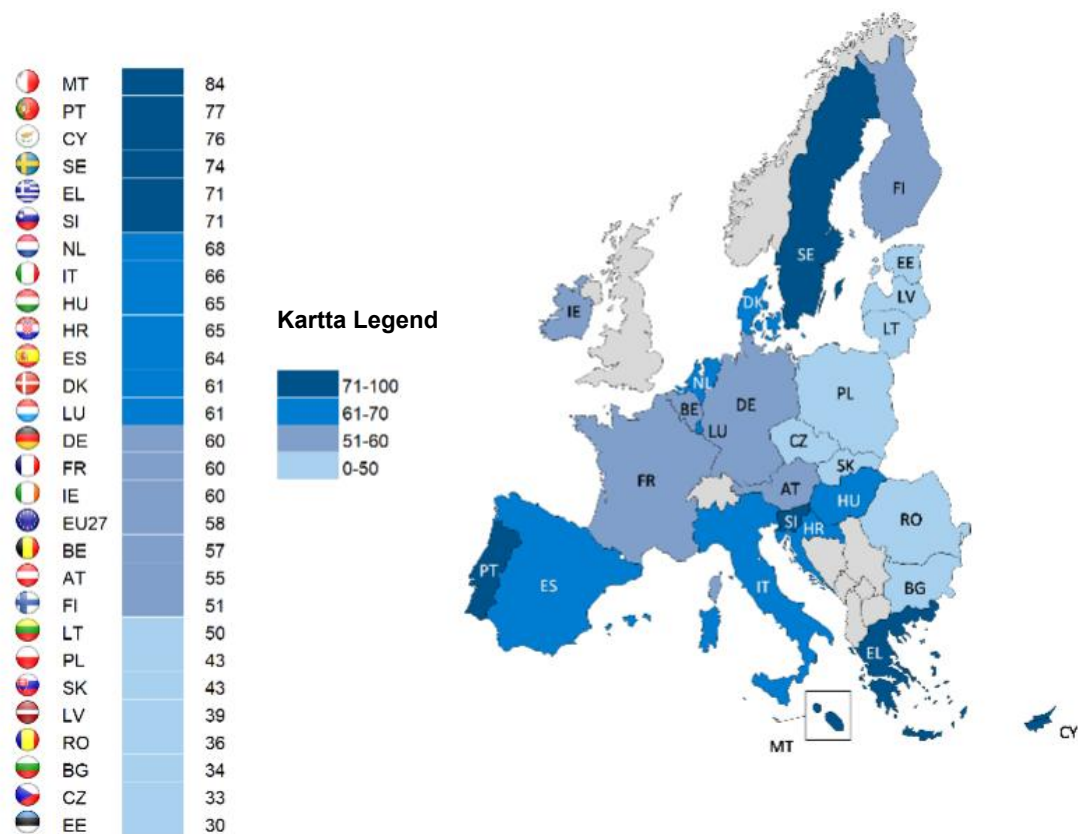
QC11 Venäjän toimista johtuvat energian hintapiikit ja kaasun toimitusrajoitukset, miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreään energiapolitiikkaan? (% – EU27)

(Touko-kesäkuu 2023)

44 QC11. Miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan energian hintapiikkien ja Venäjän toimista johtuvien kaasuntoimitusrajoitusten vuoksi?

QC11. Miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan energian hintapiikkien ja Venäjän toimista johtuvien kaasuntoimitusrajoitusten vuoksi? (% – meidän olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöä, lisättävä energiatehokkuutta ja nopeutettava siirtymistä vihreään talouteen)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

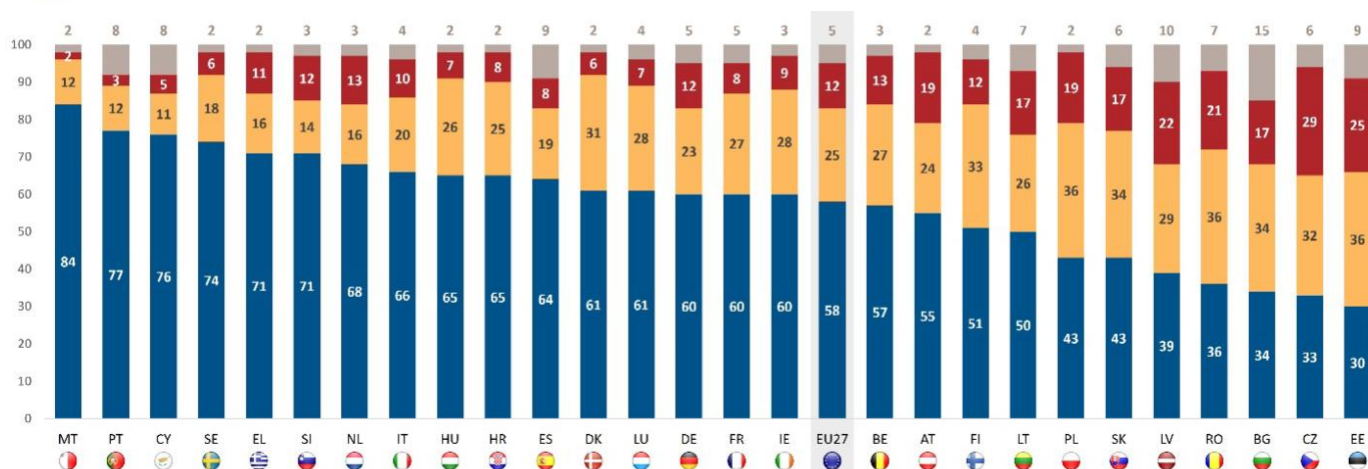
24 jäsenvaltiossa vastaajat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että siirtymistä vihreään talouteen olisi nopeutettava, mikä lisäisi uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja parantaisi energiatehokkuutta, ja 20 maassa ainakin puolet ajattelee näin. Tämä näkemys on yleisin Maltassa (84 %), Portugalissa (77 %) ja Kyproksessa (76 %) ja vähiten Virossa (30 %), Tšekissä (33 %) ja Bulgariassa (34 %).

Virossa yleisin vastaus on, että olosuhteet huomioon ottaen vihreän siirtymän tahti olisi säilytettävä (36 %). Tätä mieltä ovat myös vähintään kolme kymmenestä vastaajasta Romaniassa ja Puolassa (kukin 36 %), Bulgariassa ja Slovakiassa (34 %), Suomessa (33 %) ja Tšekissä (32 %).

Lausunto jakautuu Romaniaan (36 % vauhtiin verrattuna 36 %:iin) ja Bulgariaan (34 % ja 34 % pysyy tahdissa). On neljä maata, joissa vähintään joka viides katsoo, että olosuhteet huomioon ottaen olisi käytettävä enemmän fossiilisia polttoaineita ja että vihreä siirtymä hidastui: Tšekki (29 %), Viro (25 %), Latvia (22 %) ja Romania (21 %).

QC11. Miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan energian hintapiikkien ja Venäjän toimista johtuvien kaasuntoimitusrajoitusten vuoksi? (%)

- Meidän olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöä, lisättävä energiatehokkuutta ja nopeutettava siirtymistä vihreään talouteen.
- Meidän olisi säilytettävä sama siirtymävauhti vihreään talouteen.
- Meidän olisi palattava käyttämään enemmän fossiilisia polttoaineita energiakriisin aikana ja hidastamaan siirtymistä vihreään talouteen.
- En tiedä

Erityiseurobarometri 538

Ilmastomuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että kunkin ryhmän enemmistö katsoo, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä olisi nopeutettava, energiatehokkuutta lisättävä ja siirtymistä vihreään talouteen nopeutettava. Se paljastaa myös seuraavat erot:

- 15–54-vuotiaat vastaajat ovat sitä mieltä, että vihreää siirtymää olisi nopeutettava todennäköisemmin kuin 55-vuotiailla. Näin ajattelee esimerkiksi 64 prosenttia 15–24-vuotiaista, kun 55-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaava luku on 54 prosenttia.
- Vähintään 20 vuotta täyttäneet (64 %) ajattelevat näin todennäköisemmin kuin 15 vuotta täyttäneet tai sitä nuoremmat.
- Opiskelijat (72 %) ja johtajat (67 %) ajattelevat näin todennäköisimmin, erityisesti verrattuna työttömiin (50 %).
- Vastaajat, jotka pitävät itseään ylemmän keskiluokan (74 %) ovat todennäköisimmin ajattelevat näin, erityisesti verrattuna niihin, jotka pitävät itseään työväenluokkaan (52 %).

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, joiden mielestä ilmastomuutos on vakavin (77 %) tai yksi maailman vakavimmista (70 %) ongelmista, ovat todennäköisemmin sitä mieltä, että vihreää siirtymää olisi nopeutettava kuin ne, joiden mielestä se ei ole vakava ongelma (47 %).

Lisäksi vastaajat, jotka pitävät ilmastomuutosta erittäin vakavana ongelmana (67 %), katsovat paljon todennäköisemmin, että vihreää siirtymää olisi nopeutettava kuin ne, jotka pitävät ilmastomuutosta vähemmän vakavana. Lopuksi vastaajat, jotka ovat toteuttaneet henkilökohtaisia toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi, katsovat todennäköisemmin, että vihreää siirtymää olisi nopeutettava kuin ne, jotka eivät ole ryhtyneet mihinkään toimiin (67 % vs. 43 %).

QC11 Venäjän toimista johtuvat energian hintapiikit ja kaasun toimitusrajoitukset, miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreään energiapolitiikkaan? (% – EU)

	Meidän olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöä, lisättävä energiatehokkuutta ja nopeutettava siirtymistä vihreään talouteen.	Meidän olisi säilytettävä sama siirtymävauhti vihreään talouteen.	Meidän olisi palattava käyttämään enemmän fossiilisia polttoaineita energiakriisin aikana ja hidastamaan siirtymistä vihreään talouteen
EU27	58	25	12
Sukupuoli			
Äijä	58	26	12
Nainen	59	24	11
Ikä			
15–24	64	24	8
25–39	62	24	10
40–54	60	25	11
55+	54	25	14
Koulutus (loppu)			
—15	51	23	15
16–19	55	27	13
20+	64	23	10
Opiskelee edelleen	72	19	6
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	61	24	11
Johtajat	67	23	8
Muut valkoiset kaulukset	61	25	11
Ruumiillisen työn tekijät	55	27	13
Talohenkilöt	52	26	12
Työtön	50	29	14
Eläkkeellä	54	24	15
Opiskelijat	72	19	6
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	57	21	15
Aika ajoin	54	27	13
Lähes koskaan/ei koskaan	61	24	11
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	52	26	13
Alempi keskiluokka	54	27	14
Keskiluokka	61	25	11
Ylempi keskiluokka	74	16	9
Ylempi luokka	62	24	10
Ilmastomuutos			
Suurin ongelma	77	16	5
Yksi ongelmista	70	21	6
Ei ongelma	47	29	17
Käsitys ilmastomuutoksesta			
Ei vakava ongelma	22	28	41
Melko vakava ongelma	34	39	19
Erittäin vakava ongelma	67	22	7
On ryhtynyt toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi			
Kyllä	67	21	8
Ei	43	32	18

2. EU:n ja jäsenvaltioiden toimet taloudellisen paineen lievittämiseksi

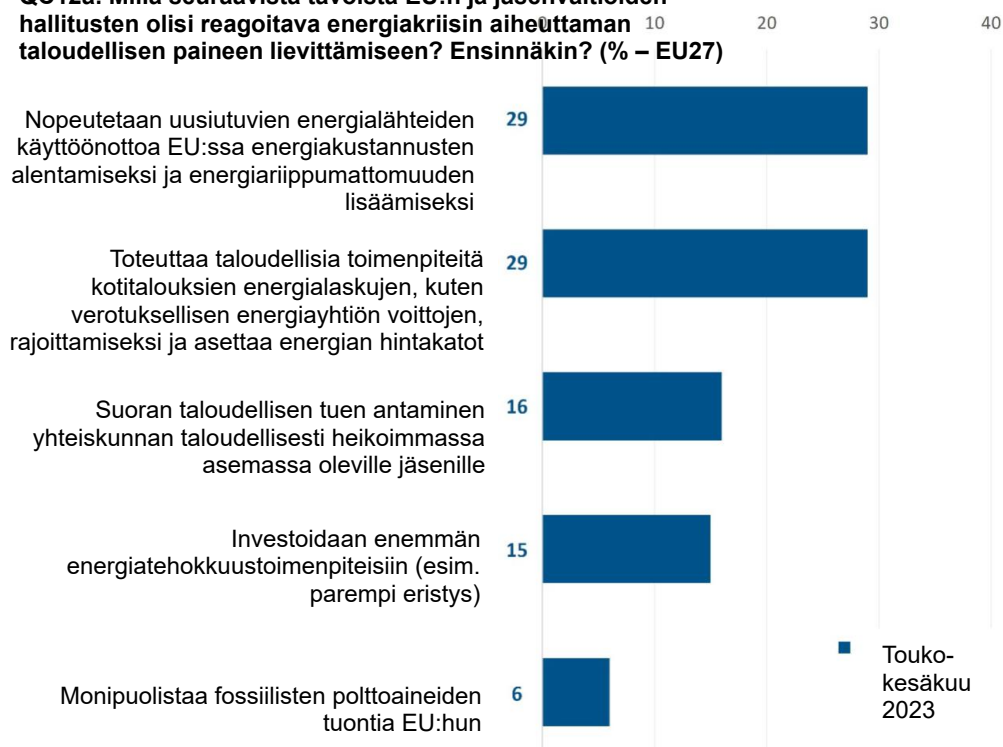
Uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen EU:ssa ja taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi ovat eurooppalaisten suosimia toimenpiteitä energiakriisin aiheuttamien taloudellisten paineiden lievittämiseksi.

Vastajille annettiin luettelo viidestä vaihtoehdosta ja kysyttiin, miten heidän mielestään EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen⁴⁵. Alla olevat tulokset esittävät ensimmäisen vastauksensa.

Lähes kolme kymmenestä (29 prosenttia) sanoi, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi. Samoin näiden elinten olisi toteutettava taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi, kuten energiayhtiöiden voittojen verottaminen ja energian hintakattojen asettaminen.

Useampi kuin yksi kymmenestä kannattaa suoran taloudellisen tuen antamista yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille (16 prosenttia) tai investoimista energiatehokkuustoimenpiteisiin (esim. parempi eristys) (15 prosenttia). Hieman yli yksi kahdestakymmenestä (6 prosenttia) katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi monipuolistettava fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun.

QC12a. Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? (% – EU27)

⁴⁵ QC12a. Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin?

Taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi, kuten energiayhtiöiden voittojen verottaminen ja energian hintakattojen asettaminen, on 13 maassa eniten mainittu toimenpide, joka sijoittuu kaikkien jäsenvaltioiden kolmen parhaan joukkoon. Se mainitaan useimmiten Itävallassa (39 %), Tšekissä (37 %) ja Alankomaissa (35 %) ja vähiten Unkarissa (20 %), Kyproksessa (21 %) ja Ruotsissa (22 %).

Ranskassa taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen rajoittamiseksi on yhtä suuri kuin uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi (kumpikin 27 prosenttia).

12 jäsenvaltiossa vastaajat sanovat useimmiten, että uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa olisi nopeutettava energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi, ja näin on erityisesti Ruotsissa (51 %), Portugalissa (42 %) ja Suomessa (37 %). Sitä vastoin se mainitaan vähiten Bulgariassa (15 %), Romaniassa ja Latviassa (19 %). Tämä toimi sijoittuu kolmen parhaan joukkoon 25 maassa.

Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville on Maltassa eniten mainittu toimi (26 prosenttia), ja se sijoittuu kolmen parhaan joukkoon 23 maassa. Vastaajat mainitsevat sen laajalti myös Bulgariassa (25 %), Irlannissa, Kyproksessa ja Kreikassa (24 %), mutta Portugalissa, Italiassa ja Tšekissä ne mainitsevat sen vähiten (kaikki 12 %).

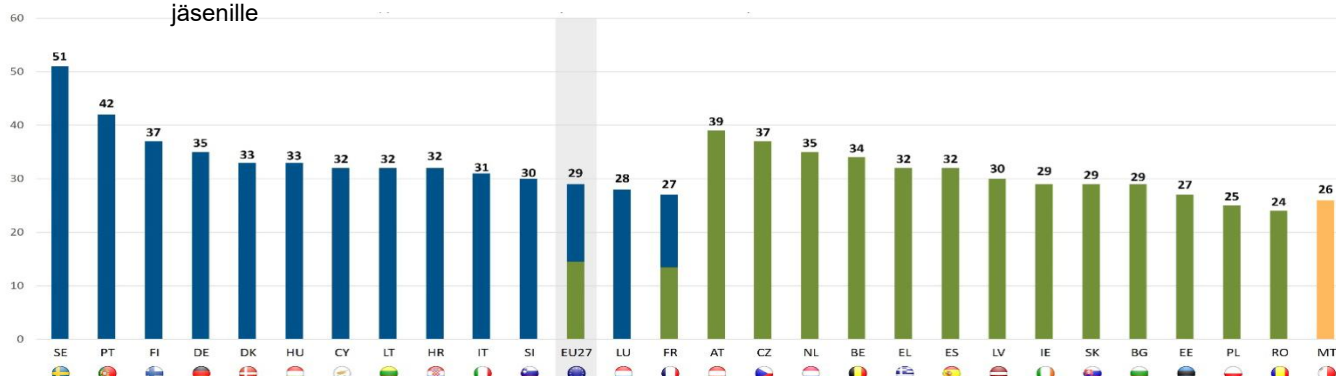
Energiatsehokkuustoimenpiteisiin investoiminen on ainoa muu toimenpide, joka sijoittuu kolmen parhaan joukkoon missä tahansa maassa. Eniten investointeja mainitsevat Romaniassa (22 %), Unkarissa ja Ranskassa (molemmat 21 %) ja Maltalla (20 %) ja vähiten Suomessa (8 %).

On neljä maata, joissa vähintään joka kymmenes mainitsee EU:hun suuntautuvan fossiilisten polttoaineiden

tuonnin monipuolistamisen: Puola (12 %), Romania (11 %), Viro ja Tšekki (molemmat 10 %).

QC12a. Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensimmäkin? (% – eniten mainittu vastaus maittain)

- Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi
- Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisen energiayhtiön voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot
- Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC12a. Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? (%)

	EU27	OL E	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	S E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	O S OI TT PL PT RO SI SK FI SE	EE SS A						
Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi	29	28	15	20	33	35	22	26	26	25	27	32	31	32	19	32	28	33	25	31	30	23	42	19	30	23	37	51
Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot	29	34	29	37	24	28	27	29	32	32	27	26	30	21	30	27	26	20	23	35	39	25	26	24	24	29	34	22
Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille	16	17	25	12	18	15	16	24	24	18	15	18	12	24	23	20	23	20	26	14	13	22	12	21	23	18	16	13
Investoidaan enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin (esim. parempi eristys)	15	14	19	16	14	10	17	13	12	14	21	18	16	12	14	14	13	21	20	14	9	14	9	22	15	19	8	9
Monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun	6	5	5	10	6	6	10	7	4	5	4	5	8	5	7	2	7	5	6	3	6	12	3	11	5	7	2	2
Muu (Spontaaninen)	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	1
En tiedä	4	2	7	5	4	4	7	1	2	5	5	1	2	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	2	2	3	3	2

Sosiodemografinen analyysi havainnollistaa seuraavia merkittäviä eroja:

- 15–24-vuotiaat (24 %) ovat iäkkäitä vastaajia ja erityisesti 40–54-vuotiaita (31 %) harvemmin sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi toteutettava taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen rajoittamiseksi.
- 20 vuotta täyttäneet vastaajat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa (35 prosenttia), mutta he ovat epätodennäköisimmin sitä mieltä, että hallitusten olisi toteutettava taloudellisia toimenpiteitä rajoittaakseen kotitalouksien energialaskujen hintaa (26 prosenttia).
- Johtajat (38 prosenttia) ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa erityisesti kotitalouksiin verrattuna (25 prosenttia).
- Mitä vähemmän ongelmia vastaajilla on laskujen maksamisessa, sitä todennäköisemmin he mainitsevat uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamisen ja mitä epätodennäköisemmin he mainitsevat suoran rahoitustuen antamisesta yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille. Esimerkiksi 31 prosenttia, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, katsoo, että uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa olisi nopeutettava verrattuna 24 prosenttiin, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta.
- Mitä korkeampi vastaaja on sosiaalisilla tasoilla, sitä todennäköisemmin he ajattelevat, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, mutta mitä vähemmän niiden mielestä hallitusten olisi toteutettava taloudellisia toimenpiteitä rajoittaakseen kotitalouksien energialaskujen hintoja.

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (37 %) tai yksi vakavimmista (35 %) ongelmista maailmassa, mainitsevat todennäköisemmin uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamisen kuin ne, jotka eivät pidä sitä ongelmana (24 %). Lisäksi mitä vakavampi ongelma, jota vastaajat pitävät ilmastonmuutoksena, sitä todennäköisemmin EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC12a Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? (% – EU)

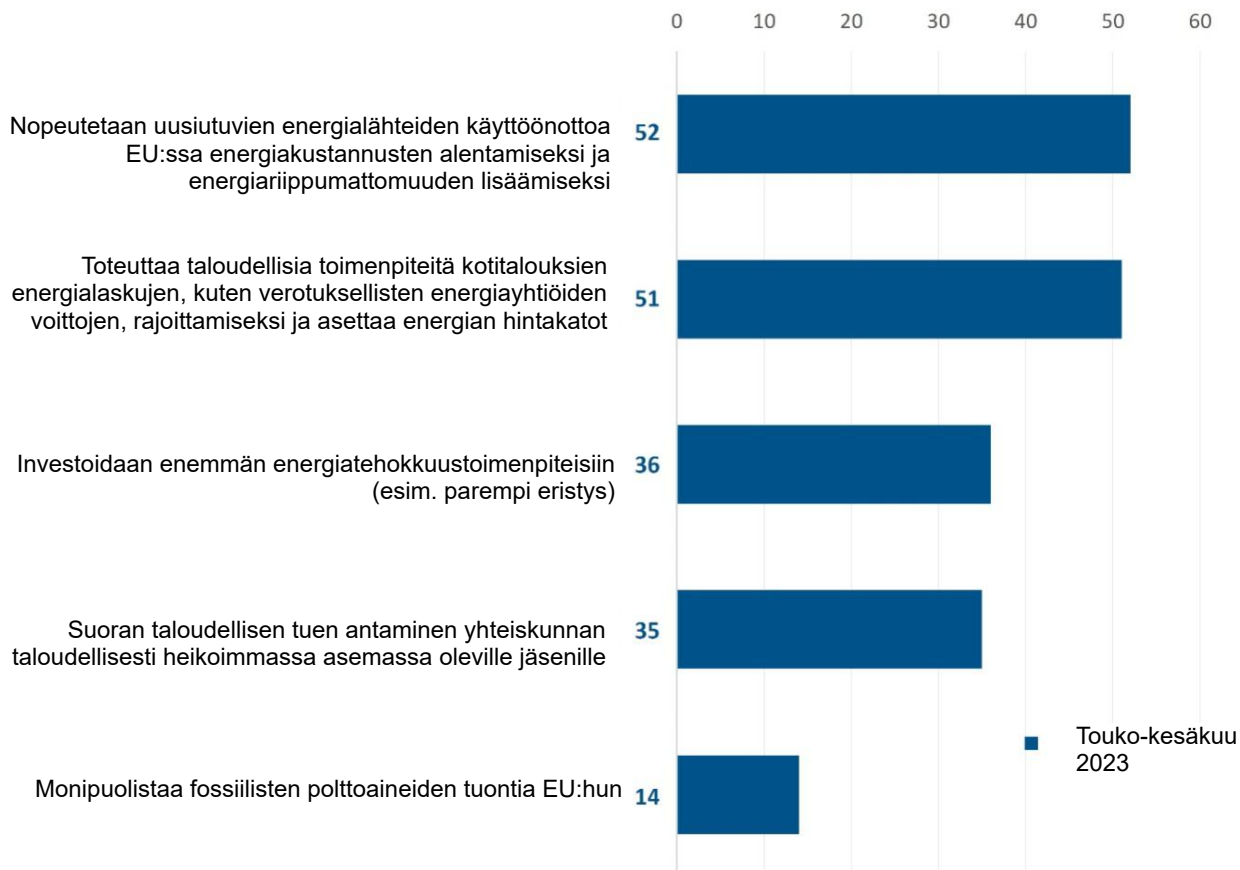
	Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi	Monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun	Investoidaan enemmän energiatehokkuustavoitteisiin (esim. parempi eristys)	Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot	Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille	Muu (Spontaaninen)	En tiedä
EU27	29	6	15	29	16	1	4
Sukupuoli							
Äijä	29	7	15	29	16	1	3
Nainen	29	6	15	28	17	1	4
Ikä							
15–24	31	6	17	24	19	0	3
25–39	33	6	14	28	16	1	2
40–54	30	7	14	31	16	0	2
55+	26	6	15	29	17	1	6
Koulutus (loppu)							
—15	23	8	13	31	15	1	9
16–19	26	6	15	31	17	1	4
20+	35	6	16	26	15	0	2
Opiskelee edelleen	35	5	16	24	17	0	3
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka							
Itsenäiset ammatinharjoittajat	31	8	14	30	14	1	2
Johtajat	38	6	14	27	14	0	1
Muut valkoiset kaulukset	31	7	16	27	16	1	2
Ruumiillisen työn tekijät	26	6	14	32	18	1	3
Talohenkilöt	25	6	16	29	16	1	7
Työtön	27	5	16	27	19	1	5
Ei läkeellä	26	5	15	29	17	1	7
Opiskelijat	35	5	16	24	17	0	3
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet							
Suurimman osan ajasta	24	5	14	30	22	0	5
Aika ajoon	26	7	15	30	17	1	4
Lähes koskaan/ei koskaan	31	6	15	28	16	1	3
Harkitse kuulumista							
Työväenluokka	24	6	14	30	19	1	6
Alempi keskiluokka	26	7	15	29	18	1	4
Keskiluokka	30	6	16	29	15	1	3
Ylempi keskiluokka	42	5	14	24	14	0	1
Ylempi luokka	41	5	17	20	15	1	1
Ilmastonmuutos							
Suurin ongelma	37	4	15	26	16	0	2
Yksi ongelmista	35	5	14	29	15	0	2
Ei ongelma	24	8	15	29	18	1	5
Käsitys ilmastonmuutoksesta							
Ei vakava ongelma	13	13	12	33	19	4	6
Melko vakava ongelma	20	9	16	29	19	1	6
Erittäin vakava ongelma	33	5	15	28	16	0	3
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi							
Kyllä	33	5	15	29	15	1	2
Ei	23	8	15	28	19	1	6

Jatkokysymyksessä vastaajille annettiin mahdollisuus antaa lisävastauksia. Jäljempänä esitetyissä tuloksissa esitetään yksityiskohtaisesti vastaus tähän kysymykseen (ensimmäiset ja myöhemmät vastaukset).

Hieman yli puolet vastaajista katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi (52 prosenttia) tai toteutettava taloudellisia toimenpiteitä, joilla rajoitetaan kotitalouksien energialaskujen hintoja, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittoja ja asetetaan energian hintakatkoja (51 prosenttia).

Yli kolmannes kannattaa investoimista energiatehokkuustoimenpiteisiin (36 prosenttia) tai suoran taloudellisen tuen antamista yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille (35 prosenttia). Useampi kuin joka kymmenes (14 %) katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi monipuolistettava fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun.

QC12T. Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisiin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? Entä sitten? (% – EU27)

Kun tarkastellaan kansallisia tuloksia kaikista vastaajien mielestä toteutettavista toimista, voidaan todeta, että uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi sekä taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi ovat ainoat vaihtoehdot, jotka sijoittuvat etusijalle kaikissa maissa.

Eniten mainittuja toimia on 13 maassa, jotka nopeuttavat uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, ja ne sijoittuvat kaikkiaan kolmen tärkeimmän toimen joukkoon 25 maassa. Se mainitaan useimmiten Ruotsissa (74 %), Tanskassa ja Portugalissa (molemmat 62 %) ja vähiten Bulgariassa (33 %), Virossa (36 %) ja Latviassa (38 %).

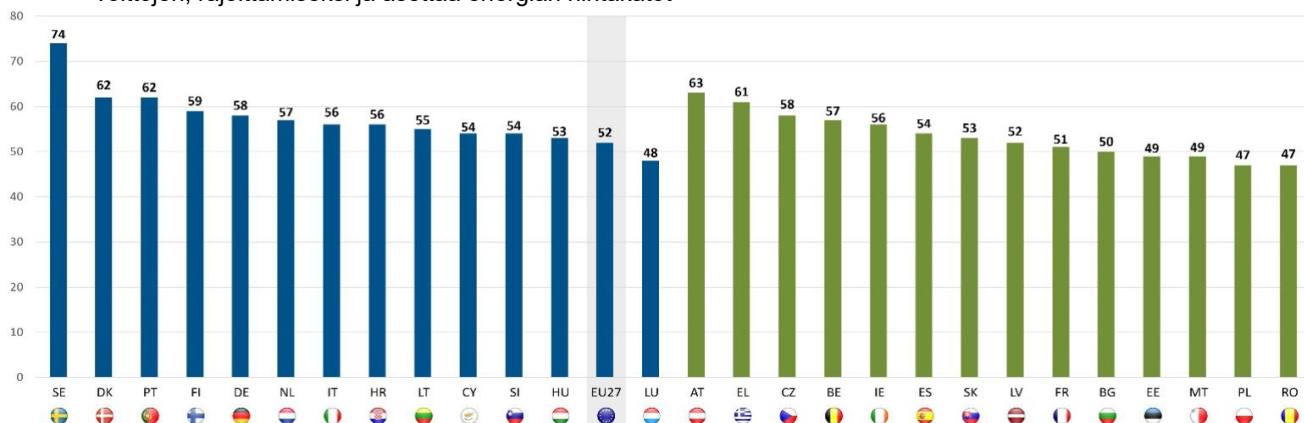
Taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi on mainittu eniten 14 jäsenvaltiossa, ja se sijoittuu kolmen parhaan joukkoon kaikkiaan 26 maassa. Sen mainitsevat eniten vastaajat Itävallassa (63 %), Kreikassa (61 %) ja Tšekissä (58 %) ja vähiten Unkarissa (39 %), Ruotsissa (42 %) sekä Sloveniassa ja Kyproksessa (molemmat 43 %).

Latviassa. Toimet mainitaan vähiten Italiassa (28 prosenttia), Ruotsissa (30 prosenttia) sekä Ranskassa ja Tšekissä (kumpikin 31 prosenttia).

Fossiilisten polttoaineiden tuonnin monipuolistamisesta EU:hun mainitsivat eniten vastaajat Puolassa, Romaniassa (molemmat 23 prosenttia) ja Tšekissä (19 prosenttia), ja vähiten Liettuaissa (6 prosenttia), Kreikassa (8 prosenttia) sekä Ranskassa ja Suomessa (molemmat 9 prosenttia). Tämä toimi ei ole missään jäsenvaltiossa kolmen parhaan joukossa.

QC12T Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisiin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? Entä sitten? (% – eniten mainittu vastaus maittain)

- Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi
- Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot

Unkari (52 %) on ainoa maa, jossa vähintään puolet on sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi investoitava enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin. Sen jälkeen 44 prosenttia vastaajista Ranskassa ja 42 prosenttia Maltassa. Asteikon toisessa päässä Itävallassa 22 prosenttia ja Portugalissa ja Kreikassa 27 prosenttia mainitsee tämän vaihtoehdon. Energiatehokkuuteen investoidaan 13 maassa toiseksi tai kolmanneksi.

Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille on toiseksi tai kolmanneksi eniten mainittu 20 jäsenvaltiossa. Kreikka (53 %) on ainoa maa, jossa ainakin puolet mainitsee tämän toimen. Seuraavana on 49 prosenttia vastaajista Bulgariassa ja 48 prosenttia

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

QC12T Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? Entä sitten? (%)

	EU27	OL E	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	S E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	O S OI TT EE SS A	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi	52	51	33	44	62	58	36	48	49	45	50	56	56	54	38	55	48	53	48	57	55	44	62	40	54	43	59	74
Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot	51	57	50	58	45	48	49	56	61	54	51	52	55	43	52	45	46	39	49	53	63	47	45	47	43	53	56	42
Investoidaan enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin (esim. parempi eristys)	36	36	40	35	37	32	38	34	27	33	44	40	36	31	31	39	36	52	42	40	22	33	27	41	39	41	31	38
Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille	35	37	49	31	32	33	37	45	53	39	31	40	28	47	48	42	46	43	46	35	36	42	33	41	44	38	32	30
Monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun	14	13	12	19	13	14	18	13	8	14	9	10	17	10	15	6	17	10	13	9	16	23	15	23	12	15	9	10
Muu (Spontaaninen)	1	0	0	0	2	3	3	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	0	1	4	0	1	1	1	2	0	1
En tiedä	4	2	7	5	4	4	7	2	1	5	5	1	3	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	3	2	3	3	2

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kaikkien vastausten sosiodemografinen analyysi osoittaa seuraavaa:

- Yli 55-vuotiaat ovat sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi, ja tämä pätee erityisesti 25–39-vuotiaisiin (47 prosenttia vs 58 prosenttia).
- Mitä kauemmin vastaaja on ollut koulutuksessa, sitä todennäköisemmin he ajattelevat, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa tai että energiatehokkuustoimenpiteisiin olisi investoitava enemmän. Esimerkiksi vähintään 20-vuotiaista koulutuksen suorittaneista 58 prosenttia katsoo, että uusiutuvan energian käyttöönottoa olisi nopeutettava, kun vastaava luku on 42 prosenttia 15-vuotiaista tai sitä nuoremmista.
- Johtajat (62 %) ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi erityisesti kotihenkilöihin verrattuna (43 %).
- Mitä vähemmän ongelmia vastaajilla on laskujen maksamisessa, sitä todennäköisemmin he mainitsevat uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamisen tai investoivat enemmän energiatehokkuuteen, ja mitä vähemmän on todennäköistä, että he antavat suoraa taloudellista tukea yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille. Esimerkiksi 38 prosenttia, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, mainitsee investoivansa enemmän energiatehokkuuteen kuin 31 prosenttia, joilla on vaikeuksia suurimman osan ajasta.
- Mitä korkeampi vastaaja katsoo olevansa sosiaalisilla tasoilla, sitä todennäköisemmin EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa tai investoitava enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin, mutta mitä vähemmän niiden mielestä hallitusten olisi toteutettava taloudellisia toimenpiteitä rajoittaakseen kotitalouksien energialaskujen hintoja tai antaakseen suoraa taloudellista tukea yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille.

Analyysi osoittaa myös, että vastaajat, joiden mielestä ilmastonmuutos on vakavin (62 %) tai yksi vakavimmista (59 %) ongelmista maailmassa, mainitsevat todennäköisemmin uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamisen EU:ssa energian

kustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi kuin ne, jotka eivät pidä sitä ongelmana (45 %). Lisäksi mitä vakavampi ongelma, jota vastaajat pitävät ilmastonmuutoksena, sitä todennäköisemmin EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa tai investoitava enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin.

QC12T Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisiin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin? Entä sitten? (% – EU)

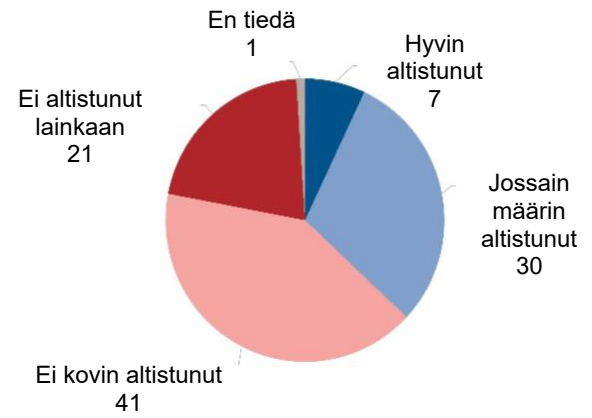
	Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi	Monipuolistaa fossiilisten polttoainiden tuontia EU:hun	Investoidaan enemmän energiätehokkuustoimenpiteisiin (esim. parempi eristys)	Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisen energiayhtiön voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot	Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille
EU27	52	14	36	51	35
Sukupuoli					
Äijä	52	15	37	50	35
Nainen	52	14	35	52	36
Ikä					
15–24	56	14	37	49	37
25–39	58	15	36	50	34
40–54	53	16	36	52	35
55+	47	13	35	51	36
Koulutus (loppu)					
—15	42	14	32	53	36
16–19	49	15	35	53	37
20+	58	14	40	49	32
Opiskelee edelleen	60	13	35	51	35
Yhteiskunnallis-ammattilinen luokka					
Itsenäiset ammatinharjoittajat	57	16	36	52	31
Johtajat	62	15	38	49	30
Muut valkoiset kaulukset	53	17	40	50	34
Ruumillisen työn tekijät	50	15	34	52	38
Talohenkilöt	43	17	35	53	34
Työtön	47	13	36	49	40
Eläkkeellä	46	12	35	51	37
Opiskelijat	60	13	35	51	35
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet					
Suurimman osan ajasta	46	13	31	52	42
Aika ajoin	48	17	33	53	37
Lähes koskaan/ ei koskaan	54	14	38	50	34
Harkitse kuulumista					
Työväenluokka	44	13	33	52	40
Alempi keskiluokka	49	16	35	51	38
Keskiluokka	55	15	37	51	34
Ylempi keskiluokka	64	13	41	47	31
Ylempi luokka	63	14	48	40	29
Ilmastonmuutos					
Suurin ongelma	62	11	39	49	32
Yksi ongelmistä	59	12	38	52	34
Ei ongelma	45	17	34	51	37
Käsitys ilmastonmuutoksesta					
Ei vakava ongelma	28	26	30	51	37
Melko vakava ongelma	40	19	34	51	38
Erittäin vakava ongelma	57	12	37	51	35
On ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi					
Kyllä	57	13	37	52	34
Ei	44	17	34	50	38

VI. EUROOPPALAISET JA HEIDÄN LUONNONYMPÄRISTÖNSÄ

QC14. Kuinka alttiina olet henkilökohtaisesti ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)? (% – EU27)

Erityiseurobarometri 538
Ilmastonmuutos

(Touko-kesäkuu 2023)

1. Eurooppalaisten altistuminen ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhille

Lähes neljä kymmenestä eurooppalaisesta kokee olevansa henkilökohtaisesti alttiina ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhille

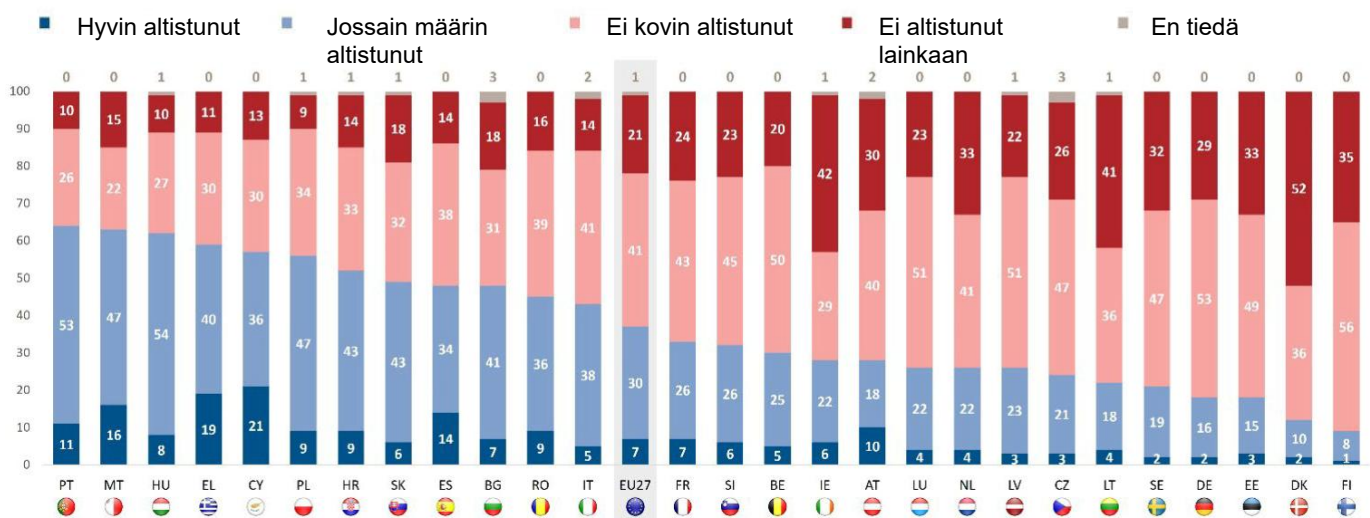
Vastaaajilta kysyttiin: ”kuinka henkilökohtaisesti he altistuvat ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)?”⁴⁶ Lähes neljä kymmenestä (37 %) sanoo olevansa alttiina, ja 7 % sanoo olevansa ”erittäin alttiina”. Toisaalta suurin osa (62 %) sanoo, että he eivät ole alttiina näille riskeille ja uhille, ja hieman yli joka viides (21 %) sanoo, että he eivät ole lainkaan alttiina.

Kansallisesta analyysistä käy ilmi, että jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja. Seitsemässä maassa suurin osa vastaajista sanoo olevansa alttiina ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille: Portugali (64 %), Malta (63 %), Unkari (62 %), Kreikka (59 %), Kypros (57 %), Puola (56 %) ja Kroatia (52 %). Sen sijaan 9 % Suomessa, 12 % Tanskassa ja 18 % Saksassa ja Virossa kokee itsensä alttiiksi.

”Erittäin alttiina” kokeneiden vastaajien osuus oli suurin Kyproksessa (21 %), Kreikassa (19 %) ja Maltassa (16 %). Sitä vastoin ainakin neljä kymmenestä Tanskassa (52

prosenttia), Irlannissa (42 prosenttia) ja Liettussa (41 prosenttia) ei tunne olevansa lainkaan alttiina näille riskeille ja uhille.

QC14. Kuinka alttiina olet henkilökohtaisesti ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)? (%)

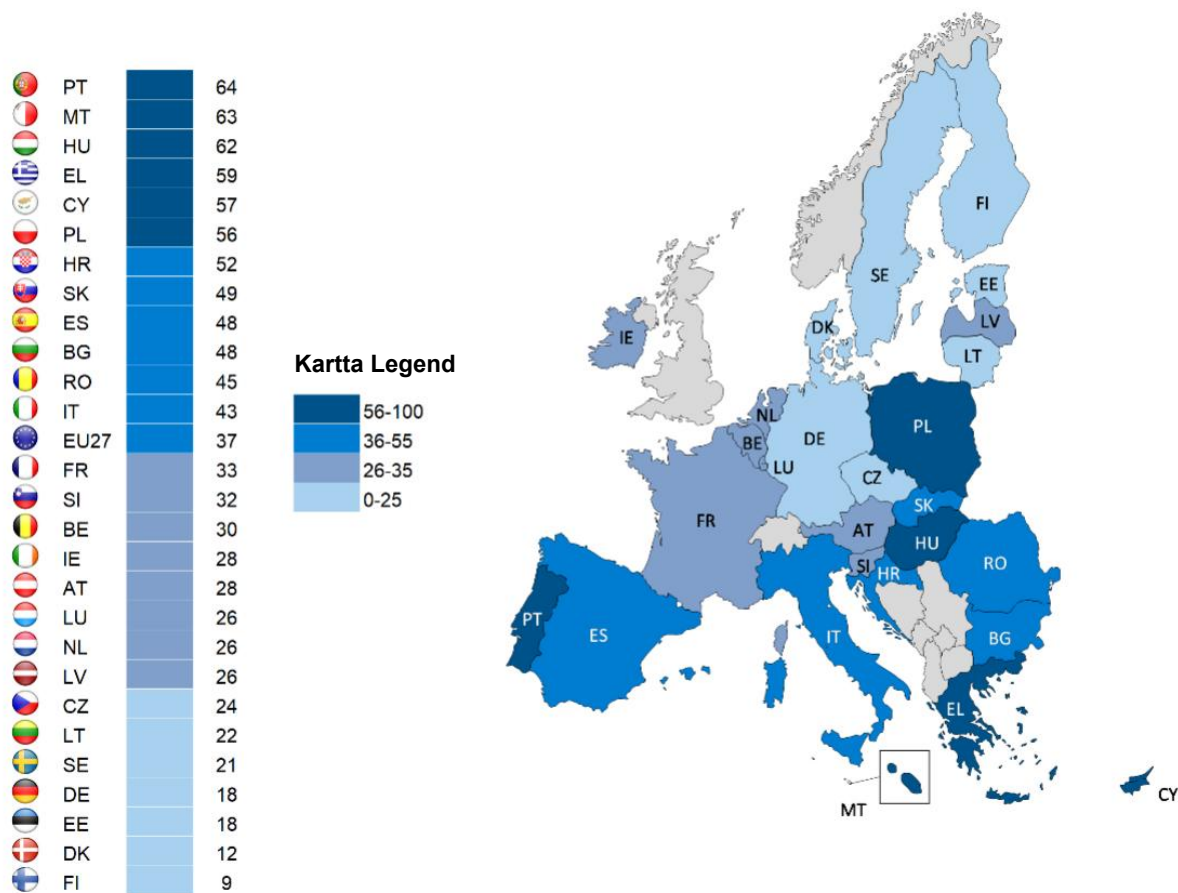

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kartasta käy ilmi, että EU:n eteläisten ja itäisten alueiden vastaajat tuntevat todennäköisemmin olevansa alttiina näille riskeille ja uhille kuin pohjoisilla ja joillakin keskeisillä alueilla asuvat.

QC14. Kuinka alttiina olet henkilökohtaisesti ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)? (% – yhteensä "Laskennettu")

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi havainnollistaa seuraavaa:

- Yli 55-vuotiaat vastaajat (33 %) sanovat olevansa alttiimpia ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhkille kuin nuoremmat vastaajat.
- Muut toimihenkilöt (43 %), kotityöntekijät (42 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat ovat todennäköisimmin sitä mieltä, että he tuntevat olonsa alttiiksi, erityisesti verrattuna eläkkeellä oleviin (31 %).
- Vastaajat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja (34 %), tuntevat itsensä alttiiksi vähemmän kuin ne, joilla on enemmän vaikeuksia.
- Vastaajat, jotka katsovat olevansa keskiluokkaisia tai alempia sosiaalisilla portailla, tuntevat itsensä alttiiksi todennäköisemmin kuin ne, jotka asettavat itsensä korkeammalle. Esimerkiksi 39 prosenttia, jotka pitävät itseään osana työväenluokkaa, tuntevat itsensä alttiiksi, kun taas 30 prosenttia, jotka katsovat kuuluvansa ylemmän keskiluokkaan.

Analyysi osoittaa myös, että mitä vakavampi ongelma vastaajien mielestä on ilmastonmuutos, sitä todennäköisemmin he tuntevat itsensä alttiiksi: 38 %, jotka pitävät sitä erittäin vakavana ongelmana, kokevat sen näin verrattuna vastaajiin, jotka pitävät ilmastonmuutosta vakavana ongelmana (23 %).

QC14 Miten altistut henkilökohtaisesti ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)? (% – EU)

	Yhteensä "laajennettu"	Yhteensä "Ei altistunut"	En tiedä
EU27	37	62	1
Sukupuoli			
Äijä	36	63	1
Nainen	38	61	1
Ikä			
15–24	39	60	1
25–39	38	61	1
40–54	38	61	1
55+	33	66	1
Koulutus (loppu)			
—15	37	62	1
16–19	37	62	1
20+	36	63	1
Opiskelee edelleen	35	64	1
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammattinharjoittajat	40	58	2
Johtajat	35	65	0
Muut valkoiset kaulukset	43	56	1
Ruumiillisen työn tekijät	37	62	1
Talohenkilöt	42	56	2
Työtön	37	62	1
Eläkkeellä	31	68	1
Opiskelijat	35	64	1
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	44	56	0
Aika ajoin	42	57	1
Lähes koskaan/ei koskaan	34	65	1
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	39	60	1
Alempi keskiluokka	37	62	1
Keskiluokka	37	62	1
Ylempi keskiluokka	30	70	0
Ylempi luokka	32	67	1
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	23	77	0
Yksi ongelmista	32	67	1
Ei ongelma	38	61	1

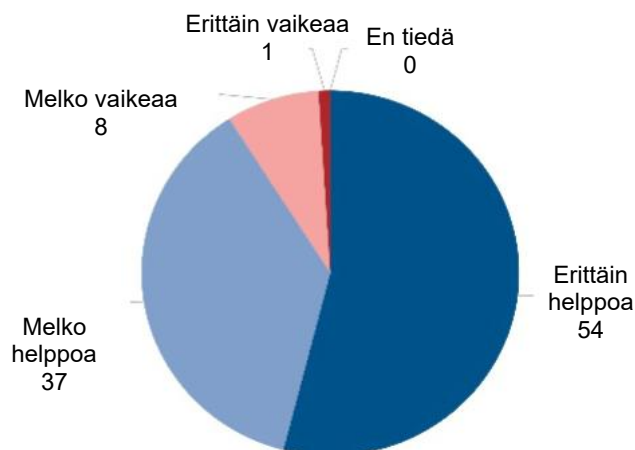
2. Eurooppalaisten pääsy luontoon ja viheralueisiin

Yli kahdeksan kymmenestä eurooppalaisesta sanoo, että heidän on helppo päästä luontoon ja viheralueisiin

Vastaajilta kysyttiin, kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin.⁴⁷ Suurin osa (91 %) sanoo, että se on helppo tehdä, ja 54 % sanoi, että se on "erittäin helppoa". Lähes joka kymmenes (9 %) sanoo, että heidän on vaikea päästä luontoon ja viheralueisiin.

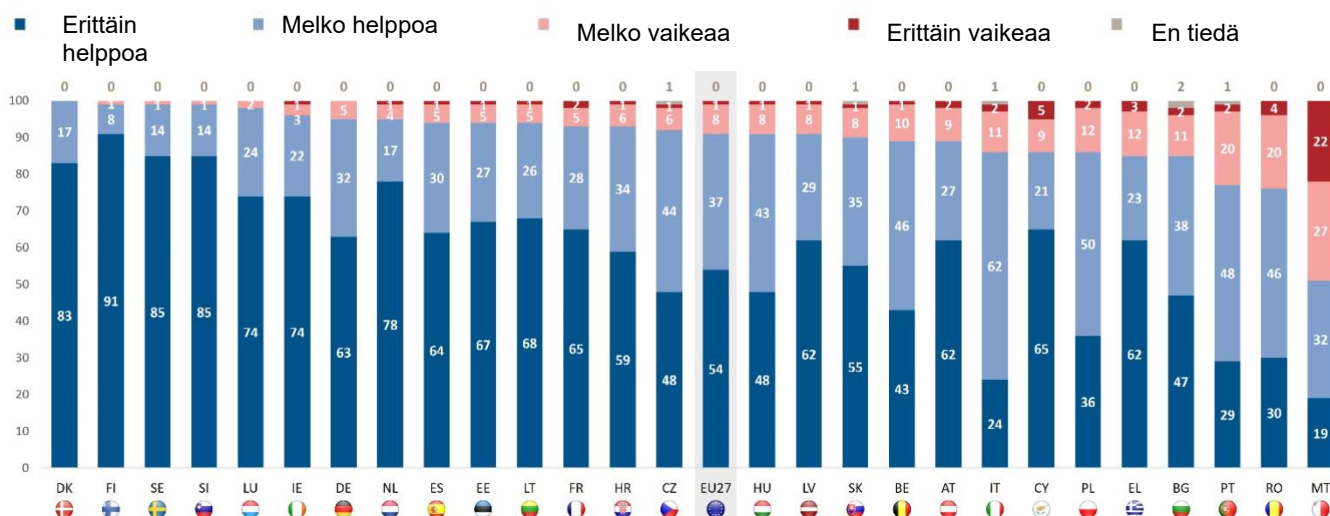
Yhtä maata lukuun ottamatta yli kolme neljäsosaa vastaajista on sitä mieltä, että heidän on helppo päästä luontoon ja viheralueisiin, ja 17 jäsenvaltiossa vähintään yhdeksän kymmenestä sanoo tämän. Kaikki tanskalaiset vastaajat ovat sitä mieltä, että pääsy on helppoa (100 %), samoin kuin 99 % Sloveniassa, Suomessa ja Ruotsissa. Asteikon toisessa päässä 51 prosenttia vastaajista Maltassa, 76 prosenttia Romaniassa ja 77 prosenttia Portugalissa.

QC13. Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin? (% – EU27)

(Touko-kesäkuu 2023)

QC13. Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin? (%)

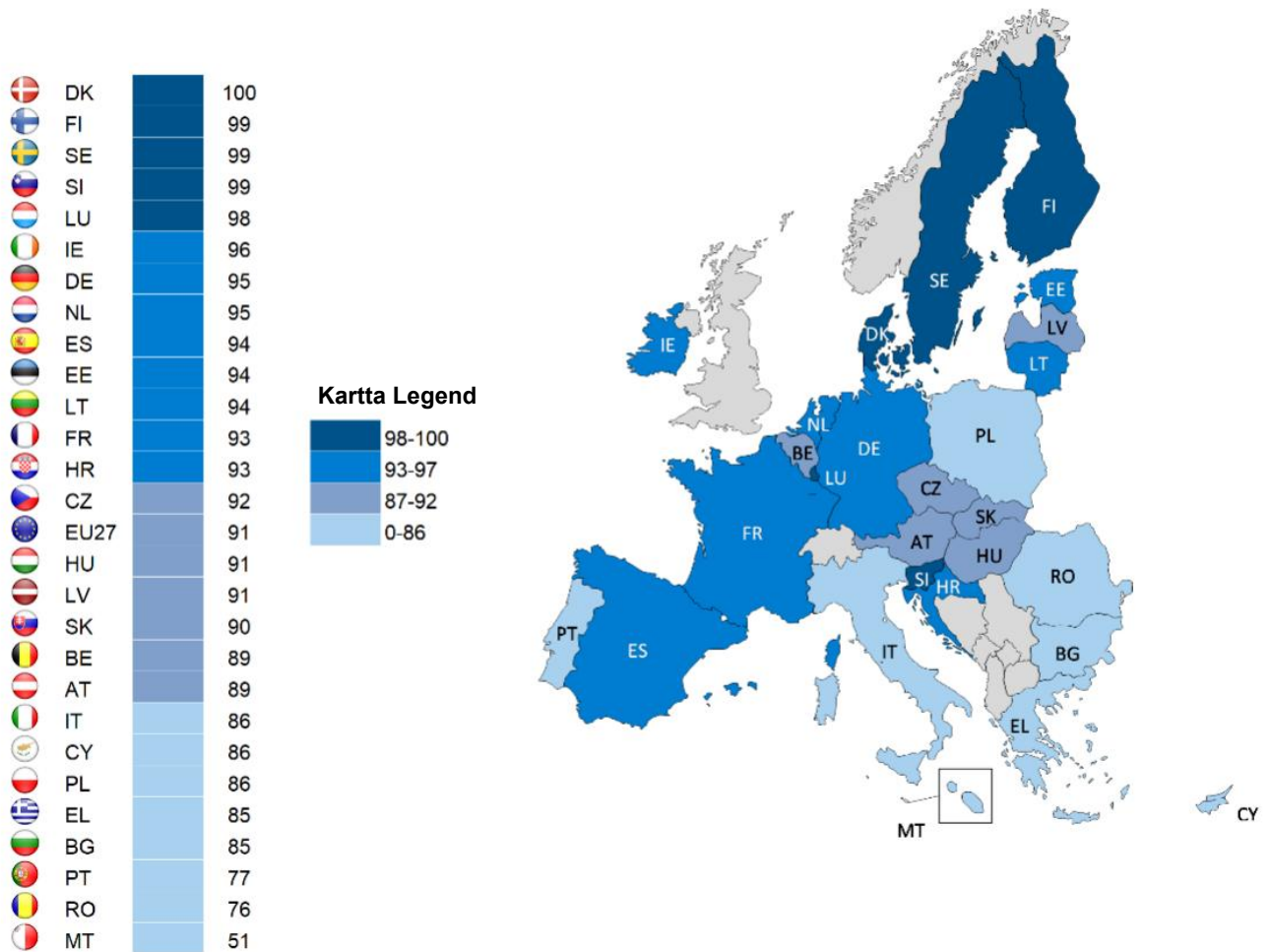
47 QC13. Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin?

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Kartta havainnollistaa vastaajia, joiden mielestä luontoon ja viheralueisiin pääsy on helpointa EU:n pohjois- ja länsiosissa.

QC13. Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin? (% – yhteensä "Easy")

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Sosiodemografinen analyysi osoittaa, että yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta kussakin ryhmässä sanoo, että heillä on helppo pääsy luontoon ja viheralueisiin. Tämän seurauksena merkittäviä eroja on vain vähän:

- Esimiehet ja opiskelijat (molemmat 93 %) sanovat todennäköisimmin, että pääsy on helppoa, erityisesti verrattuna kotihenkilöihin (84 %).
- Vastajaat, joilla ei ole koskaan tai lähes koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, sanovat todennäköisemmin, että pääsy on helppoa kuin ne, joilla on suurempia vaikeuksia (94 % vs. 85 %).

QC13 Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin? (% – EU)

	"Helppo" yhteensä	"Vaikeat" yhteensä	En tiedä
EU27	91	9	0
Sukupuoli			
Äijä	92	8	0
Nainen	90	10	0
Ikä			
15–24	92	8	0
25–39	91	9	0
40–54	92	8	0
55+	90	10	0
Koulutus (loppu)			
—15	88	12	0
16–19	89	11	0
20+	93	7	0
Opiskelee edelleen	93	7	0
Yhteiskunnallis-ammattillinen luokka			
Itsenäiset ammatinharjoittajat	91	8	1
Johtajat	93	7	0
Muut valkoiset kaulukset	91	9	0
Ruumiillisen työn tekijät	90	10	0
Talohenkilöt	84	16	0
Työtön	88	11	1
Eläkkeellä	91	9	0
Opiskelijat	93	7	0
Laskujen maksamiseen liittyvät vaikeudet			
Suurimman osan ajasta	85	15	0
Aika ajoin	85	14	1
Lähes koskaan/ei koskaan	94	6	0
Harkitse kuulumista			
Työväenluokka	91	9	0
Alempi keskiluokka	89	10	1
Keskiluokka	91	9	0
Ylempi keskiluokka	95	5	0
Ylempi luokka	93	7	0
Ilmastonmuutos			
Suurin ongelma	92	8	0
Yksi ongelmista	93	7	0
Ei ongelma	88	11	1

JOHTOPÄÄTÖS

Ilmastonmuutos

Vaikka ilmastonmuutosta pidetään edelleen erittäin vakavana maailmanlaajuisena kysymyksenä, tämän Eurobarometri-tutkimuksen tulokset osoittavat, että eurooppalaisten mielipiteet ilmastonmuutoksesta ovat muuttuneet jonkin verran viimeisten kahden vuoden aikana. Ilmastonmuutos ei ole enää maailman vakavin ongelma. Se on nyt kolmanneksi köyhyydestä, nälästä ja juomaveden puutteesta ja aseellisista konflikteista. Vaikka köyhyys, nälänhätä ja juomaveden puute on perinteisesti luokiteltu maailman vakavimmaksi ongelmaksi, aseellisten konfliktien mainintojen merkittävä lisääntyminen voi johtua Venäjän helmikuussa 2022 alkaneesta hyökkäyksestä Ukrainaan edellisen vuonna 2021 tehdyn tutkimuksen ja nykyisen tutkimuksen välisenä aikana.

Eurooppalaiset pitävät kuitenkin edelleen ilmastonmuutosta itsessään vakavana ongelmana. Lähes kahdeksan kymmenestä vastaajasta pitää ilmastonmuutosta vakavana ongelmana, ja tulos on pysynyt suhteellisen vakaana vuodesta 2019. Tämä koskee enemmistöä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Ilmastonmuutoksen torjunnassa yli puolet uskoo, että Euroopan unioni, kansalliset hallitukset sekä yritykset ja teollisuus ovat vastuussa ilmastonmuutoksen torjumisesta. Vastaajat eivät mainitse kansallisia hallituksia ja yrityksiä ja teollisuutta yhtä todennäköisesti kuin vuonna 2021, mutta mainitsevat ne todennäköisemmin kuin vuonna 2019.

Yksilötasolla hieman yli kolmannes uskoo olevansa henkilökohtaisesti vastuussa ilmastonmuutoksen torjumisesta. Tästä huolimatta lähes kaksi kolmasosaa sanoo ryhtyneensä toimiin viimeisten kuuden kuukauden aikana ilmastonmuutoksen torjumiseksi – taso, joka on pysynyt suhteellisen vakaana vuodesta 2019. Tämä tulos kuitenkin peittää huomattavan kansallisen vaihtelun – yli kahdeksasta kymmenestä vastaajasta Luxemburgissa hieman alle kolmeen kymmeneen Romaniassa.

Vaikka suurin osa eurooppalaisista toteuttaa henkilökohtaisia toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, jotkin yhteiset toimet ovat vähentyneet. Seitsemän kymmenestä eurooppalaisesta yrittää vähentää jätettä ja erottaa sen säännöllisesti kierrätystä varten, mikä on 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosina 2021 ja 2019, kun taas hieman yli puolet yrittää vähentää kertakäyttötuotteiden kulutusta (53 %, -6 prosenttiyksikköä verrattuna vuoteen 2021 ja -9 prosenttiyksikköä vuoteen 2019 verrattuna). Itse asiassa näiden kahden toimen nykyiset tulokset ovat alhaisimmat sitten vuoden 2013. Lähes neljä kymmenestä sanoo, että kun ostat uuden kodinkoneen, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä heidän valinnassaan, mutta tämä on toinen peräkkäinen lasku sitten vuoden 2019.

Eurooppalaisten asenteet ilmastonmuutoksen torjuntaan ja siirtymiseen puhtaaseen energiaan ovat pysyneet suhteellisen vakaina vuodesta 2021 lähtien. Yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjuminen olisi asetettava etusijalle kansanterveyden parantamisessa. Kolme neljäsosaa on yhtä mieltä siitä, että ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä, ja

hieman yli kuusi kymmenestä on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutuminen voi hyödyttää EU:n kansalaisia.

Energian osalta lähes kahdeksan kymmenestä on samaa mieltä siitä, että puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisi fossiilisten polttoaineiden tukien vähentämistä, kun taas seitsemän kymmenestä on yhtä mieltä siitä, että fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voisi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti. Talouden osalta lähes kolme neljäsosaa on samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset.

Kun tarkastellaan hallitusten toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi, yli kaksi kolmasosaa eurooppalaisista katsoo, että heidän kansallinen hallituksensa ei tee tarpeeksi ilmastonmuutoksen torjumiseksi, vaikka tämä merkitsee kahdeksan prosenttiyksikön laskua vuodesta 2021. Suomea lukuun ottamatta enemmistö kussakin maassa katsoo, että maan hallitus ei tee tarpeeksi.

Uusiutuvaa energiaa koskevia tavoitteita ja energiatehokkuuden parantamista tuetaan voimakkaasti. Lähes yhdeksän kymmenestä pitää tärkeänä, että EU asettaa kunnianhimoisia tavoitteita uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä, ja tämä tulos on pysynyt vakaana vuodesta 2021 lähtien. Yli seitsemän kymmenestä jäsenvaltiossa on sitä mieltä, että on tärkeää, että EU asettaa tälle alalle kunnianhimoisia tavoitteita. Lähes yhdeksän kymmenestä pitää tärkeänä, että niiden hallitus asettaa kunnianhimoiset tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Vaikka tämä on vain yhden prosenttiyksikön lasku vuodesta 2021, nykyinen tulos on kaikkien aikojen alhaisin tukitaso.

Sen lisäksi, että suuret enemmistöt kannattavat kunnianhimoisia uusiutuvan energian tavoitteita, yli kahdeksan kymmenestä vastaajasta pitää tärkeänä, että Euroopan unioni ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Yli kahdeksan kymmenestä pitää myös tärkeänä, että niiden kansallinen hallitus ryhtyy toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Vaikka tämä on huomattava enemmistö, se on kaikkien aikojen alhaisin tukitaso, joka on kaksi pistettä pienempi kuin edellisen maaliskuun 2021 alaraja ja kuusi pistettä pienempi kuin vuosina 2013–2015.

Ilmastoneutraali Eurooppa saa vahvaa tukea kaikissa jäsenvaltioissa. Lähes yhdeksän kymmenestä vastaajasta on sitä mieltä, että kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä minimiin samalla kun kompensoidaan jäljellä olevat päästöt, jotta EU:n taloudesta tulisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä, kahden prosenttiyksikön lasku vuodesta 2021 ja neljän prosenttiyksikön lasku vuodesta 2019 alkaen. Myös kussakin jäsenvaltiossa vähintään seitsemän kymmenestä on samaa mieltä.

Vastaajia pyydettiin pohtimaan Venäjän toimista johtuvia energian hintapiikeitä ja kaasun toimitusrajoituksia ja

kertomaan, miten he katsoivat, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan. Lähes kuusi kymmenestä katsoo, että uusiutuvien energialähteiden käyttöä olisi nopeutettava, energiatehokkuutta lisättävä ja siirtymistä vihreään talouteen nopeutettava. Neljännes katsoo, että siirtymävauhti olisi säilytettävä, kun taas hieman yli joka kymmenes on sitä mieltä, että energiakriisin ja vihreään talouteen siirtymisen aikana olisi käytettävä enemmän fossiilisia polttoaineita.

Eurooppalaisten ensisijaiset toimenpiteet energiakriisin aiheuttamien taloudellisten paineiden lievittämiseksi ovat uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttaminen EU:ssa ja taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen kotitalouksien energialaskujen hintojen rajoittamiseksi, kuten energiayhtiöiden voittojen verottaminen ja energian hintakattojen asettaminen.

Kun otetaan huomioon laajemmat ympäristökysymykset, hieman yli yhdeksän kymmenestä eurooppalaisesta katsoo, että heidän on helppo päästä luontoon ja viheralueisiin, ja Maltaa lukuun ottamatta yli kolme neljäsosaa kussakin maassa on samaa mieltä. Lähes neljä kymmenestä eurooppalaisesta kokee olevansa henkilökohtaisesti alttiina ympäristö- ja ilmatoriskeille ja -uhkille, mutta tämä peittää huomattavan kansallisen vaihtelun. Lähes kaksi kolmasosaa kokee näin Portugalissa, kun Suomessa vajaa kymmenes.

Yleiskatsaus sosiodemografisiin tuloksiin paljastaa joitakin malleja. 15–24-vuotiaat vastaajat, 20 vuotta täyttäneet, ne, joilla on harvoin tai ei koskaan vaikeuksia maksaa laskuja, ja ne, jotka katsovat olevansa sosiaalisissa tikkaisissa, ovat johdonmukaisesti yksi todennäköisimmin sitä mieltä, että ilmastonmuutos on vakava ongelma. Nämä ryhmät tukevat myös todennäköisemmin toimia ja toimintalinjoja, joilla puututaan asiaan ja jotka ajattelevat todennäköisemmin, että toimia on tehtävä enemmän. Myös käsitykset ilmastonmuutoksesta ovat vaikuttavia. Ne, joiden mielestä ilmastonmuutos on maailman suurin tai yksi vakavimmista ongelmista, ja ne, joiden mielestä ilmastonmuutos on itsessään hyvin vakava ongelma, tukevat todennäköisemmin toimia ja politiikkoja, joilla puututaan ilmastonmuutokseen ja sen vaikutuksiin.

Tekniset eritelmät

Kantar Public toteutti 10. toukokuuta ja 5. kesäkuuta 2023 Kantar Belgiumin puolesta Eurobarometri-kyselyn 99,3 aallon Euroopan komission viestinnän pääosaston ”Media Monitoring and Eurobarometer” -yksikön pyynnöstä.

Aalto 99,3 kattaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisuuksien väestön, joka asuu kussakin 27 jäsenvaltiossa ja on vähintään 15-vuotias.

Kaikissa maissa sovellettava otantamalli on kerrostettu monivaiheinen, satunnainen (todennäköisyys) yksi. Kussakin maassa otoskehys ositetaan ensin NUTS-alueittain ja kunkin alueen sisällä kaupunkialueittain (DEGURBA). Kussakin ositteessa valittujen otospisteiden määrä vastaa ositepopulaatiota 15+. Toisessa vaiheessa näyteenottoaikat muodostettiin todennäköisyydellä suhteessa niiden 0+ populaation kokoon kustakin ositteesta. Otokset edustavat näin ollen Eurostatin NUTS II -tason (tai vastaavan) mukaan tutkittujen maiden koko aluetta ja kunkin maan asukkaiden väestöjakaumaa suurkaupunki-, kaupunki- ja maaseutualueilla⁴⁸.

Kuhunkin valittuun näyteenottoaikkaan piirrettiin lähtökoordinaatti satunnaisesti ja käänteinen geokoodaustyökalu, jonka avulla koordinaattia lähinnä oleva osoite voidaan tunnistaa. Tämä osoite oli satunnaisen kävelyn aloitusosoite. Muut osoitteet (jokainen yhdeksäs osoite) valittiin vakiomuotoisen ”satunnaisen reitin” mukaisesti alkuperäisestä osoitteesta. Jokaisessa kotitaloudessa vastaaja arvottiin sattumanvaraisesti. Sattumanvaraiseen valintaan sovellettava lähestymistapa riippui kotitalouden koosta. Esimerkiksi kotitalouksissa, joissa oli kaksi yli 15:tä jäsentä, kommentosarjaa käytettiin joko tiedonantajan (seulojakyselyyn vastanneen henkilön) tai muun kotitalouden tukikelpoisen jäsenen valitsemiseen. Jos kotitalouksissa oli kolme yli 15 jäsentä, kommentosarjaa käytettiin joko tiedonantajan (1/3 ajasta) tai kahden muun kotitalouden jäsenen valintaan (2/3 ajasta). Kun kaksi muuta jäsentä valittiin, haastattelijaa kehoitettiin pyytämään joko nuorinta tai vanhinta. Käsikirjoitus määrittäisi valinnan satunnaisesti nuorimmalle tai vanhimmalle yhtä todennäköisyydellä. Tämä prosessi jatkuu neljälle yli 15:lle kotitalouden jäsenelle, jotka pyytävät satunnaisesti nuorinta, toiseksi nuorinta ja vanhinta. Kotitalouksissa, joissa on viisi 15+ jäsentä, palaamme viimeiseen syntymäpäiväsääntöön.

Jos ketään kotitalouden jäsenistä ei ole otettu yhteyttä tai jos valittu vastaaja ei ollut käytettävissä (kiireellinen), haastattelija palautti saman kotitalouden uudelleen enintään kolme kertaa (yhteensä neljä yhteydenottoyritystä). Haastattelijat eivät koskaan ilmoita, että kysely olisi tehty Euroopan komission puolesta, ne voivat pyynnöstä antaa nämä tiedot, kun kysely on suoritettu.

Rekrytointivaihe oli hieman erilainen Alankomaissa, Suomessa ja Ruotsissa. Kahdessa viimeksi mainitussa maassa osoite- tai väestörekisteristä valittiin otos kunkin otantapaikan osoitteista (Suomessa valintaa ei tehdä kaikissa otospisteissä, mutta joissakin maissa vastausasteen odotetaan paranevan). Osoitteiden valinta tehtiin sattumanvaraisesti. Tämän jälkeen kotitalouksiin otettiin yhteyttä puhelimitse ja heidät palkattiin osallistumaan kyselyyn. Alankomaissa käytetään kaksirunkoista RDD-näytettä (matka- ja lankapuhelinnumerot), koska saatavilla ei ole kattavaa väestörekisteriä, jossa on puhelinnumerot. Molempien kehysten numeroiden valinta tehdään satunnaisesti siten, että jokainen numero saa yhtä suuren valinnan todennäköisyyden. Toisin kuin Ruotsissa ja Suomessa, näyte on klusterittamaton.

48 DEGURBAan perustuva kaupunkialueluokitus (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

	VALTIOT	LAITOKSET	HAASTATTE LUJEN LUKUMÄÄR Ä	KENTTÄTÖIDEN PÄIVÄMÄÄRÄT		VÄESTÖ 15+	EU:N OSUUS
OLE	Belgia	MCM Belgia	1038	10/05/2023	29/05/2023	9619330	2,53 %
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1017	11/05/2023	30/05/2023	5917534	1,56 %
CZ	Tšekki	VARSII/MERKKI	1011	11/05/2023	02/06/2023	8982036	2,36 %
DK	Tanska	Mantle Denmark (Kantar Public)	1001	11/05/2023	30/05/2023	4891261	1,29 %
DE	Saksa	Mantle Germany (Kantar Public)	1507	11/05/2023	31/05/2023	71677231	18,87 %
EE	Viro	Norstat Eesti	1005	11/05/2023	31/05/2023	1111597	0,29 %
IE	Irlanti	B ja A tutkimus	1006	11/05/2023	30/05/2023	4005909	1,05 %
EL	Kreikka	Kantar Kreikka	1007	11/05/2023	29/05/2023	9167896	2,41 %
ES	Espanja	Mantle Spain (Kantar Public)	1015	11/05/2023	28/05/2023	40639381	10,70 %
FR	Ranska	MCM Ranska	1003	11/05/2023	25/05/2023	55700114	14,66 %
HR	Kroatia	Hendal	1014	11/05/2023	30/05/2023	3461468	0,91 %
SE	Italia	Testipiste Italia	1024	10/05/2023	23/05/2023	51599668	13,58 %
CY	Kyproksen tasavalta	Cymarin markkinatutkimus	504	11/05/2023	25/05/2023	752304	0,20 %
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1022	10/05/2023	23/05/2023	1590245	0,42 %
LT	Liettua	Norstat LT	1009	11/05/2023	28/05/2023	2373312	0,62 %
LU	Luxemburg	TNS Ilres	507	11/05/2023	24/05/2023	533335	0,14 %
HU	Unkari	Kantar Hoffmann	1029	11/05/2023	26/05/2023	8313539	2,19 %
MT	Malta	Misco-kansainvälinen	504	11/05/2023	29/05/2023	446788	0,12 %
NL	Alankomaat	Kantar Alankomaat	1020	10/05/2023	29/05/2023	14763684	3,89 %
OSOITTE ESSA	Itävalta	Das Österreichische Gallup Ins.	1002	11/05/2023	29/05/2023	7647176	2,01 %
PL	Puola	Tutkimuskollektiivi	1026	11/05/2023	28/05/2023	31982941	8,42 %
PT	Portugali	Interkampus SA	1000	15/05/2023	31/05/2023	8915624	2,35 %
RO	Romania	CSOP SRL	1065	11/05/2023	29/05/2023	16174719	4,26 %
SI	Slovenia	Mediana DOO	1001	11/05/2023	05/06/2023	1791246	0,47 %
SK	Slovakia	MNFORCE	1003	11/05/2023	26/05/2023	4591487	1,21 %
FI	Suomi	Taloustutkimus Oy	1001	11/05/2023	02/06/2023	4672932	1,23 %
SE	Ruotsi	Mantle Sweden (Kantar Public)	1017	11/05/2023	30/05/2023	8541497	2,25 %
		EU27 YHTEENSÄ	26358	10/05/2023	05/06/2023	379864254	100 %

* On huomattava, että tässä taulukossa esitetty kokonaisprosenttimäärä voi olla yli 100 prosenttia pyöristyksen vuoksi.

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Haastattelutapa maittain

Haastattelut toteutettiin kasvokkain haastattelemalla joko fyysisesti ihmisten kodeissa tai etäyhteyden välityksellä asianmukaisella kansallisella kielellä. Etävideohaastattelut ("online face-to-face" tai CAVI, Computer Assisted Video Interviewing) toteutettiin vain Tšekissä, Tanskassa, Maltalla ja Suomessa.

VALTIOT	CAPI-HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ	CAWI-HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ	HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ YHTEENSÄ
OL E		1,03	1,03
BG	1,03		1,03
CZ		1,04	1,04
DK		1,05	1,05
DE	1,51		1,51
EE		1,02	1,02
IE		1,03	1,03
EL	532	480	1,01
ES	1,02		1,02
FR	1,02		1,02
HR	1,03		1,03
SE	1,03		1,03
CY	504		504
LV		1,01	1,01
LT		1,02	1,02
LU		513	513
HU	1,05		1,05
MT	329	191	520
NL	725	279	1
OS OIT			
TE ES SA	1,03		1,03
PL	1,04		1,04
PT		1,04	1,04
RO	1,05		1,05
SI	508	518	1,03
SK	710	293	1
FI		1,02	1,02
SE		1045	1,05
EU27 YHTEENSÄ	14,09	12,58	26,67

YMPI: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu
CAWI: Tietokoneavusteinen verkkohaastattelu

VALTIOT	CAPI-HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ	CAWI-HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ	HAASTATTELUJEN LUKUMÄÄRÄ YHTEENSÄ
OL E	1038		1038
BG	1017		1017
CZ	794	217	1011
DK	810	191	1001
DE	1507		1507
EE	1005		1005
IE	1006		1006
EL	1007		1007
ES	1015		1015
FR	1003		1003
HR	1014		1014
SE	1024		1024
CY	504		504
LV	1022		1022
LT	1009		1009
LU	507		507
HU	1029		1029
MT	348	156	504
NL	1020		1020
OS OIT			
TE ES SA	1002		1002
PL	1026		1026
PT	1000		1000
RO	1065		1065
SI	1001		1001
SK	1003		1003
FI	992	9	1001
SE	1017		1017
EU27 YHTEENSÄ	25785	573	26358

YMPI: Tietokoneavusteinen henkilökohtainen haastattelu
CAWI: Tietokoneavusteinen videohaastattelu

Viitteeksi on lisätty vuonna 2021 käytetty menetelmä. Covid-19-pandemian vuoksi haastattelut toteutettiin useissa maissa tietokoneavusteisen verkkohaastattelun (CAWI) kautta. Maat, joissa menetelmä eroaa täysin vuoteen 2023 verrattuna, ovat Belgia, Tšekki, Tanska, Viro, Irlanti, Latvia, Liettua, Luxemburg, Portugali, Suomi ja Ruotsi. Maat, joissa menetelmä eroaa osittain vuoteen 2023 verrattuna, ovat Kreikka, Malta, Alankomaat, Slovenia ja Slovakia.

Vastausprosentti

Kunkin maan osalta tehdään vertailu vastanneen otoksen ja universumin (eli maan kokonaisväestön) välillä. Painoja käytetään vastaamaan universumin vastenäytettä sukupuolen mukaan iän, alueen ja kaupungistumisasteen mukaan. EU:n keskiarvoa (eli EU:n keskiarvoa) koskevia arvioita mukautetaan siten, että yksittäisten maiden painotukset painotetaan ylöspäin tai alaspäin siten, että otetaan huomioon niiden yli 15-vuotiaiden osuus 15 jäsenvaltion EU:n väestöstä.

Vastausprosentit lasketaan jakamalla täydellisten haastattelujen kokonaismäärä kaikkien tarkastettujen osoitteiden lukumäärällä lukuun ottamatta osoitteita, jotka eivät ole tukikelpoisia, mutta myös osoitteita, joiden tukikelpoisuus ei ole tiedossa. EUROBAROMETER-tutkimuksen aallon 99,2 osalta Kantar Publicin laskemat EU27-maiden vastausprosentit ovat seuraavat:

	VALTIOT	VASTAUSPROSEN TTI
OL E	Belgia	55,5 %
BG	Bulgaria	43,4 %
CZ	Tšekki	52,5 %
DK	Tanska	39,3 %
DE	Saksa	23,7 %
EE	Viro	51,6 %
IE	Irlanti	46,8 %
EL	Kreikka	30,1 %
ES	Espanja	36,9 %
FR	Ranska	37,2 %
HR	Kroatia	42,6 %
SE	Italia	25,7 %
CY	Kyproksen tasavalta	52,4 %
LV	Latvia	42,6 %
LT	Liettua	44,7 %
LU	Luxemburg	32,2 %
HU	Unkari	62,1 %
MT	Malta	79,8 %
NL	Alankomaat	66,1 %
OS OIT TE ES SA	Itävalta	41,6 %
PL	Puola	53,4 %
PT	Portugali	46,1 %
RO	Romania	56,3 %
SI	Slovenia	43,9 %
SK	Slovakia	54,7 %
FI	Suomi	27,9 %
SE	Ruotsi	64,7 %

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Virhemarginaalit

Lukijoita muistutetaan siitä, että tutkimustulokset ovat arvioita, joiden tarkkuus, kaikki on tasa-arvoista, riippuu otoskoosta ja havaitusta prosenttiosuudesta. Kun näytteitä

on noin 1000 haastattelua, todelliset prosenttiosuudet vaihtelevat seuraavien luottamusrajojen sisällä:

Otantaprosessista johtuvat tilastolliset liikkumavarat

(95 prosentin luottamustasolla)

erilaisia otoskokoja on riveillä

erilaisia havaittuja tuloksia on sarakkeissa

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000
N = 12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 12000
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Kyselyyn

Q1a Mikä seuraavista on mielestäsi maailman vakavin yksittäinen ongelma?

(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – KIERRÄ – VAIN YKSI VASTAUS)

Q1b Mitkä muut mielestäsi ovat vakavia ongelmia?

(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – PYÖRITÄ – MAX. 3 VASTAUSTA)

	Q1a	Q1b
	Vakavin ongelma	Muut vakavat ongelmat
Ilmastonmuutos	1	1,
Kansainvälinen terrorismi	2	2,
Köyhyys, nälkä ja juomaveden puute	3	3,
Tartuntatautien leviäminen	4	4,
Taloudellinen tilanne	5	5,
Saastumisesta johtuvat terveysongelmat (N)	6	6,
Ydinaseiden leviäminen	7	7,
Aseelliset konfliktit	8	8,
Kasvava maailman väkiluku	9	9
Luonnon huononeminen (N)	10	10
Demokratian ja oikeusvaltion heikkeneminen (N)	11	11
Muu (Spontaaninen)	12	12
Ei mitään (Spontaneous)	13	13
DEi tiedä	14	14
EB95.1 QB1a ja b		

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Q2 Ja kuinka vakava ongelma mielestäsi käyttää asteikkoa 1–10, jossa '1' tarkoittaa '10', mikä tarkoittaa, että se on ”erittäin vakava

(NÄYTTÖ – VAIN YKSI VASTAUS)

1 Ei lainkaan vakava ongelma	10 Erittäin vakava ongelma	DEi tiedä								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1 QU EB95.1 QB2

Q3 Kuka on mielestäsi vastuussa ilmastonmuutoksen torjunnasta EU:ssa?

(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – KIERRÄ – USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA)

Kansalliset hallitukset	1,
Euroopan unioni	2,
Alue- ja paikallisviranomaiset	3,
Liike-elämä ja teollisuus	4,
Sinä henkilökohtaisesti	5,
Ympäristöryhmät	6,
Muu (Spontaaninen)	7,
Kaikki (Spontaneous)	8,
Ei mitään (Spontaneous)	9,
DEi tiedä	10

EB95.1 QB3

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Q4 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavista väittämistä?

(NÄYTÄ NÄYTTÖ ASTEIKOLLA – LUE – KIERRÄ – YKSI VASTAUS RIVIÄ KOHTI)

	Täysin samaa mieltä	Taipuvainen olemaan samaa mieltä	Taipuvainen olemaan eri mieltä	Täysin eri mieltä	DEi tiedä
1 Ilmastonmuutoksen ja ympäristökysymysten torjumisen olisi oltava ensisijainen tavoite kansanterveyden parantamisessa(N)	1	2	3	4	5
2 Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien vahinkojen kustannukset ovat paljon suuremmat kuin vihreään siirtymään tarvittavien investointien kustannukset (N)	1	2	3	4	5
3 Fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen EU:n ulkopuolelta voi lisätä energiavarmuutta ja hyödyttää EU:ta taloudellisesti	1	2	3	4	5
4 Ilmastonmuutokseen liittyvät toimet johtavat innovointiin, joka parantaa EU:n yritysten kilpailukykyä	1	2	3	4	5
5 Puhtaaseen energiaan siirtymiselle olisi annettava enemmän julkista rahoitustukea, vaikka se merkitsisikin sitä, että fossiilisille polttoaineille myönnettäviä tukia olisi vähennettävä.	1	2	3	4	5
6 Ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin sopeutumisesta voi olla hyötyä EU:n kansalaisille (M)	1	2	3	4	5

3 QU EB95.1 QB4 (kohtaa 6 muutetaan)

Q5 Oletko itse ryhtynyt toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi viimeisten kuuden kuukauden aikana?

(VAIN YKSI VASTAUS)

Kyllä	1
Ei	2
DEi tiedä	3

1 QU EB95.1 QB5

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Q6 Mitä seuraavista toimista, jos sellaisia on, sovelletaan sinuun?

(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – KIERRÄ – USEITA VASTAUKSIA MAHDOLLISIA)

Olet ostanut uuden auton ja sen alhainen polttoaineenkulutus oli tärkeä tekijä valinnassasi.	1,
Olet ostanut sähköauton	2,
Käytät säännöllisesti ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja yksityisautollesi, kuten kävelyä, pyöräilyä, julkisen liikenteen käyttöä tai autojen yhteiskäyttöä.	3,
Olet eristänyt kotisi paremmin vähentääksesi energiankulutusta	4,
Olet ostanut matalaenergiaisen kodin	5,
Kun ostat uuden kodinkoneen, esim. pyykinpesukoneen, jääkaapin tai TV:n, pienempi energiankulutus on tärkeä tekijä valinnassasi.	6,
Olet vaihtanut energiantoimittajaan, joka tarjoaa enemmän uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa kuin edellinen	7,
Olet asentanut kotiin laitteita, joilla voit hallita ja vähentää energiankulutusta (esim. älymittari)	8,
Olet asentanut aurinkopaneelit kotiisi	9,
Harkitset ruokaostosten hiilijalanjälkeä ja joskus mukautat ostoksiasi vastaavasti	10,
Otat huomioon kuljetuksen hiilijalanjäljen suunnitellessasi lomaasi ja muita pidempiä matkoja ja joskus mukautat suunnitelmiasi vastaavasti.	11,
Ostat ja syöt vähemmän lihaa	12,
Ostat ja syöt enemmän luomuruokaa	13,
Yrität vähentää jätettäsi ja erotat sen säännöllisesti kierrätettäväksi	14,
Yrität vähentää kertakäyttötuotteiden kulutusta aina kun mahdollista, esim. supermarketin muovikassit, ylimääräiset pakkaukset	15,
Muu (Spontaaninen)	16,
Ei mitään (Spontaneous)	17
DEi tiedä	18

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

K7 Oletteko sitä mieltä, että (NATIONALITY) hallitus tekee tarpeeksi, ei tarpeeksi vai liian paljon ilmastonmuutoksen torjumiseksi?

(VAIN YKSI VASTAUS)

Tarpeeksi	1
Ei riitä	2
Liikaa	3
En tiedä	4

1 QU EB95.1 QB7

READ OUT: Katsotaanpa nyt tulevaisuuteen.

K8 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin ja lisäävät uusiutuvan energian, kuten tuuli- tai aurinkoenergian, määrää vuoteen 2030 mennessä? M)

(LUE ULOS – YKSI VASTAUS PER RIVI)

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Ei kovin tärkeää	Ei lainkaan tärkeää	DEi tiedä
1 (Kansallinen) hallitus	1	2	3	4	5
2 Euroopan unioni	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB8 MUOKATTU

Kysymys 9 Kuinka tärkeää mielestäsi on, että seuraavat viranomaiset ryhtyvät toimiin energiatehokkuuden parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä (esimerkiksi kannustamalla ihmisiä eristämään kotinsa, asentamaan aurinkopaneeleja tai ostamaan sähköautoja)? M)

(LUE ULOS – YKSI VASTAUS PER RIVI)

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	Ei kovin tärkeää	Ei lainkaan tärkeää	DEi tiedä
1 (Kansallinen) hallitus	1	2	3	4	5
2 Euroopan unioni	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB9

Erityiseurobarometri 538

Ilmastonmuutos

Q10 Missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavan lausunnon kanssa: Meidän olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöt minimiin ja kompensoitava jäljellä olevat päästöt esimerkiksi lisäämällä metsäalueita, jotta EU:n talous olisi ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

(LUE VAIN YKSI VASTAUS)

Täysin samaa mieltä	1
Taipuvainen olemaan samaa mieltä	2
Taipuvainen olemaan eri mieltä	3
Täysin eri mieltä	4
DEi tiedä	5
1 QU EB91.3 Q9	

Lue: Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut maailmanlaajuisesti kaasu- ja elintarvikehuoltoon, energiamarkkinoihin, inflaatioon ja elinkustannuksiin. Jotkut maat ovat joutuneet käyttämään hiiltä ja öljyä energian tuottamiseen.

Kysymys 11 Miten EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi reagoitava vihreän energian politiikkaan energian hintapiikkeillä ja kaasun toimitusrajoituksilla, jotka johtuvat Venäjän toimista?

(LUE VAIN YKSI VASTAUS)

Meidän olisi nopeutettava uusiutuvien energialähteiden käyttöä, lisättävä energiatehokkuutta ja nopeutettava siirtymistä vihreään talouteen.	1
Meidän olisi säilytettävä sama siirtymävauhti vihreään talouteen.	2
Meidän olisi palattava käyttämään enemmän fossiilisia polttoaineita energiakriisin aikana ja hidastamaan siirtymistä vihreään talouteen	3
DEi tiedä	4

Kysymys 12 a Millä seuraavista tavoista EU:n ja jäsenvaltioiden hallitusten olisi reagoitava energiakriisin aiheuttaman taloudellisen paineen lievittämiseen? Ensinnäkin?*(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – KIERRÄ – VAIN YKSI VASTAUS)***Q12b Ja sitten?***(NÄYTÄ NÄYTTÖ – LUE ULOS – KIERRÄ – VAIN YKSI VASTAUS)*

	Q12a	Q12b
	Ensinnäkin?	Entä sitten?
Nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa EU:ssa energiakustannusten alentamiseksi ja energiariippumattomuuden lisäämiseksi	1	1,
Monipuolistaa fossiilisten polttoaineiden tuontia EU:hun	2	2,
Investoidaan enemmän energiatehokkuustoimenpiteisiin (esim. parempi eristys)	3	3,
Toteuttaa taloudellisia toimenpiteitä kotitalouksien energialaskujen, kuten verotuksellisten energiayhtiöiden voittojen, rajoittamiseksi ja asettaa energian hintakatot)	4	4,
Suoran taloudellisen tuen antaminen yhteiskunnan taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville jäsenille	5	5,
Muu (Spontaaninen)	6	6,
DEi tiedä	7	7,
1 QU UUSI		

K13 Kuinka helppoa tai vaikeaa on päästä luontoon ja viheralueisiin?*(LUE VAIN YKSI VASTAUS)*

Erittäin helppoa	1
Melko helppoa	2
Melko vaikeaa	3
Erittäin vaikeaa	4
DEi tiedä	5
1 QU UUSI	

K14 Miten altistut henkilökohtaisesti ympäristöön ja ilmastoon liittyville riskeille ja uhille (esim. tulipalot, tulvat, saastuminen, äärimmäiset sääolosuhteet jne.)?*(LUE VAIN YKSI VASTAUS)*

Hyvin altistunut	1
Jossain määrin altistunut	2
Ei kovin altistunut	3
Ei altistunut lainkaan	4
DEi tiedä	5

Kommentit

(Pierre Dieumegard)

Lehdistötiedotteen nimi ([Eurobarometri: ekologista siirtymää olisi vauhditettava \(europa.eu\)](#)) "Eurobarometri: Suurin osa eurooppalaisista katsoo, että vihreän siirtymän olisi edettävä nopeammin."

Tämän lehdistötiedotteen sisältö on erittäin myönteinen, ja se näyttää osoittavan, että eurooppalaiset tukevat komission suunnitelmia ekologisesta siirtymästä ja ilmastonmuutoksen torjunnasta.

Mutta kun tarkastelemme lukuja, kaavioita ja karttoja, optimismi on asetettava perspektiiviin:

1) [Kysymys 4](#) osoittaa, että tuki ilmastonmuutoksen vastaisille toimille vähenee

2) tarkemmin sanottuna [kysymys Q4.5 osoittaa](#), että vastustus puhtaalle energialle myönnettävälle taloudelliselle tuelle fossiilisiin polttoaineisiin nähden on kasvussa.

EU-maiden välillä on suuria eroja. "Itäiset maat" eli Venäjää, Valko-Venäjää ja Ukrainaa ympäröivät maat eivät kannata uusiutuvien energialähteiden käytön nopeuttamista: katso [kysymyksen Q11 kartta](#).